

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

جلد دوم

۱۴

یکهزار و چارصد پرسش و پاسخ از قرآن کریم

مؤلف: علیرضا خلیب

جلد دوم

شامل ۲۰۰ پرسش و پاسخ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1400 پرسش و پاسخ از قرآن کریم

نویسنده:

علیرضا خطیب

ناشر چاپی:

گلستان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	۱۴۰۰ پرسش و پاسخ از قرآن کریم جلد ۲
۶	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۱۵	مقدمه
۱۷	فهرست مطالب
۱۹	فصل اول: پرسش ها
۱۱۷	فصل دوم: پاسخ ها
۲۳۳	فصل سوم: فهرست موضوعی پرسش ها
۲۵۲	فصل چهارم: متن عربی آیات قرآن مرتبط با پاسخ ها
۲۹۳	درباره مرکز

مشخصات کتاب

سرشناسه : خطیب، علیرضا، 1326-

عنوان و نام پدیدآور : 1400 پرسش و پاسخ از قرآن کریم بسوی تدبر شامل 200 پرسش و پاسخ جلد 2 / مولف علیرضا خطیب.

مشخصات نشر : تهران: گلستان، 1399-

مشخصات ظاهری : ج.؛ 14×21 س م.

شابک : دوره: 6-33-6253-600-978 ؛ 200000 ریال: ج.1: 9-625332-600-978 ؛ ج.3-34-6253-600-2978 ؛ ج.0-35-6253-600-3978 ؛ ج.7-36-6253-600-4978 ؛ ج.4-37-6253-600-5978 ؛ ج.1-38 ؛ ج.8-39-6253-600-7978

وضعیت فهرست نویسی : فاپا

یادداشت : ج.2 - 5 (چاپ اول: 1400) (فیپا).

یادداشت : ج.6-7 (چاپ اول: 1401) (فیپا).

یادداشت : عنوان دیگر: یکهزار و چهارصد پرسش و پاسخ از قرآن کریم (به سوی تدبر).

عنوان دیگر : یکهزار و چهارصد پرسش و پاسخ از قرآن کریم (به سوی تدبر).

عنوان گسترده : هزار و چهارصد پرسش و پاسخ از قرآن کریم بسوی تدبر شامل 200 پرسش و پاسخ.

موضوع : قرآن -- پرسش ها و پاسخ ها

موضوع : Qur'an -- Questions and answers

موضوع : اسلام -- پرسش ها و پاسخ ها

موضوع : Islam -- Catechisms

رده بندی کنگره : BP 2/65

رده بندی دیویی : 1076/297

شماره کتابشناسی ملی : 6218243

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فاپا

ص: 1

اشاره

بسوی تدبر

پرسش و پاسخ از

قرآن کریم

شامل 200 پرسش و پاسخ

جلد دوّم

ص: 3

انتشارات گلستان

یکهزار و چهارصد پرسش و پاسخ از قرآن کریم

نویسنده: علیرضا خطیب

ناظر چاپ: علی محمد حسینی

انتشارات: گلستان

صفحه آرا: قاسمی (رها)

نوبت چاپ: اول 1400

شمارگان: 100 نسخه

شابک جلد 2: 3-34-6253-600-978

شابک: دوره 6-33-6253-600-978

قیمت: هدیه

آدرس: تهران، میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، خیابان ژاندارمری، پلاک 127

تلفکس: 66968052 نمابر: 66968056

کلیه حقوق چاپ و انتشار این کتاب متعلق به مؤلف می باشد.

مسئولیت صحت، اعتبار و هر مطلب منتشر شده دیگر در این کتاب به عهده مولف علیرضا خطیب می باشد.

ص: 4

جهت استفاده از این کتاب به عنوان خود آموزی یا خود آزمائی از روش زیر استفاده نمائید :

1) یک پرسش را انتخاب کنید، مثلاً پرسش شماره 41 از جلد اول

2) پرسش را با دقت بخوانید و سپس یکی از 4 پاسخ ذیل پرسش را انتخاب نمائید، فرض کنید شما گزینه 2 را انتخاب کرده اید.

3) حال برای اطمینان از صحت انتخاب پاسخ، لازم است به آیاتی که بعنوان راهنما در همان پرسش ذکر شده مراجعه نمائید. ملاحظه خواهید نمود که از بین 10 آیه راهنما، آیه 53 جواب صحیح می باشد.

4) اکنون برای آشنائی بیشتر با موضوع سؤال و تفسیر آیه مربوطه به فصل دوم کتاب یعنی فصل پاسخ ها مراجعه نموده و متن پاسخ شماره 41 را که شامل ترجمه و خلاصه تفسیر آیه می باشد مطالعه نمائید.

برای اطمینان بیشتر، می توانید به متن عربی آیات مربوطه در فصل چهارم کتاب مراجعه فرمائید.

فصل سوم کتاب شامل عناوین متعددی از موضوعات گوناگون بوده که توضیحات آن در متن پرسش و پاسخ ها می باشد.

این فصل از کتاب به شما کمک می کند تا به پاسخ سؤالاتی که در ذهن دارید برسید، بطور مثال شما می خواهید نظر قرآن را در باره "علم غیب" بدانید پس با مراجعه به فصل سوم و پیدا کردن جمله "علم غیب" در زیر حرف "ع"، شماره پرسش و پاسخ را که عدد 21 است مشاهده نموده و با مطالعه متن پرسش و پاسخ مربوطه به جواب مطلوب می رسید.

لازم به یادآوریست که موضوع سؤال شما ممکن است در این کتاب نباشد زیرا این کتاب شامل 200 مورد از 1400 پرسش و پاسخ می باشد. بنابراین می توانید به 6 جلد دیگر کتاب مراجعه نمائید.

بنام خداوند بخشنده مهربان

" این (قرآن مجید) کتابی مبارک و عظیم الشان است که بر تو نازل کردیم تا امت در آیاتش تدبر نمایند و صاحبان خرد متذکر (حقایق) آن شوند."

سوره ص آیه 29

" ای مردم، قرآن را تدبر نمائید و آیات آنرا بفهمید و در محکمت آن نظر کنید و بدنبال متشابه آن نروید... "

فرازی از فرمایشات رسول اکرم (ص) در خطبه غدیر

" همانا قرآن دارای ظاهری زیبا و باطنی ژرف و ناپیدا است، مطالب شگفت آور آن تمام نمی شود و اسرار نهفته آن پایان نمی پذیرد و تاریکی بدون قرآن بر طرف نخواهد شد"

حضرت علی (ع)، خطبه 18 نهج البلاغه

اثر حاضر بمنظور دسترسی سریع و آسان پژوهشگران، دانشجویان و علاقمندان به پاسخ بسیاری از پرسشها پیرامون دین مبین اسلام، جهان بینی توحیدی و نیز نقش و اهمیت قرآن مجید در اصلاح زندگی و هدایت بشر و بالاخره ورود به اقیانوس بیکران مفاهیم قرآن با تدبر صحیح تالیف شده است.

ص: 9

در این مجموعه 7 جلدی بالغ بر یکهزار و چهارصد پرسش و پاسخ از متن آیات قرآن استخراج شده که پاسخ دقیق آنها نیز در آیات معین می باشد و برای اطمینان خاطر از صحت ودقت پرسش و پاسخ ها به ترجمه ها و تفاسیر معتبر زیادی مراجعه شده و مقابله صورت گرفته و از بین آنها کتاب خلاصه تفاسیر المیزان و نمونه بعنوان مرجع برگزیده شده است.

از خوانندگان عزیز، اساتید محترم و پژوهشگران گرامی تقاضا می شود با نقد این اثر و ارائه اشکالات و پیشنهادات اصلاحی و تکمیلی، مؤلف را یاری فرمایند.

باسپاس

علیرضا خطیب

تلفن همراه: 09121258024

ص: 10

فهرست مطالب

فصل اول پرسش ها... 13

فصل دوم پاسخ ها... 67

فصل سوم فهرست موضوعی... 183

فصل چهارم متن عربی آیات قرآن... 195

ص: 11

پرسش ها پرسش 201 = چرا خداوند همه اقوام و ملل جهان را تابع یک دین و یک کتاب آسمانی قرار نداده است؟

(1) برای اینکه هر قوم دارای فرهنگ و زبان مستقل بوده است

(2) چون هر دین و مذهبی در دوران های متفاوتی آمده است

(3) برای آنکه هر قوم را به آنچه به آنان داده امتحان کند

(4) اگر همه دارای یک دین بودند بیشتر با هم اختلاف داشتند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره مائده می باشد.

پرسش 202 = دوزخیان در جهنم از مالک دوزخ چه تقاضائی می کنند؟

(1) آنها تقاضا می کنند که خدا آنها را ببخشد

(2) تقاضا می کنند که فرصت دیگری به آنها داده شود

(3) تقاضا می کنند که آتش جهنم را کم کنند

(4) تقاضا می کنند که او از خدا بخواهد تا آنها را بمیراند

پاسخ صحیح بین آیات 70 تا 80 سوره زخرف می باشد.

پرسش 203 = تفاوت اثر قرآن بر مومن و بر کافر چیست؟

(1) برای مومن اثر زودتری دارد

(2) هیچ تفاوتی نیست و برای همه یکسان است

(3) برای مومنین هدایت و شفاسست و برای ستمگران جز خسارت نیست

(4) برای مومن اثر بیشتر و برای غیر مومن کم اثر است

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره اسراء می باشد.

پرسش 204 = آیا در حال جنگیدن با دشمن می توان نماز خواندن را به تعویق انداخت و بعداً قضای آن را بجا آورد؟

(1) بله، حفظ جان واجب است

(2) خیر، باید نماز را به موقع خواند گرچه انسان شهید شود

3) فقط در دلمان بخوانیم کافیهست

4) خیر، نمی توان نماز را به تعویق انداخت البته با همان لباس و اسلحه و آرایش جنگی و با احتیاط کامل

پاسخ صحیح بین آیات 100 تا 110 سوره نساء می باشد

ص: 15

پرسش 205 = چگونه می توان از شر وسوسه شیطان در امان شد؟

(1) اصلا نباید به شیطان فکر کنیم

(2) با نماز خواندن

(3) به محض احساس وسوسه گناه و خطا باید به خدا پناه برد

(4) با صلوات فرستادن

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره فصلت می باشد. پرسش 206 = آیا خداوند در موقع خلقت جهان، ابتدا آسمان را خلق کرد و بعد زمین را یا بالعکس؟

(1) ابتدا خداوند زمین را خلق کرد

(2) ابتدا آسمان را خلق نمود

(3) خلقت آنها همزمان بوده

(4) خداوند زمین را از دل آسمان بوجود آورده است

پاسخ صحیح بین آیات 5 تا 15 سوره فصلت می باشد

پرسش 207 = وقتی پیامبر اکرم از نصیحت و تذکر و هشدار به کفار نتیجه ای نگرفت جز آنکه او را تکذیب کردند و تمسخر نمودند، با آنها چه کرد؟

(1) آنها را تهدید به جنگ نمود

(2) آنها را نفرین کرد

(3) با آنها به مشاجره و جدل برخاست

(4) فرمان خدا آنها را رها کرد و به مومنان پرداخت

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره ذاریات می باشد.

پرسش 208 = خداوند پس از آنکه مشرکین را تهدید می کند دو صفت زشت آنها را بیان می فرماید، این دو صفت رذیله چیست؟

(1) نماز نمی خوانند و روزه نمی گیرند

(2) دروغ می گویند و تهمت می زنند

(3) با پیامبر دشمنی می کنند و او را آزار می دهند

(4) زکات نمی دهند و معاد را تکذیب می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره فصلت می باشد.

ص: 16

پرسش 209 = دلیل مشرکین در نپذیرفتن دین اسلام چه بود؟

(1) خداوند به انسان عقل داده تا دین حقیقی را بشناسد نه اینکه کورکورانه تقلید کند

(2) آنها برای فرار از مسئولیت می گفتند ما آئین پدرانمان را پیروی می کنیم

(3) آنها مقصر نیستند بلکه پدرانشان مقصرند

(4) گزینه های 1 و 2 صحیح است

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره زخرف می باشد.

پرسش 210 = چرا انسان با همان شوق و رغبتی که خیر و منفعت خود را می جوید، با همان شوق و رغبت بدنبال شر و زیان خود است؟

(1) انسان هیچوقت به دنبال ضرر خودش نیست

(2) چون انسان به ظاهر قضایا می نگرد (3) چون انسان ها معمولاً عجول هستند

(4) انسان همیشه به دنبال کسب سود است

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره اسراء می باشد.

پرسش 211 = منظور خداوند از «أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ» چه کسانی هستند؟

(1) یعنی خلیفه مسلمین

(2) یعنی حکام

(3) یعنی جانشین خدا است و لذا فقط به امامان معصوم (ع) اطلاق می شود

(4) آنها نماینده مردم هستند

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره نساء می باشد.

پرسش 212 = زمانی که کفار برای تکذیب پیامبر اسلام (ص) بهانه جوئی کردند و معجزات عجیب و غریب از ایشان خواستند رسول

گرامی چه پاسخی دادند؟

(1) پیامبر پاسخ داد که شما بهانه جو هستید

(2) حضرت فرمود: آیا من جز اینکه بشری هستم مثل شما و فقط پیام آور خدایم؟

3) پیامبر به آنان پشت کرد و جوابی نداد

4) پیامبر انواع معجزات را به آنها نشان داد

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره اسراء می باشد.

ص: 17

پرسش 213 = اگر افراد نادان، مومن واقعی را ملامت و سرزنش کنند، آیا فرد مومن چگونه پاسخ می دهد؟

(1) با منطق درست از خود دفاع می کند

(2) با فرد جاهل برخوردی می کند که دیگر تکرار نکند

(3) مومن واقعی بدون برخورد، آن فرد نادان را به صلح و آرامش دعوت می کند

(4) مومن باید زیرک باشد

پاسخ صحیح بین آیات 60 تا 70 سوره فرقان می باشد.

پرسش 214 = آیا کسی که تابع هوای نفس شده باشد، خداوند با او چه می کند؟

(1) خداوند او را به حال خود وا می گذارد

(2) خداوند او را لعنت می کند

(3) خداوند بر گوش و دل و چشمش پرده می کشد تا هدایت نشود

(4) خداوند با او قهر می کند

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره جاثیه می باشد پرسش 215 = شیطان در روز قیامت در برابر جهنمیان چگونه خود را تبرئه می کند؟

(1) شیطان می گوید من با شما شریک بودم

(2) او می گوید مرا بر شما تسلطی نبود، فقط شما را دعوت به گناه کردم و شما هم پذیرفتید

(3) او می گوید من دشمن شما بودم و می دانستید

(4) شیطان می گوید چرا حرف خدا را گوش نکردید

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره ابراهیم می باشد.

پرسش 216 = چه عملی باعث قطع رابطه یک مومن با خدا می شود؟

(1) نماز را ترک کند

(2) دروغ بگوید

(3) مردم آزاری کند

4) مومنان را واگذار و از کافران دوست بگیرد

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره آل عمران می باشد.

ص: 18

پرسش 217 = کمک خداوند به مسلمانان در جنگ بدر چگونه بود که پیروز شدند؟

(1) خداوند باد و باران فرستاد

(2) کافران ترسیده بودند

(3) کافران، تعداد نفرات مسلمانان را دو برابر خود می دیدند و ترسیدند

(4) چاه های آب که در اختیار کفار بود خشک شد

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 218 = منظور خداوند از فردیکه پس از خدا و رسول، ولی مومنین است و در حالیکه به رکوع رفته، زکات می دهد چه کسی بود؟

(1) ابوبکر

(2) علی (ع)

(3) عمر

(4) عثمان

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره مائده می باشد.

پرسش 219 = نیکوترین امتی که خداوند خلق کرده چه کسانی هستند؟

(1) نمازگزاران

(2) روزه داران

(3) کسانی که امر به معروف و نهی از منکر می نمایند و به خدا ایمان دارند (4) راستگویان

پاسخ صحیح بین آیات 100 تا 110 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 220 = خداوند به پیامبر می فرماید: از گناهانت توبه کن، آیا پیامبر معصوم چگونه می تواند گناه کند؟

(1) منظور آنست که برای گناهان امت دعا کند

(2) منظور ترک اولی بوده است

(3) پیامبر ممکن است ناخواسته گناه کند

4) ممکن است خداوند منظورش فرد دیگری نزدیک پیامبر باشد

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره غافر (مومن) می باشد

ص: 19

پرسش 221 = در روز قیامت آنان که به راه کفر رفتند و نافرمانی رسول خدا را کردند چه آرزویی می کنند؟

(1) آرزو می کنند که به دنیا برگردند تا جبران کنند

(2) آرزو می کنند که ای کاش با خاک یکسان بودند

(3) آرزو می کنند که خدا آنها را ببخشد

(4) آنها آرزوی مرگ می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره نساء می باشد

پرسش 222 = آیا در قیامت فقط پیشوایان ظلم و جنایات را مجازات می کنند یا پیروان آنان را نیز مجازات می کنند؟

(1) فقط پیشوایان ظلم مجازات می شوند

(2) هر دو گروه با هم مجازات می شوند

(3) ممکن است پیروان بخشیده شوند

(4) پیشوایان بیشتر و پیروان کمتر مجازات می شوند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره غافر (مومن) می باشد.

پرسش 223 = خداوند بخاطر کدام گناهان بنی اسرائیل، نعمت های پاکیزه را بر آنها حرام نمود؟

(1) ربا خواری، حرام خواری و بستن راه خدا به روی مردم

(2) شراب خواری، قمار بازی و بی عفتی

(3) تکذیب پیامبران الهی

(4) ترک واجبات

پاسخ صحیح بین آیات 160 تا 170 سوره نساء می باشد.

پرسش 224 = شرط اینکه خداوند نعمتش را بر ما تمام کند چیست؟

(1) باید شکر نعمت کرد

(2) باید انفاق کرد

3) باید از دستورات پیامبر پیروی کرد4) در راه رضای خدا نباید از چیزی ترسید بلکه از نافرمانی خدا باید ترسید

پاسخ صحیح بین آیات 140 تا 150 سوره بقره می باشد.

ص: 20

پرسش 225 = خداوند مثالی می زند درباره نزول قرآن که چنانچه بر کوهی نازل می شد، آن کوه متلاشی می گردید. پس چرا بسیاری از مردم با وجود خواندن قرآن هیچ تغییری در وجودشان ایجاد نمی شود؟

(1) چون قرآن را سطحی می خوانند

(2) چون خدا را نشناخته اند

(3) چون قرآن را نشناخته اند

(4) قلب بسیاری از مردم سخت تر از سنگ است

پاسخ صحیح بین آیات 70 تا 80 سوره بقره می باشد.

پرسش 226 = خداوند به کسانی که از طریق قرآن مجید در کسب رضای حق تعالی بر می آیند، مژده بزرگی داده است. این مژده چیست؟

(1) به رزق و روزی آنها برکت می دهد

(2) مال و فرزندان فراوان به آنان می بخشد

(3) انسان را از تاریکی ها خارج نموده و داخل نور می نماید و او را به صراط مستقیم هدایت می کند

(4) مقام و منزلت آنان را در بین مردم بالا می برد

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره مائده می باشد

پرسش 227 = کسانی که در حزب شیطان هستند چه صفاتی دارند؟

(1) قسم دروغ زیاد می خورند و با دشمنان خدا دوستی می کنند

(2) خدا را از یاد برده اند

(3) اهل شراب و قمار هستند

(4) به دنبال شیطان هر کار خلافی را انجام می دهند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره مجادله می باشد.

پرسش 228 = صفات مومن حزب الهی کدام است؟

(1) مؤمنی که با دشمن خدا دوستی نمی کند گرچه از اعضای خانواده اش باشد

2) کسی که نماز را ترک نکند

3) کسی که واجبات را ترک نکند

4) کسی که هرگز شهادت دروغ نمی دهد

پاسخ صحیح بین آیات 12 تا 22 سوره مجادله می باشد.

ص: 21

پرسش 229 = ذلیل ترین و خوارترین مردم نزد خداوند چه کسی است؟

(1) کسی که ریا کار است

(2) کسی که به خدا دروغ می بندد (3) کسی که با خدا و رسول او دشمنی می کند

(4) کسی که منافق است

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره مجادله می باشد

پرسش 230 = پرهیزکاران را در قیامت چگونه داخل بهشت می برند؟

(1) فرشتگان آنها را راهنمایی می کنند

(2) پرهیزکاران همراه اولیاء خدا داخل بهشت می شوند

(3) بهشت را به آنان نزدیک می کنند بطوریکه فاصله ای با آنها ندارد

(4) آنها را با احترام و درود به سوی بهشت راهنمایی می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره ((ق)) می باشد

پرسش 231 = هر روز در 5 نوبت نماز یومیه، 10 بار با خداوند قادر متعال تجدید بیعت می کنیم، کدام آیه از سوره فاتحه (الحمد) مربوط به این بیعت است؟

(1) 2 2 3

(3) 4 4 5

پاسخ صحیح بین آیات سوره فاتحه (الحمد) می باشد.

پرسش 232 = چه کسانی می گفتند ما پسران خدا و دوستان او هستیم؟

(1) بنی اسرائیل (2) راهبان کلیسا

(3) یهود و نصاری (4) بزرگان دربار فرعون

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره مائده می باشد.

پرسش 233 = در نماز خواندن چه چیز از همه بالاتر و مهم تر است؟

1) نیت و خلوص (2) پاک بودن

3) ذکر خدا (4) با قرائت و با صدای بلند خواندن

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره عنکبوت می باشد.

ص: 22

پرسش 234 = در روز قیامت وقتی دشمنان خدا را مقابل جهنم جمع می کنند اعضاء بدنشان علیه آنها شهادت می دهند. این اعضاء بدن کدامند؟

(1) زبان و گوش (2) گوش و چشم و پوست بدنشان

(3) دست و پا (4) قلب و زبان

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره فصلت می باشد.

پرسش 235 = بهشتیان دلیل توفیق خود را در ورود به بهشت چگونه بیان می کنند؟

(1) آنها می گویند بخاطر این بود که ما زیاد نماز می خواندیم (2) آنها می گویند ما در دنیا نسبت به خانواده خود مشفق و هدایتگر بودیم

(3) آنها می گویند چون مردم آزاری نمی کردیم

(4) آنها می گویند از مال حرام دوری کردیم

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره طور می باشد.

پرسش 236 = کسی که سبب کار خیر یا شر می شود، خداوند با او چه رفتاری خواهد داشت؟

(1) هر کس در گرو اعمال خویش است

(2) معادل همان عمل پای او حساب می شود

(3) سهمی از آن اعمال پای او نوشته می شود

(4) بستگی به نیت دارد

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره نساء می باشد.

پرسش 237 = خداوند شخص کافری را به علت افعال و صفات زشتی که داشت بسیار تقبیح نموده است. قرآن مجید علت خشم خداوند را چگونه بیان فرموده است؟

(1) این شخص پیامبر را تکذیب کرد

(2) این شخص بسیار ظلم می کرد

(3) این شخص خدا را منکر شده بود

4) مال و فرزندان زیاد او را طاغی و یاغی ساخته بود

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره قلم می باشد.

ص: 23

پرسش 238 = کفار آرزو می کردند که پیامبر (ص) و همراهانش بمیرند، پیامبر اکرم (ص) به آنها چه جوابی داد؟

(1) فرمود اگر ما بمیریم به رحمت خداوند امیدواریم، اما شما به چه کسی امید دارید

(2) پیامبر هم نفرین کرد که آنها بمیرند

(3) پیامبر اکرم سکوت کرد

(4) پیامبر اکرم با آنان جنگید

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره ملک می باشد.

پرسش 239 = چرا خداوند ناگهان باغی پر از میوه و سر سبز را تبدیل به خاکستر نمود؟

(1) آن باغ غصبی و مال یتیم بود

(2) چون صاحب آن باغ کافر بود

(3) صاحب باغ گران فروش بود

(4) چون صاحبان باغ هم قسم شدند که از میوه ها به مستمندان و فقرا ندهند پاسخ صحیح بین آیات 17 تا 27 سوره قلم می باشد.

پرسش 240 = قوم عاد به چه غذایی دچار شدند و چرا؟

(1) چون گرانفروشی می کردند زلزله آمد

(2) چون پیامبر را تکذیب کردند، تندبادی مسموم همراه با زلزله و صاعقه بر آنان فرود آمد

(3) چون گوساله ای را می پرستیدند لذا قحطی آمد

(4) صاعقه زد و همه هلاک شدند چون ناقه صالح (ع) را پی کردند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره حاقه می باشد.

پرسش 241 = خداوند از آفرینش مرگ و زندگی چه منظوری دارد؟

(1) برای اینکه انسان بتواند مدتی زندگی کند

(2) برای اینکه مردم خدا را بشناسند

(3) برای امتحان و برای متمایز کردن خوبان از بدان

4) خداوند هر چه بخواهد می آفریند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره ملک می باشد. (ایضا در سوره هود آیه 7 و کهف آیه 7)

ص: 24

پرسش 242 = توبه نصوص چه ثمراتی دارد؟

(1) بخشودگی گناهان، ورود به بهشت، سربلندی در قیامت

(2) توبه نصوص یعنی توبه بدون بازگشت به گناه

(3) خداوند بسیار آمرزنده است

(4) خداوند پاداش زیادی به ایشان می دهد

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره تحریم می باشد.

پرسش 243 = در قیامت وقتی کافران را در آتش می اندازند آنها به چه چیز اقرار می کنند؟

(1) می گویند ما مقصر نیستیم، شیطان ما را فریب داد

(2) می گویند اگر ما پیامبر را تکذیب نمی کردیم و به حرفش گوش می دادیم الان در آتش نبودیم

(3) می گویند روسای ما، ما را مجبور به گناه کردند

(4) آنها اقرار می کنند که به دنبال هوای نفس بودند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره ملک می باشد.

پرسش 244 = چرا خداوند گاهی اهالی یک منطقه را به عذاب شدید گرفتار می کند؟

(1) برای کم فروشی

(2) برای رشوه خواری (3) برای ترک زکات

(4) چون از فرمان خدا و پیامبر روی برمی گردانند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره طلاق می باشد.

پرسش 245 = کتاب آسمانی حضرت ابراهیم (ع) چه نام دارد؟

(1) تورات

(2) انجیل

(3) زبور

پاسخ صحیح بین آیات 9 تا 19 سوره اعلیٰ می باشد.

ص: 25

پرسش 246 = آیا کفار با دیدن معجزه شق القمر به پیامبر (ص) ایمان آوردند؟

(1) بله آنها همه تسلیم پیامبر شدند

(2) خیر بلکه از روی هوی و هوس گفتند این کارها سحر و جادوست

(3) آنها به ظاهر ایمان آوردند

(4) آنها بی تفاوت از کنار این معجزه گذشتند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره قمر می باشد.

پرسش 247 = در زمان پیامبر (ص) مومنین چگونه با خدا بیعت کردند؟

(1) مومنین بصورت دسته جمعی در خانه کعبه با خدا بیعت کردند

(2) مومنین در جهاد با کفار با خدا بیعت کردند

(3) آنها وقتی با پیامبر بیعت کردند یعنی با خدا بیعت کردند

(4) هر مومنی که نماز میخواند یعنی با خدا بیعت کرده است

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره فتح می باشد.

پرسش 248 = خداوند می فرماید انسان ذاتاً مخلوقی سخت حریص و عجول و بخیل است مگر بعضی از ایشان این اشخاص مستثنی شده چه خصوصیات دارند؟

(1) افراد مومن و متواضع

(2) اشخاص بی طمع و صبور

(3) اشخاص کم توقع و مقتصد

(4) نمازگزاران واقعی که حق فقیر و محروم را می پردازند و به آخرت یقین دارند

پاسخ صحیح بین آیات 19 تا 39 سوره معارج می باشد. پرسش 249 = کدام عمل گناه فرد مومن به منزله جنگ با خدا و رسول است؟

(1) قمار بازی

(2) شراب خواری

(3) کم فروشی

(4) ربا خواری

پاسخ صحیح بین آیات 270 تا 280 سوره بقره می باشد.

ص: 26

پرسش 250 = گریختن به سوی خدا یعنی چه؟

(1) یعنی از شر شرک و کفر و گناه به خدا پناه ببرید

(2) یعنی هر وقت دچار خطری شدید ترسید چون خدا هست

(3) یعنی این دنیا جای خوشی نیست

(4) یعنی فقط خود را برای آخرت آماده کنید

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره ذاریات می باشد

پرسش 251 = رابطه خدا با بنده اش چگونه است؟ آیا بنده باید بسوی خدا برود یا خدا باید بسوی بنده بیاید؟

(1) اگر بنده ای خدا را بخواند خدا پاسخ می دهد

(2) خداوند بندگان را بسوی خود دعوت نموده است پس بنده باید بسوی او برود

(3) نماز خواندن یعنی رفتن بسوی خدا

(4) مردن یعنی رفتن به نزد خالق

پاسخ صحیح بین آیات 180 تا 190 سوره بقره می باشد.

پرسش 252 = گناه قوم شعیب(ع) چه بود که به عذاب (یوم الظله) گرفتار شدند؟

(1) ربا خواری (2) بت پرستی

(3) کم فروشی (4) گرانفروشی

پاسخ صحیح بین آیات 180 تا 190 سوره شعراء می باشد. (ضمناً پاسخ این سوال در آیات 84 تا 94 سوره هود، آیه 25 سوره قصص و

آیات 85 تا 95 سوره اعراف نیز دیده می شود.)

پرسش 253 = هرگاه کسی به ما اظهار محبت کند تکلیف ما در برابر محبت او چیست؟

(1) باید از او تشکر کرد

(2) باید انتظار داشته باشیم که منظوری دارد

(3) باید مانند او پاسخ دهیم (4) باید بهتر از او پاسخ دهیم یا حداقل مثل او

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره نساء می باشد.

ص: 27

پرسش 254 = خداوند می فرماید اگر این پیامبر بخواهد از قول ما حرف های نا مربوط بسازد تا شما مردم را فریب دهد، ما او را به سختی هلاک می کردیم، چرا خداوند چنین تهدیدی نموده است؟

(1) خداوند با این مثال به مردم اطمینان می دهد که سخنان پیامبر ساخته خودش نیست بلکه وحی الهی است

(2) خداوند اجازه نمی دهد در سخنانش دخالت شود

(3) خداوند چون به پیامبر (ص) اعتماد داشته این جمله را بیان نموده است

(4) خداوند می خواهد همه مردم هدایت شوند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره حاقه می باشد.

پرسش 255 = گروهی از جنیان زمانی که آیات قرآن را شنیدند درباره موضوع مهمی اقرار نمودند، این موضوع مهم چه بود؟

(1) به یقین رسیدند که قرآن کلام خداست و به آن ایمان آوردند

(2) مطمئن شدند که پیامبر اسلام راستگو است

(3) اینکه نمی توانند از کیفر و مجازات خدا فرار کنند، نه در زمین و نه در آسمان

(4) گزینه های 1 و 3

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره جن می باشد.

پرسش 256 = آیا هجرت از خانه و وطن برای رضای خدا چه منفعی دارد؟

(1) از ارتکاب گناه دور می شود

(2) از مال حرام ارتزاق نمی کند

(3) در کارش گشایش می یابد و پاداشش نزد خداست و نقاط امن فراوان و گسترده در زمین می یابد

(4) دست دشمن به او نمی رسد

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره نساء می باشد

پرسش 257 = بهترین و نیکوگفتارترین خلق خدا چه کسانی هستند؟

(1) انسان های راستگو

(2) کسانی که آزارشان به کسی نمی رسد

(3) آموزگاران (4) کسانی که خلق را بسوی خدا می خوانند و نیکوکاری می کنند و می گویند ما مسلمانیم

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره فصلت می باشد.

پرسش 258 = خداوند عده ای را بخاطر عمل زشتی که مرتکب شده اند لعنت نمود و آنان را به جهنم خواهد برد، عمل زشت آنان چه بود؟

(1) ربا خواری (2) ربا کاری

(3) بت پرستی (4) شکستن عهد و پیمان با خدا و رسول

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره رعد می باشد.

پرسش 259 = از نظر خداوند ستمکارترین آدم ها چه کسانی هستند؟

(1) کسانی که به مردم ضعیف ظلم می کنند

(2) آنهایی هستند که وقتی آنها را براه اسلام و سعادت بشر می خوانند همانندم به خدا افترا و دروغ می بندند

(3) آنهایی که پیامبر را تمسخر می کردند

(4) آنهایی که قرآن را سحر و جادو می دانند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره صف می باشد.

پرسش 260 = آیا تکالیف غنی و فقیر در مسائلی مانند انفاق و تعهدات مالی یکسان است؟

(1) خیر، برابر نیست بلکه هر کس به اندازه توانش تکلیف دارد

(2) بله، همه مساوی هستند

(3) انفاق و خیرات تا حدی خوبست که انسان به مشکل برنخورد

(4) ممکن است یک فقیر سخاوتمند تر از یک ثروتمند باشد

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره طلاق می باشد.

ص: 29

پرسش 261 = خداوند بعضی اشخاص را همانند چوب خشکی که تکیه به دیوار داده تشبیه نموده است. این اشخاص چه کسانی هستند؟

(1) افراد بی ایمان (2) افراد بی خیال و بی تفاوت نسبت به جامعه

(3) منافقین (4) دیوانه ها و مجانین

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره منافقین می باشد.

پرسش 262 = آیا خداوند، کافران را فقط در قیامت مجازات می کند یا در دنیا هم عذاب می بیند؟

(1) خیر، هرکس که کافر باشد یا در دنیا و یا در آخرت عذاب می بیند

(2) بستگی به مقدار گناه آنها دارد

(3) هم در دنیا و هم در آخرت مجازات می شوند (4) عذاب فقط مربوط به آخرت است

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره تغابن می باشد.

پرسش 263 = آیا خلقت انسان از لحاظ زیبایی ظاهری و صفات باطنی و تناسب اندام ها و توانائی ها می توانست زیباتر از این هم باشد؟

(1) خداوند انسان را به زیباترین شکل ممکن خلق کرده است

(2) بله، خیلی از پرندگان از انسان زیباترند

(3) خیلی از گل ها و میوه ها از انسان زیباترند

(4) خداوند پس از خلق آدم به خودش تبریک گفت

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره تغابن می باشد.

پرسش 264 = خداوند گروهی از مستضعفین را به جهنم می برد. اینها چه گناهی مرتکب شده اند؟

(1) اینها را افراد ظالم به گناه وادار می کردند

(2) آنها برای رهائی از ظلم و ستم می توانستند هجرت کنند اما برای نجات خود هیچ تلاشی نکردند

(3) اینها با اربابان خود در ظلم و گناه شریکند

(4) اینها به دروغ می گویند که ما مستضعف هستیم

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره نساء می باشد.

پرسش 265 = تجارت سودمندی که انسان را از عذاب روز قیامت حفظ می کند چیست؟

(1) زیاد نماز خواندن

(2) ایمان به خدا و رسول و جهاد با جان و مال

(3) زیاد روزه گرفتن

(4) هر سال به زیارت خانه خدا رفتن

پاسخ صحیح بین آیات 5 تا 15 سوره صف می باشد.

پرسش 266 = آیا به جز خداوند، چه کسی سزاوارتر از مومنین بر خودشان است؟

(1) فرشته وحی

(2) پیامبر (ص)

(3) پدر و مادر

(4) فرزندان

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره احزاب می باشد.

پرسش 267 = آیا انفاق آشکار خوب است یا انفاق پنهان؟

(1) انفاق آشکار خوب است چون دیگران هم تشویق می شوند (2) انفاق پنهان خوب است چون آبروی مستمندان حفظ می شود

(3) هر دو خوب است البته ثواب انفاق پنهان بیشتر است

(4) هر دو خوب است البته انفاق آشکار ثواب بیشتری دارد

پاسخ صحیح بین آیات 270 تا 280 سوره بقره می باشد.

پرسش 268 = در روز قیامت ابرار چه کسانی هستند و فجار کدامند؟

(1) ابرار همان نیکان هستند و فجار همان گنه کاران

(2) ابرار یعنی آزادگان و فجار یعنی خلافکاران

(3) ابرار یعنی افرادی که خیر هستند و فجار یعنی بخیلان

4) ابرار کسانی هستند که گذشت می کنند و فجر بی گذشت هستند

پاسخ صحیح بین آیات 5 تا 15 سوره انفطار می باشد.

ص: 31

پرسش 269 = خداوند ضمانت کرده که مومنین پیروز و سربلند خواهند بود و البته شرطی وجود دارد. این شرط چیست؟

(1) زیاد دعا کنند

(2) زیاد نماز بخوانند

(3) به شرط آنکه در ایمانشان ثابت قدم باشند و سست نشوند

(4) صدقه زیاد بدهند

پاسخ صحیح بین آیات 130 تا 140 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 270 = وسعت بهشت چقدر است؟

(1) به اندازه کره زمین

(2) به اندازه تمام خشکی ها

(3) به اندازه کره ماه

(4) به اندازه فاصله بین زمین و آسمان

پاسخ صحیح بین آیات 130 تا 140 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 271 = گروهی از پرهیزکاران هستند که چه در زمان تنگدستی و چه در زمان گشایش مالی به نیازمندان انفاق می کنند و در موقع عصبانیت خشم خود را پنهان نموده و از خطا کار می گذرند. خداوند به این اشخاص چه لقبی داده است؟

(1) مومنین (2) محسنین (نیکوکاران)

(3) متقین (4) صابرين

پاسخ صحیح بین آیات 130 تا 140 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 272 = چگونه ممکن است افرادی با بصیرت، اعمال زشت و گناه مرتکب شوند و این اعمال برای آنها درست و معقول جلوه کند؟

(1) امکان ندارد انسان عاقل کار خطا انجام دهد

(2) شیطان می تواند اعمال زشت را زیبا جلوه دهد

(3) بعضی کارهای بد به واسطه دوستان بد به انسان تحمیل می شود

4) گاهی همسر و فرزند، انسان را وادار به گناه می کند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره عنکبوت می باشد.

ص: 32

پرسش 273 = خداوند بندگانش را در چه اموری امتحان می کند؟

(1) در جان و مال و صبر در حفظ دین

(2) در خوشی و ناخوشی

(3) در سلامت و بیماری

(4) در فقر و ثروت

پاسخ صحیح بین آیات 180 تا 190 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 274 = شیطان چه کسانی را می تواند از دشمنان خدا بترساند؟

(1) افراد مال دوست را می ترساند

(2) اشخاص ضعیف را می ترساند

(3) افراد منافق را می ترساند

(4) افرادی را می ترساند که دوست و تسلیم او شده اند

پاسخ صحیح بین آیات 170 تا 180 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 275 = نفس مطمئنه مربوط به چه اشخاصی است؟

(1) آنهاییکه همیشه به خواست و اراده خدا راضی هستند

(2) اشخاصی که به خودشان متکی هستند

(3) کسانیکه به خودشان و اعمالشان اطمینان دارند

(4) کسانیکه اطمینان خاطر دارند که بهشتی هستند

پاسخ صحیح بین آیات 19 تا 29 سوره فجر می باشد.

پرسش 276 = چرا خداوند به کفار مهلت می دهد؟

(1) شاید توبه کنند

(2) برای آنکه بیشتر گناه کنند و عذابشان بیشتر شود

3) صبر خدا زیاد است

4) برای امتحان مومنین

پاسخ صحیح بین آیات 170 تا 180 سوره آل عمران می باشد.

ص: 33

پرسش 277 = آیا افراد مومن و نیکوکار پاداششان فقط در آخرت است یا اینکه در دنیا هم نیکی و خوشی دارند؟

(1) بستگی به میزان ایمان دارد

(2) فقط در آخرت پاداش خواهند داشت

(3) بله هم در دنیا سعادت‌مندند و هم در آخرت

(4) در این دنیا برای مومن خوشی وجود ندارد

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره نحل می باشد.

پرسش 278 = چه کسانی آتش جهنم را در شکم خود فرو می برند؟

(1) کسانی که مال یتیمان را به ستم می خورند

(2) ربا خواران

(3) حرام خواران

(4) گرانفروشان

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره نساء می باشد.

پرسش 279 = چنانچه انسان از گناهان کبیره دوری کند و به کردارهای زشت نزدیک نشود، آیا خداوند گناهان کوچک او را می بخشد و نادیده می گیرد؟

(1) بله، خدا از گناهان کوچکتر می گذرد

(2) خیر هر گناهی جزای خودش را دارد

(3) مجازات گناهان کوچک کمتر از گناهان کبیره است

(4) انسان در همه حال باید از خدا طلب مغفرت کند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره نجم می باشد.

پرسش 280 = کدام پیامبر بود که باذن خدا از خاک و گل مجسمه پرنده ای ساخت و آنرا زنده کرد و پرواز داد؟

(1) ابراهیم(ع) (2) داود(ع)

3) سلیمان (ع) 4) عیسی (ع)

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره آل عمران می باشد.

ص: 34

پرسش 281 = دوستان خدا چه ویژگی هایی دارند؟

(1) دائماً در نمازند

(2) آنها هیچ ترسی از حوادث و خطرات پیش رو ندارند و هیچ حسرت و اندوهی از گذشته در دلشان نیست

(3) آنها که همیشه صدقه می دهند

(4) آنها که با مردم صمیمی هستند

پاسخ صحیح بین آیات 60 تا 70 سوره یونس می باشد. پرسش 282 = در روز قیامت کافران با تعجب میگویند: به نظر می رسد که ما مدت کوتاهی در روی زمین زندگی کرده ایم، این مدت کوتاه چقدر است؟

(1) کافران زندگی دنیا را خیلی دوست داشتند

(2) چون با قیامت روبرو می شوند در حالیکه قبلاً آنرا تکذیب می کردند

(3) بمقدار ساعتی از یکروز

(4) کافران در قیامت هم نمی خواهند تسلیم حقایق شوند

پاسخ صحیح بین آیات 25 تا 35 سوره احقاف می باشد.

پرسش 283 = ورود بعضی آدم ها به بهشت محال است همچنان که عبور شتر از سوراخ سوزن! آیا این آدم ها چه کسانی هستند؟

(1) کسانی که دروغ می گویند

(2) کسانی که در نماز خواندن کاهلی می کنند

(3) آنانکه مال حرام می خورند

(4) آنهاییکه آیات خدا را تکذیب می کنند و از پذیرفتن آنها تکبر می ورزند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره اعراف می باشد.

پرسش 284 = از نظر خداوند چه کسانی از همه ظالم ترند؟

(1) کسانی که مال یتیم می خورند

(2) کسانی که به خدا دروغ می بندند و آیات او را تکذیب می کنند

3) کسانی که ربا خوارند

4) آنهاییکه به هیچکس رحم نمی کنند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره اعراف می باشد.

ص: 35

پرسش 285 = آیا کثرت اموال و اولاد منافقین مایه تعجب نیست؟ چرا اینگونه است؟

(1) ممکن است خدا آنها را ببخشد

(2) خداوند بوسیله ازدیاد مال و اولاد می خواهد آنها را بیشتر دچار عذاب و بدبختی کند

(3) بستگی دارد که چگونه از اموالش استفاده کند

(4) اگر اولاد خوبی داشته باشند نعمت است

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره توبه می باشد.

پرسش 286 = آیا کافران بجز عذاب قیامت، در دنیا هم مورد عذاب الهی قرار می گیرند؟

(1) خداوند حساب اعمال آنها را در قیامت می رسد

(2) ممکن است با عذاب دنیایی، در قیامت بخشیده شوند

(3) آنها در دنیا آزادند اما در آخرت گرفتار عذاب می شوند (4) آری، آنها هم در دنیا عذاب می کشند و هم در آخرت به عذاب شدیدتر الهی گرفتار می شوند

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 287 = آیا خداوند از آنچه چشم ها می بیند آگاهی دارد و درون دلها را نیز می داند؟

(1) بله چشم خیانت کار خودش را رسوا می کند

(2) بله خداوند چشم ها را می بیند و از اسرار درون قلب هر کسی آگاهی دارد

(3) انسان ممکن است نتواند جلوی چشم خود را بگیرد

(4) چشم خیانت کار یا هرزه را خداوند رسوا می کند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 20 سوره غافر می باشد.

پرسش 288 = اساس و پایه دین حضرت ابراهیم (ع) چه بود؟

(1) یهودی (2) اسلام (فرمان بردار الهی)

(3) نصرانی (4) زرتشتی

پاسخ صحیح بین آیات 60 تا 70 سوره آل عمران می باشد.

ص: 36

پرسش 289 = خداوند چه کسانی را به مغفرت و پاداش با لطف و کرم خود بشارت می دهد؟

(1) آنهائیکه زکات می دهند

(2) آنهائیکه به دیگران حسادت نمی کنند

(3) کسانی که پیرو قرآن شده و از (قهر) خدای مهربان در خلوت و پنهانی می ترسند

(4) آنهائیکه به مردم ظلم نمی کنند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره یس می باشد.

پرسش 290 = حضرت داود (ع) بجز پیامبری چه مسئولیت و ماموریت دیگری از جانب خداوند داشت؟

(1) ایشان مامور بود که با ظالمان بجنگد

(2) او مامور بود که همه دنیا را آباد کند

(3) وی جانشین خدا بر روی زمین بود

(4) وی مسئولیت کنترل موجودات روی زمین را بعهده داشت

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره ص می باشد.

پرسش 291 = آیا در قیامت حیوانات نیز زنده و گرد آورده می شوند؟

(1) بله (2) ممکن است پرنده ها را بیاورند (3) خیر (4) ممکن است حیوانات وحشی را گردآورند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره تکویر می باشد.

پرسش 292 = اگر کسی از روی نادانی مرتکب گناه شود و فوراً توبه کند آیا خدا او را می بخشد؟

(1) بله اگر با پشیمانی توبه کند و تصمیم بگیرد که تکرار نکند و سعی کند آثار سوء گذشته را نیز پاک نماید

(2) بله خدا توبه همه را می پذیرد

(3) بله انسان جائز الخطا است

(4) خیر کسی که عمداً گناه کند دیگر راه بازگشت بخدا را ندارد

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره نساء می باشد.

پرسش 293 = خداوند به کسانی که برای خدا قرض الحسنه می دهند چه پاداشی در نظر گرفته است؟

(1) پاداش قرض الحسنه هم در دنیا و هم در آخرت می باشد

(2) دو برابر وامی که داده به او پاداش می دهد

(3) خداوند ضمن تقدیر از این افراد، گناهانشان را می آمرزد و در مقابل وجهی که پرداخته اند دو چندان پاداش می دهد

(4) اگر ریا نباشد و آزار هم ندهد پاداش دارد

پاسخ صحیح بین آیات 8 تا 18 سوره تغابن می باشد.

پرسش 294 = رستگاران چه کسانی هستند؟

(1) امت حضرت موسی (ع)

(2) امت حضرت ابراهیم (ع)

(3) شیعیان

(4) امت اسلامی که امر به معروف و نهی از منکر کنند

پاسخ صحیح بین آیات 100 تا 110 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 295 = آیا قرآن مجید در چه زمانی به یکباره بر پیامبر اکرم نازل شد؟

(1) بتدریج در 23 سال نازل شده است

(2) در شب قدر، یکباره نازل شده است

(3) هم به یکباره نازل شده و هم بتدریج

(4) بعضی آیات یکباره بود و بعضی از آیات بتدریج نازل شده

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا آخر سوره قدر می باشد.

پرسش 296 = خداوند به کسانی که تسلیم او شوند و به نیکوکاری بپردازند مژده بزرگی داده است. این مژده بزرگ چیست؟

(1) خدا آنها را می آمرزد

(2) اجرشان نزد خدا محفوظ است و هیچ اندوه و خوفی از گذشته و آینده نخواهند داشت

3) خداوند مال فراوان به آنها می دهد

4) خداوند آبروی آنها را حفظ خواهد کرد

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره بقره می باشد.

ص: 38

پرسش 297 = کدام پیامبر بود که وقتی مبعوث شد، مردم او را مسخره می کردند؟

(1) حضرت ابراهیم (ع)

(2) حضرت نوح (ع)

(3) همه پیامبران

(4) حضرت رسول اکرم (ص)

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره زخرف می باشد.

پرسش 298 = حزب الله چه کسانی هستند؟

(1) هر کس که خدا را دوست داشته باشد

(2) کسانی که ولایت خدا و رسول و امام علی (ع) را بپذیرند

(3) هر کس که واجبات دینی خود را انجام دهد

(4) هر کس که امر به معروف و نهی از منکر کند

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره مائده می باشد.

پرسش 299 = خداوند به مخلوقات عظیمش قسم یاد می کند که کار عده ای از انسان ها را در دو جهان آسان خواهد نمود. این افراد چه

کسانی هستند؟

(1) هر کس که زیاد عبادت کند

(2) هر کس که مردم آزار نباشد

(3) هر کس که متواضع باشد

(4) کسانی که اهل انفاق هستند و از خدا می ترسند و نیکوکارند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره لیل می باشد.

پرسش 300 = اهمیت سوره (حمد) در قرآن مجید چگونه بیان شده است؟

(1) این سوره دارای 7 آیه مهم است

2) خداوند سوره حمد را شاخص نموده و در کنار کل قرآن مطرح نموده است

3) اهمیت سوره حمد بخاطر 5 نوبت نماز یومیه است

4) اهمیت آن بخاطر این است که در اول قرآن آمده است

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره حجر می باشد.

ص: 39

پرسش 301 = زکریا(ع) در کهولت سن بود که از خداوند درخواست فرزندى صالح نمود در حالیکه همسرش نازا بود. خداوند دعایش را مستجاب کرد. زکریا از روی تعجب از خدا تقاضا نمود تا علامتى را به عنوان نشانه این نعمت به او نشان دهد. این علامت چه بود؟

(1) نشانه این بود که خود و همسرش جوان شدند

(2) زکریا(ع) و همسرش 3 روز روزه گرفتند

(3) وی 3 روز قادر به حرف زدن نبود

(4) فرشتگان بسوی او آمدند و به او مژده دادند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره مریم می باشد.

پرسش 302 = خداوند به بسیاری از مخلوقات عظیمش قسم می خورد که کار گروهی از مردم را در دو جهان دشوار خواهد کرد. این گروه افراد چه کسانی هستند؟

(1) کسانی که مال مردم را می خورند

(2) کسانی که بخیل هستند و خود را بی نیاز می دانند و نیکوئی را تکذیب می کنند

(3) کسانی که نماز نمی خوانند

(4) کسانی که قرآن را مهجور نموده اند

پاسخ صحیح بین آیات 5 تا 15 سوره لیل می باشد.

پرسش 303 = کسانی که مال خود را به ریا و خودنمائی به مردم انفاق می کنند شبیه چه چیزی هستند؟

(1) مانند آن است که مال خود را آتش زده باشند

(2) مانند آن است که اصلا چیزی انفاق نکرده اند

(3) این اشخاص مانند پاره سنگی هستند که هر چه بذر روی آن بکارند حاصلی نمی دهد

(4) انفاق با ریا کاری قطعا عملی شیطانی است

پاسخ صحیح بین آیات 260 تا 270 سوره بقره می باشد.

پرسش 304 = آیا همه اقوام و ملل مانند انسان ها دارای عمر معینی هستند؟

(1) بله، همه اقوام و ملل دارای عمر معینی هستند

(2) خیر

(3) ارتباطی بین این دو وجود ندارد

(4) عمر انسان ها دست خداست و عمر اقوام و ملل وابسته به عملکرد انسانها است

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره حجر می باشد. پرسش 305 = خداوند روش صحیح انفاق کردن را چگونه به مومنین می آموزد؟

(1) مومنین باید هرچه بیشتر انفاق کنند

(2) از بهترین اموالی که در کسب و کار و محصولات می آورند انفاق کنند

(3) مومنین باید بصورت علنی انفاق کنند

(4) مومنین باید بصورت پنهانی انفاق کنند

پاسخ صحیح بین آیات 260 تا 270 سوره بقره می باشد.

پرسش 306 = آیا کافران فقط در آخرت مجازات خواهند شد یا در دنیا هم دچار عذاب الهی می شوند؟

(1) خیر فقط در قیامت مجازات می شوند

(2) بله در دنیا دچار عذاب می شوند و عذاب آخرتشان سخت تر است

(3) مجرمین را فقط یکبار مجازات می کنند

(4) اگر خدا بخواهد آنها را می بخشد

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره رعد می باشد.

پرسش 307 = در روز قیامت اعمال هر کس را چه کسی حسابرسی می کند؟

(1) فرشتگان نگهبان و کاتبان اعمال (2) خداوند متعال

(3) خود انسان (4) پیامبران

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره اسراء می باشد.

پرسش 308 = شرایط زندگی در بهشت که آدم و حوا از آن اخراج شدند چه تفاوتی با شرایط زندگی روی زمین داشته است؟

(1) تفاوتی نداشته است

(2) در آنجا نه گرسنگی و نه تشنگی و نه برهنگی وجود نداشته است

(3) در بهشت همه نعمت ها وجود دارد

(4) زندگی در زمین مشکلات زیاد دارد

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره طه می باشد.

پرسش 309 = چرا خداوند بارها تذکر می دهد که قیامت نزدیک است، در حالیکه معمولا آدم ها بطور متوسط حدود 70 تا 80 سال زندگی می کنند و هزاران سال است که بشر در این کره خاکی وجود دارد؟

(1) در روز قیامت همه بر این باورند که فقط چند ساعتی در روی زمین زندگی کرده اند (2) برای خداوند زمان و مکان معنی ندارد

(3) چون انسان جاهل است

(4) انسان چون در مقایسه با مخلوقات عظیم خداوند بسیار کوچک و ناچیز است لذا گذر عمر را طولانی می بیند

پاسخ صحیح بین آیات 36 تا 46 سوره نازعات می باشد.

پرسش 310 = آیا ممکن است کاری برای انسان خوش آیند نباشد لیکن خداوند در آن خیر فراوانی مقدر کرده باشد؟

(1) بله ممکن است چون انسان همه چیز را نمی داند ولی خدا همه چیز را می داند

(2) خیر، ممکن نیست

(3) هر کار عاقلانه نتیجه مثبت دارد

(4) خداوند به انسان عقل داده تا خیر و شر خودش را تشخیص دهد

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره نساء می باشد.

پرسش 311 = آیا پاداش عمل نیک در روز قیامت چگونه است و جزای عمل بد چگونه؟

(1) هر پاداش یا جزاء اعمال به اندازه همان اعمال است

(2) گناهکاران چند برابر عمل بدشان مجازات می شوند

(3) پاداش عمل نیک معادل عمل نیک است

(4) پاداش عمل نیک بهتر از آن عمل و جزای عمل بد معادل همان عمل است

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره قصص می باشد.

پرسش 312 = خداوند گروهی از افراد را که از انفاق اموالشان در راه خدا بخل می ورزند و مردم را نیز به بخل فرمان می دهند کافر خطاب می کند، علت کفرشان چیست؟

(1) چون مال دوست هستند

(2) چون هوی پرست هستند

(3) چون ثروتی را که خدا به آنها داده کتمان و پنهان می کنند

(4) چون خدا را قبول ندارند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره نساء می باشد.

پرسش 313 = هدف خداوند از خلقت اینهمه مخلوقات زیبا بر روی زمین چیست؟

(1) برای استفاده بشر به نحو درست

(2) برای تداوم حیات

(3) خداوند همه مخلوقاتش را دوست می دارد (4) برای امتحان انسان در اطاعت از خداوند و شکرگزاری

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره کهف می باشد.

پرسش 314 = خداوند برای گروهی از خطاکاران کیفری مقرر فرموده تا خدا و فرشتگانش و تمام مردم آنها را لعنت کنند. این افراد چه کسانی هستند؟

(1) اینها کسانی هستند که خدا را قبول ندارند

2) اینها کسانی هستند که ابتدا به خدا و رسول ایمان آوردند و سپس کافر شدند

3) اینها کسانی هستند که مال یتیم را می خورند

4) اینها ربا خوارند

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره آل عمران می باشد.

ص: 43

پرسش 315 = خداوند فرمود ما دعای زکریا(ع) را اجابت کردیم بدلیل اینکه زکریا(ع) و همسرش صفات خوبی داشتند. این صفات خوب زکریا(ع) و همسرش چه بود؟

(1) آنها به خدا ایمان داشتند

(2) آنها در راه خدا اتفاق می کردند

(3) آنها به کسی آزار نمی رسانیدند

(4) آنها در کار خیر تعجیل می کردند و در حال بیم و امید خدا را می خواندند و همیشه با خضوع و خشوع به درگاه خدا روی می آوردند

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره انبیاء می باشد

پرسش 316 = خداوند عمل کسانی را که مالشان را در راه خشنودی خدا انفاق می کنند به چه چیزی تشبیه کرده است؟

(1) شبیه به درختی است که ثمر زیادی می دهد

(2) شبیه به زراعتی که حاصل خوبی میدهد

(3) مثل دانه هائی است که در زمین مناسب بریزند و به آن باران زیادی به موقع بیارد و ثمر و حاصل دو برابر آنچه انتظار داشته بیار آورد

(4) شبیه به بارانی است که به موقع و به اندازه بیارد

پاسخ صحیح بین آیات 260 تا 270 سوره بقره می باشد.

پرسش 317 = "خیر کثیر" عنوان کدام نعمت الهی است؟

(1) سخاوت و بخشندگی (2) صبر و بردباری

(3) حکمت (4) تواضع

پاسخ صحیح بین آیات 260 تا 270 سوره بقره می باشد.

پرسش 318 = خداوند می فرماید ای مومنین از ترس شکست از دشمن، یهود و نصاری را دوست و یار خود نگیرید که زیانکار و پشیمان خواهید شد بلکه خدا و رسول و (علی) را سرپرست و دوست خود بگیرید تا پیروز شوید. نام کسانی که این فرمان را اطاعت کردند چیست؟

(1) مجاهدین راه خدا (2) متقین

(3) حزب الله (4) مخلصین

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره مائده می باشد.

ص: 44

پرسش 319 = خداوند به گروهی از مسلمانان مژده می دهد که هم در دنیا و هم در آخرت اجر نیکوئی در انتظارشان می باشد. این گروه چه کسانی هستند؟

(1) آنها که زیاد عبادت می کنند

(2) آنها که انفاق می کنند

(3) کسانی که در راه خدا مهاجرت نمودند و در راه دین صبر نمودند و بر خدای خویش توکل کردند

(4) آنهایی که آزارشان به کسی نمی رسد

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره نحل می باشد.

پرسش 320 = افرادی هستند که آیات محکمت قرآن را که اصل کتاب است رها کرده و به دنبال تاویل و تفسیر آیات متشابه می روند. اینها چگونه انسان هایی هستند و به دنبال چه هدفی می روند؟

(1) آنها کافرند

(2) آنها منافق هستند

(3) آنها اعتقادی به قرآن ندارند

(4) آنها دلپایشان مایل به باطل است و بدنبال فتنه می روند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره آل عمران می باشد.

پرسش 321 = آیا کسی اجازه دارد احکام الهی را تغییر دهد و آیا بخاطر تمسخر و یا تهدید دشمنان و مخالفان، می توان احکام الهی را تعطیل نمود؟

(1) بله، چنانچه جان و مال انسان در خطر باشد

(2) خیر

(3) باید تقیه کرد

(4) گاهی می شود

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره مائده می باشد.

پرسش 322 = انسان چگونه برای اولین بار توانست برای خود لباس تهیه کند؟

(1) خداوند لباس مناسب را برای آدمیان فرستاد (2) انسان بر اثر تجربه زیاد آن را آموخت و تکمیل نمود

(3) فرشتگان به انسان آموختند

(4) جنیان به انسان آموختند

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره اعراف می باشد.

پرسش 323 = آیا شیطان چگونه با انسان مومن مجادله می نماید تا او را گمراه کند؟

(1) شیطان فقط وسوسه می کند

(2) شیطان نفس اماره را فریب می دهد

(3) شیطان دوستان خود از جنس آدمیان را تحریک می کند که با مومنین جدال نمایند تا آنها را مطیع خود کنند

(4) شیطان می تواند مومنین را با القاء آرزوهای بزرگ فریب دهد

پاسخ صحیح بین آیات 120 تا 130 سوره انعام می باشد.

پرسش 324 = آیا اکثریت مردم روی زمین بسوی خدا حرکت می کنند یا خلاف آن؟

(1) اکثریت به سوی خدا حرکت می کنند

(2) اکثریت مردم خلاف آن حرکت می کنند

(3) گاهی به سوی خدا هستند و گاهی خلاف آن

(4) حق با اکثریت است

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره انعام می باشد

پرسش 325 = وقتی پدر خوانده حضرت ابراهیم (ع) وی را به سنگسار شدن و یا تبعید تهدید نمود، آن حضرت چه جوابی داد؟

(1) آن حضرت پاسخ داد: من هم مقابله به مثل می کنم

(2) ابراهیم (ع) جواب داد: درود بر تو، من برای تو از خدا طلب آمرزش می کنم

(3) آن حضرت اصلاً جوابی نداد و سکوت کرد

4) ابراهیم(ع) جواب داد: تو کافری و من از تو بیزارم
پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره مریم می باشد.

ص: 46

پرسش 326 = خداوند چه موقع نعماتش را از یک جامعه پس می گیرد و تغییر می دهد؟

(1) هر وقت ناشکری کنند

(2) هر وقت با یکدیگر بجنگند

(3) وقتی که آن جامعه حال خود را به سمت بدی تغییر دهد و روبه زوال برود

(4) هر وقت اسراف کنند پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره انفال می باشد.

پرسش 327 = اعراف چیست و اهل اعراف چه کسانی هستند؟

(1) اعراف سرزمینی است مرتفع بین بهشت و جهنم و اعرافیان از اولیاء خداوند هستند

(2) سرزمینی است که همه مخلوقات در روز قیامت آنجا جمع می شوند

(3) سرزمینی است بین مکه و مدینه

(4) سرزمینی است بسیار آباد و پر رونق

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره اعراف می باشد.

پرسش 328 = آیا در روز قیامت عذاب ستمگران بیشتر است یا پیروان آنها؟

(1) عذاب ستمگران بیشتر است

(2) عذاب پیروان آنها بیشتر است

(3) عذاب هر دو گروه زیاد است چون در ستمگری مشارکت کرده اند

(4) در قیامت به پیروان ستمگران کاری ندارند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره اعراف می باشد.

پرسش 329 = آیا بجز پیامبران الهی به انسان های دیگر هم وحی میشود؟

(1) خیر، وحی مخصوص پیامبران است

(2) بله، به مادر موسی (ع) نیز وحی شد

(3) ممکن است از طریق الهام باشد

4) بله به فرشتگان الهی هم وحی می شود

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره قصص می باشد.

ص: 47

پرسش 330 = کفارہ شکستن قسم که از روی اراده قلبی باشد چیست؟

(1) یک روز روزه بگیرد

(2) باید توبه کند و سه روز روزه بگیرد

(3) غذا دادن یا لباس دادن به یک فقیر

(4) طعام دادن یا لباس پوشاندن ده مسکین یا آزاد کردن یک برده و اگر نتواند باید 3 روز روزه بگیرد

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره مائده می باشد.

پرسش 331 = میزان انفاق در راه خدا چه مقدار است؟

(1) نه بخیل باید بود و نه خیلی دست و دل باز

(2) هر چه بیشتر بهتر

(3) می توان مقداری از پس انداز را انفاق کرد

(4) هر چه را که نیاز ندارد انفاق کند

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره اسراء می باشد. پرسش 332 = به دستور خداوند، زمان خاتمه جنگ و جهاد با کفار چه موقع است؟

(1) تا هر وقت که مسلمانان به اهداف خود برسند

(2) زمانیکه کفار عقب نشینی کنند

(3) تا زمان بر طرف شدن فتنه و فساد از روی زمین و حاکم شدن دین اسلام در سراسر جهان

(4) هر زمان که دشمن را از وطن بیرون کردند

پاسخ صحیح بین آیات 190 تا 200 سوره بقره می باشد.

پرسش 333 = یکی از صفات برجسته مومنین که خدا را دوست دارند و خدا هم آنان را دوست می دارد کدامست؟

(1) نمازشان ترک نمی شود

(2) در راه خدا زیاد انفاق می کنند

3) در مقابل مومنین فروتنند و اما در مقابل کافران سرسخت و در راه خدا جهاد می کنند و از ملامت هیچ ملامت گری نمی ترسند

4) به دنیا بی اعتنا هستند

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره مائده می باشد.

ص: 48

پرسش 334 = در موقع عبادت خداوند، انسان چگونه باید ظاهر شود؟

(1) خیلی مودب باشد

(2) از خدا بترسد

(3) باید خود را تمیز و مرتب کرده و با بهترین لباس باید خود را بیاراید ولی اسراف نکند

(4) باید بی تکلف باشد و با همان وضع معمولی عبادت کند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره اعراف می باشد.

پرسش 335 = با اینکه از اول بعثت پیامبر اکرم (ص) تا کنون مدعیان یهود و نصاری با تمام توان و سایر کفار و مشرکین سعی در محو اسلام ناب محمدی داشته اند پس چرا موفق نشدند؟

(1) به دلیل هشیاری مسلمانان

(2) پیامبر اکرم (ص) و امامان معصوم (ع) مانع شدند

(3) قرآن مجید آنها را رسوا کرده است

(4) چون خداوند در بین آنها تا قیامت دشمنی انداخته و خودش هم حملات آنها را خنثی می نماید

پاسخ صحیح بین آیات 60 تا 70 سوره مائده می باشد.

پرسش 336 = منشاء و علل اتفاقات بد یا خوب از کجاست؟

(1) هر خوبی که به ما می رسد از خدا است و هر بدی از خود ماست (2) قضا و قدر در دست انسان نیست

(3) سرنوشت هر کس به دست خودش می باشد

(4) خداوند از خوب و بد هر کس آگاه است

پاسخ صحیح بین آیات 70 تا 80 سوره نساء می باشد.

پرسش 337 = اولین مکانی که برای عبادت خداوند یکتا بنا شد کجا بوده است؟

(1) مسجدالاقصی (2) مسجد کوفه

(3) کعبه (4) مسجدالنبی

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره آل عمران می باشد.

ص: 49

پرسش 338 = آیا سوء ظن بردن به کسی گناه است؟

(1) هر سوء ظنی گناه است (2) بعضی از ظن ها گناه است

(3) اصولاً این کار اخلاقی نیست (4) سوءظن مقدمه غیبت و تهمت است

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 18 سوره حجرات می باشد.

پرسش 339 = بهترین توشه برای آخرت چیست؟

(1) نماز (2) انفاق

(3) جهاد (4) تقوی

پاسخ صحیح بین آیات 190 تا 200 سوره بقره می باشد.

پرسش 340 = حضرت موسی(ع) چرا قوم فرعون را نفرین کرد؟

(1) چون آنها به دعوت موسی(ع) اعتنا نکردند

(2) چون آنها بواسطه اموال زیاد و زیور های خود بندگان خدا را گمراه می کردند

(3) چون آنها ظالم بودند

(4) چون آنها تابع فرعون بودند

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره یونس می باشد.

پرسش 341 = آیا افکار و اندیشه های انسان توسط فرشتگان الهی ثبت و ضبط می شود؟

(1) خیر

(2) فقط اعمال انسان ثبت و ضبط می شود

(3) آری، افکار هم ثبت می شود

(4) گفتار انسان هم ثبت و ضبط می شود

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره یونس می باشد

پرسش 342 = در روز قیامت قیافه و صورت انسان های گنه کار به چه شکلی ظاهر می شود؟

1) همه مردم به شکل اول خود ظاهر می شوند

2) صورت آنها پیدا نیست بلکه پوشیده است

3) به همان صورتی که موقع فوت داشته اند

4) صورت هایشان کاملاً سیاه است

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره یونس می باشد.

ص: 50

پرسش 343 = زیانکارترین مردم چه کسانی هستند؟

(1) کسانی که برای کسب روزی جدیت نمی کنند

(2) کسانی که خمس و زکات نمی دهند

(3) کسانی که برای دنیا عمرشان را تلف می کنند و به خیالشان کار نیک انجام می دهند

(4) کسانی که آذوقه و مایحتاج مردم را احتکار می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 100 تا 110 سوره کهف می باشد.

پرسش 344 = زمانی که طالوت از طرف خداوند برای پادشاهی قوم یهود برگزیده شد آن قوم چرا نپذیرفتند و با فرمان خدا مخالفت کردند؟

(1) آنها انتظار داشتند پادشاه از میان خودشان و شخصی معروف و ثروتمند باشد

(2) چون طالوت را پیامبرشان معرفی کرده بود

(3) چون طالوت یک فرد کشاورز و گمنام بود

(4) گزینه های 1 و 3

پاسخ صحیح بین آیات 240 تا 250 سوره بقره می باشد.

پرسش 345 = هنگامی که برادران یوسف (ع) او را به قعر چاه فرستادند، خداوند چگونه او را یاری نمود؟

(1) کاروانی آمد و او را از چاه بیرون آورد

(2) خداوند با وحی به او آرامش و اطمینان خاطر داد

(3) خداوند او را به سلطنت رسانید

(4) احتمالاً یوسف (ع) در چاه به خواب عمیقی فرو رفت

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره یوسف می باشد.

پرسش 346 = چرا قوم بنی اسرائیل 40 سال در بیابانها سرگردان شدند؟

(1) آنها گوساله ای را می پرستیدند

(2) آنها می خواستند هارون (ع) برادر موسی (ع) را به قتل برسانند

3) چون از دستور پیامبرشان سرپیچی کرده و به جهاد نرفتند4) آنها سرزمین پدران خود را دوست داشتند

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره مائده می باشد.

ص: 51

پرسش 347 = خداوند چرا در زمان جهاد با کفار، مسلمانان را امتحان می کند؟

(1) برای اینکه مومنین واقعی شناخته شوند

(2) برای اینکه به جهادگران پاداش دهد

(3) برای اینکه منافقین شناخته شوند

(4) گزینه های 1 و 3

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره توبه می باشد.

پرسش 348 = وقتی مومنین کم بضاعت کمک های ناچیزی به فقرا می کردند، منافقین آنها را مسخره می کردند. آیا خداوند با این منافقین چه برخوردی می کند؟

(1) ثروتمندان باید به فقرا بیشتر کمک کنند

(2) خداوند هم آنها را مسخره می کند و عذاب دردناکی برایشان مهیا نموده است

(3) خداوند ثروت آنها را از بین می برد

(4) خداوند آنها را دچار فقر و فلاکت می کند

پاسخ صحیح بین آیات 70 تا 80 سوره توبه می باشد.

پرسش 349 = خداوند به گروهی از مردم توصیه می فرماید که کم بخندند و زیاد گریه کنند. اینها چه کسانی هستند؟

(1) آنها منافقینی بودند که از جهاد سر باز زدند و دیگران را هم از جهاد منع می نمودند

(2) کسانی هستند که یاد خدا را فراموش کرده اند

(3) کسانی که مشغول خوش گذرانی و ظلم هستند

(4) کسانی هستند که دین خدا را مسخره می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره توبه می باشد.

پرسش 350 = شیطان چگونه می تواند اعمال زشت آدم ها را زینت دهد؟

(1) آنها حزب شیطان هستند

(2) چون قلب آنها بر اثر زیادی گناه تیره و سخت می شود لذا شیطان مسلط می گردد

(3) شیطان گناهان را توجیه می کند

(4) شیطان فقط وسوسه می کند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره انعام می باشد.

ص: 52

پرسش 351 = چه چیزی باعث شد که قایل برادرش هابیل را به قتل برساند؟

(1) جهالت انسان اولیه (2) رقابت در شکار

(3) رقابت برای جانشینی پدر (4) هوای نفس و حسد

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره مائده می باشد.

پرسش 352 = در همین جهان فرشتگان الهی بر گروهی از مومنین نازل شده و بشارت می دهند که ترسید و غمگین نباشید که بهشت در انتظار شماست و ما در دنیا و آخرت دوستان شما هستیم. آیا مومنین چه می گویند و چه می کنند؟

(1) آنها ذکر خدا می گویند و انفاق می کنند

(2) آنها با نرمی با پدر و مادر صحبت کرده و به آنها خدمت می کنند

(3) آنها راستگویند و با عدالت رفتار می کنند

(4) آنها می گویند خدای ما الله است و بر این عقیده پافشاری می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره فصلت می باشد.

پرسش 353 = اثر قرآن بر کافران چگونه است؟

(1) ممکن است آنها هم هدایت شوند

(2) برای کسانی که ایمان نمی آورند آیات قرآن پوشیده و نامفهوم است و برای آنها مایه سردرگمی است

(3) خداوند آنان را به راه سعادت می خواند

(4) اگر ایمان بیاورند قرآن آنها را هم سود می بخشد

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره فصلت می باشد

پرسش 354 = آیا رنج و مصائبی که به انسان وارد می شود از سوی خداست؟

(1) گاهی اوقات ممکن است

(2) همه اینها بخاطر اعمال زشت خود انسان است

(3) جامعه اگر خراب باشد اینطور می شود

پاسخ صحیح بین آیات 20 تا 30 سوره شوری می باشد

ص: 53

پرسش 355 = آیا خداوند نسبت به سوگندهای لغو و تو خالی، انسان را مواخذه خواهد کرد؟

(1) آری

(2) بستگی به نیت دارد

(3) سوگندهای لغو، مواخذه ندارد (4) همه سوگندها مواخذه دارد

پاسخ صحیح بین آیات 220 تا 230 سوره بقره می باشد.

پرسش 356 = بهانه بت پرستان برای توجیه بت پرستی چه بود؟

(1) آنها به دروغ می گفتند که بت را خدا نمی دانند

(2) می گفتند که بت ها ما را به خدا نزدیک می کنند

(3) بت پرستان برای مطامع مادی هر بهانه ای می آوردند

(4) می گفتند این بت ها برای ما خوشبختی می آورند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره زمر می باشد.

پرسش 357 = چرا شیطان از فرمان خدا سرپیچی کرد و به آدم سجده نکرد؟

(1) چون آدم از جنیان نبود

(2) چون او از مقربان درگاه الهی بود

(3) چون تکبر داشت

(4) شیطان با خدا دشمن بود

پاسخ صحیح بین آیات 70 تا 80 سوره «ص» می باشد

پرسش 358 = جنیان که آیات قرآن را از پیامبر اکرم شنیدند تابع کدام دین بودند؟

(1) دین مسیح (ع)

(2) دین موسی (ع)

(3) دین اسلام

4) آنها مانند انسان ها دارای ادیان گوناگون هستند

پاسخ صحیح بین آیات 25 تا 35 سوره احقاف می باشد.

ص: 54

پرسش 359 = هدایت شدگان الهی چه کسانی هستند؟

(1) کسانی که نماز می خوانند

(2) کسانی که زکات می دهند

(3) کسانی که چون به حادثه سخت و ناگواری دچار شوند صبوری و مقاومت می کنند و می گویند ما از سوی خدا آمده ایم و به سوی او برمی گردیم

(4) کسانی که نماز شب می خوانند

پاسخ صحیح بین آیات 150 تا 160 سوره بقره می باشد.

پرسش 360 = روح چیست؟

(1) روح خدا یعنی خود خدا

(2) یعنی قدرت و علم خدا (3) روح از مخلوقات عظیم خداوند است و برتر از فرشتگان

(4) یعنی همان فطرت الهی

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 5 سوره قدر می باشد.

پرسش 361 = خداوند دوستی مسلمانان را با چه کسانی منع نموده است؟

(1) دوستی مسلمان با غیر مسلمان ممنوع است

(2) دوستی مسلمان با کافر ممنوع است

(3) مسلمان با هیچکس دشمن نیست

(4) دوستی با کسانی که با اسلام ستیزه می کنند و مسلمانان را از وطنشان بیرون می کنند و یا در این ستیزه ها به دشمن یاری می رسانند ممنوع است

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره ممتحنه می باشد.

پرسش 362 = کدام توبه به درگاه خداوند پذیرفته می شود؟

(1) خداوند همه توبه ها را می پذیرد

(2) توبه قلبی کسی که اراده بازگشت به گناه نداشته و نیز قصد اصلاح گذشته را داشته باشد

(3) توبه جوانان پذیرفته می شود

(4) توبه افراد نماز خوان پذیرفته می شود

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره نحل می باشد.

ص: 55

پرسش 363 = روح القدس چگونه مخلوقی است؟

(1) روح القدس فرشته وحی است

(2) فرشته قبض روح است

(3) فرشته ای است که فقط در جنگ ها به مسلمانان کمک می کند

(4) فرشته ای است برای تدبیر امور زمینیان

پاسخ صحیح بین آیات 100 تا 110 سوره نحل میباشد.

پرسش 364 = خداوند یار و یاور چه کسانی است؟

(1) خدا یاور همه انسان هاست

(2) خداوند یاور فقط نمازگزاران است

(3) هر کس انفاق کند خدا او را یاری می کند

(4) خداوند یار و یاور متقیان و نیکوکاران است

پاسخ صحیح بین آیات 120 تا 130 سوره نحل می باشد.

پرسش 365 = زمانی که کافران را درون جهنم می اندازند، نگهبان جهنم می پرسد آیا برای شما بیم دهنده ای نیامد. در پاسخ آنها چه جوابی می دهند؟

(1) آنها می گویند یکبار دیگر ما را به دنیا برگردانید تا نیکوکار شویم (2) آنها خطاها و گناهان خود را به گردن دیگران می اندازند

(3) آنها می گویند ای کاش به دعوت پیامبران گوش می دادیم و یا تعقل می کردیم

(4) آنها می گویند کاش هرگز دوباره زنده نمی شدیم

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره ملک می باشد.

پرسش 366 = آیا استفاده از زینت ها و خوراک های عالی برای مومنین حرام است؟

(1) مومن باید ساده و بی آرایش زندگی کند

(2) مومن نباید غرق تجمل و رفاه شود

3) استفاده صحیح و بجا از همه نعمت های الهی برای مومنین حلال است

4) توجه زیاد به مال دنیا انسان را از یاد خدا غافل می کند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره اعراف می باشد.

ص: 56

پرسش 367 = شرط اینکه خدا به بنده اش توجه کند چیست؟

(1) بنده باید همیشه یاد خدا باشد و شکر نعمت کند و کفران نعمت نکند

(2) با نماز خواندن زیاد

(3) باید رعایت حقوق دیگران را بنماید

(4) باید زیاد انفاق کند

پاسخ صحیح بین آیات 150 تا 160 سوره بقره می باشد.

پرسش 368 = زمانیکه کفار پیامبر اکرم (ص) را مسخره میکردند خداوند چه دستوری به ایشان داد؟

(1) خداوند می فرماید: اهمیت نده، تو وظیفه ای جز نصیحت و اندرز نداری

(2) خداوند می فرماید: نکند که به این خاطر بعضی آیات را ابلاغ نکنی

(3) خداوند می فرماید: تو حاکم و نگهبان آنها نیستی

(4) گزینه های 1 و 2

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره هود می باشد.

پرسش 369 = در روز قیامت خداوند با گروهی از آدم ها سخن نخواهد گفت. اینها چه کسانی هستند؟

(1) اینها دروغگویان هستند

(2) اینها سخن چینان هستند

(3) اینها کسانی هستند که آیاتی از کتب آسمانی را پنهان می کردند تا منافع خود را حفظ کنند

(4) اینها کسانی هستند که مردم را مسخره می کردند

پاسخ صحیح بین آیات 170 تا 180 سوره بقره می باشد.

پرسش 370 = آیا پدیده های طبیعی مانند رعد و برق و صاعقه دارای شعور هستند و یا آثار عوامل جوی و طبیعت می باشند؟

(1) رعد و برق پدیده جوی است

(2) اینها فعل و انفعالات طبیعت است

3) اینها جزء مخلوقات الهی و با شعور هستند

4) ارتباطی با شعور انسانی ندارند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره رعد می باشد.

ص: 57

پرسش 371 = پاداش قرض الحسنه (واقعی) علاوه بر اجر دنیوی، در عالم آخرت چه ثوابی دارد؟

(1) خداوند دو چندان عوض می دهد و پاداش کریمانه می دهد

(2) خداوند در دنیا و آخرت چند برابر به آنها عطا می کند

(3) مومنان دو برابر قرض الحسنه که داده اند پاداش می گیرند

(4) قرض الحسنه اگر برای رضای خدا باشد به همان اندازه پاداش می گیرند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره حدید می باشد.

پرسش 372 = آیا صرفا با توبه لفظی انسان گناه کار آمرزیده می شود؟

(1) بله، خداوند بسیار با گذشت و مهربان است

(2) البته به شرط آنکه پس از توبه، تسلیم امر پروردگار شود، آری

(3) خیر، خداوند توبه هر کس را نمی پذیرد

(4) انسان نباید از رحمت خدا نا امید شود

پاسخ صحیح بین آیات 50 تا 60 سوره زمر می باشد.

پرسش 373 = آنچه از طرف خدا به پیامبر اسلام (ص) وحی شده با دیگر پیامبران چه تفاوتی دارد؟

(1) پیامبر اسلام (ص) آخرین پیامبر است لذا آنچه وحی شده کامل تر است

(2) آنچه از جانب خداوند به همه پیامبران وحی شده تفاوتی ندارد

(3) خداوند به هر یک از پیامبران بنا بر مقتضیات جغرافیایی و اقوام مختلف دستورات خاصی را وحی مینمود

(4) پیامبران به ترتیب تاریخ دین الهی را کامل کردند

پاسخ صحیح بین آیات 275 تا 285 سوره بقره می باشد.

پرسش 374 = میزان وحد اتفاق در راه خدا چه مقدار است؟

(1) اتفاق در راه خدا حدی ندارد

(2) تا حدی که انسان خود را به فقر و بدبختی نیاندازد

3) هر چه بیشتر باشد بهتر است

4) انفاق بر ثروتمندان واجب است

پاسخ صحیح بین آیات 190 تا 200 سوره بقره می باشد

ص: 58

پرسش 375 = پس از آنکه داود(ع)، جالوت ستمگر را کشت خداوند چه پاداشی به او عطا کرد؟

(1) داود(ع) در جنگ پیروز شد

(2) اموال جالوت به داود(ع) رسید

(3) مقام علم و پیامبری و حکومت عطا کرد

(4) از شر دشمنان او را نجات داد

پاسخ صحیح بین آیات 250 تا 260 سوره بقره می باشد.

پرسش 376 = در جنگ بین مومنین به فرماندهی طالوت علیه جالوت ظالم، مومنین چه دعائی به درگاه خداوند کردند که خدا اجابت کرد و پیروز شدند؟

(1) آنها از خدا خواستند که ظالمان را نابود کند

(2) آنها از خدا خواستند که جنگ تمام شود

(3) آنها از خدا خواستند تا صبر و استقامتشان را در برابر ظالمان به نهایت برساند و پیروزشان گرداند

(4) آنها از خدا خواستند که مومنین را قوی و کافران را ضعیف کند

پاسخ صحیح بین آیات 250 تا 260 سوره بقره می باشد.

پرسش 377 = قوم یهود، پیامبر اسلام و قرآن را تکذیب کردند و به دروغ گفتند ما فقط به موسی(ع) و تورات اعتقاد داریم. خداوند چگونه دروغ آنان را فاش کرد؟

(1) آنها ایمان به خدا نداشتند

(2) خداوند فرمود پس چرا پیامبران خدا را می کشتید و باز هم گوساله پرست شدید

(3) خداوند آنها را آواره بیابان ها کرد

(4) آنها تا قیامت در حال جنگ و خونریزی خواهند بود

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره بقره می باشد.

پرسش 378 = آیا مومنین بین حضرت رسول (ص) و موسی (ع) و عیسی (ع) و سایر پیامبران الهی تفاوتی قائل می شوند؟

(1) آری، پیامبر اسلام کامل ترین دین را آورده

(2) خیر، هیچ تفاوتی بین پیامبران الهی نیست

(3) هر یک از پیامبران الهی در زمان خودشان بالاترین انسان ها بودند

(4) بعضی از پیامبران کتب آسمانی داشتند پاسخ صحیح بین آیات 130 تا 140 سوره بقره می باشد.

پرسش 379 = خداوند بخاطر گناهان زیادی که بنی اسرائیل مرتکب شدند، از آنان پیمان سختی گرفت ولی آنها باز هم پیمان شکنی کردند. این پیمان سخت چه بود؟

(1) عهد نمودند که از ربا خواری دست بکشند

(2) عهد نمودند که خون ناحق نریزند

(3) عهد نمودند که به یکدیگر خیانت نکنند

(4) خداوند با قراردادن کوه طور در بالای سرشان به عنوان تهدیدی کشنده از آنان تعهد گرفت که به تورات ایمان بیاورند و از موسی (ع) پیروی کنند

پاسخ صحیح بین آیات 90 تا 100 سوره بقره می باشد.

پرسش 380 = اهل کتاب می گفتند هرگز کسی وارد بهشت نمی شود مگر آنکه یا یهودی باشد یا نصرانی. آنها چه دلیلی بر این ادعا ارائه نمودند؟

(1) باستناد تورات

(2) باستناد انجیل

(3) شاهد گفته آنها بزرگان ادیان آنها بودند

(4) هیچ دلیلی نداشتند و دروغ می گفتند

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره بقره می باشد.

پرسش 381 = یکی از صفات پسندیده و موکد مومنین آن است که مالشان را با آنکه آن را دوست دارند به خویشاوندان، یتیمان، درماندگان ... می بخشند. آیا این صفت مختص کدام دسته از مومنین است؟

1) مومنین واقعی 2) نیکوکاران

3) شب زنده داران 4) متقین

پاسخ صحیح بین آیات 170 تا 180 سوره بقره می باشد.

ص: 60

پرسش 382 = آیا حقوق زن بر مرد بیشتر است یا حقوق مرد بر زن؟

(1) حقوق هر دو مساوی است

(2) حقوق مرد بر زن بیشتر است

(3) حقوق زن بر مرد بیشتر است

(4) بستگی بر شرایط دارد

پاسخ صحیح بین آیات 220 تا 230 سوره بقره می باشد.

پرسش 383 = خداوند برای کسانی که اموالشان را در راه خدا انفاق می کنند و البته منتی هم نمی گذارند و آزاری هم نمی رسانند مژده بزرگی داده است. این مژده چیست؟

(1) خوشنامی و سربلندی در بین مردم

(2) زیاد شدن اموال (3) طول عمر با عزت

(4) پاداش شایسته دارند و بیم و اندوه گذشته و آینده را از آنان بر می دارد

پاسخ صحیح بین آیات 260 تا 270 سوره بقره می باشد.

پرسش 384 = در روز قیامت آنان که به آیات الهی کفر ورزیده بودند به داخل آتش انداخته می شوند. نام این گروه چیست؟

(1) بهشتیان و جهنمیان

(2) گروه اولیاء و گروه اشقیاء

(3) اصحاب ثواب و اصحاب گناه

(4) اصحاب مشنمه

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره بلد می باشد.

پرسش 385 = کتاب آسمانی حضرت داود (ع) چه نام دارد؟

(1) صحف

(2) زبور

(3) تورات

(4) انجیل

پاسخ صحیح بین آیات 160 تا 170 سوره نساء می باشد.

ص: 61

پرسش 386 = چرا قرآن به زبان عربی نازل شد؟

(1) چون قرآن در بین قوم عرب زبان نازل شده و پیامبر اکرم (ص) نیز عرب زبان بود

(2) چون اعراب به زبان دیگری آشنائی نداشتند

(3) چون قرآن معجزه می باشد

(4) چون زبان عربی جامع است

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره فصلت می باشد

پرسش 387 = آیا خداوند قرآن کریم را نازل کرد تا امت اسلامی فقط آن را بخوانند یا اینکه منظور دیگری بود؟

(1) منظور آن بود که مردم با تدبیر در آن یقین کنند که قرآن کلام خداست

(2) خواندن قرآن ثواب زیادی دارد

(3) انسان مومن با خواندن قرآن یاد خداوند می کند

(4) دشمنان خدا از خواندن قرآن دوری می کنند

پاسخ صحیح بین آیات 80 تا 90 سوره نساء می باشد.

پرسش 388 = چگونه کلمات و آیات قرآن مجید از دخل و تصرف انسان ها در امان می باشد؟

(1) دشمنان اسلام می ترسند که در قرآن دست ببرند

(2) همه مسلمانان مراقبند تا تغییری در قرآن داده نشود

(3) اصولاً کلمات خداوند بگونه ای محکم و غیر قابل تغییر است که کسی نمی تواند آن را تغییر دهد

(4) دشمنان اسلام خیلی مایلند قرآن را دستخوش تحریف قرار دهند ولی توانایی آن را ندارند

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره فصلت می باشد.

پرسش 389 = کدام افرادند که زندگی دنیا را بر آخرت مقدم و محبوب تر می دانند و خلق را از راه خداوند باز می دارند؟

(1) کافران (2) دنیاپرستان

(3) پادشاهان ظالم (4) منافقین

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره ابراهیم می باشد.

پرسش 390 = خداوند به چه گروهی از انسان ها مژده می دهد که از گناهانشان می گذرد و امور (دین و دنیای) آنان را اصلاح می نماید؟

(1) به کسانی که با مردم خوش رفتاری کنند

(2) به کسانی که اموال خود را به نیازمندان ببخشند

(3) به کسانی که به خدا و پیامبر و قرآن ایمان بیاورند و کار نیکو انجام دهند

(4) به کسانی که با خدا دشمنی نکنند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره محمد می باشد.

پرسش 391 = چگونه خداوند بوسیله پیامبر اسلام (ص) بشر را از ظلمات بیرون می برد و بسوی نور رهبری می کند؟

(1) با ارشاد و هدایت مستقیم

(2) با معجزات الهی

(3) با جهاد و جنگ علیه کفار

(4) بواسطه نزول قرآن کریم

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره حدید می باشد.

پرسش 392 = قرآن کریم چگونه با ستمگران برخورد نموده و با نیکوکاران چگونه است؟

(1) قرآن با همه انسان ها یکسان برخورد می کند

(2) خداوند قرآن را نوری برای مومنین قرار داده است (3) قرآن با ستمگران قهر و غضب می نماید و به نیکوکاران رحمت ایزدی را بشارت

می دهد

(4) ستمکاران از رویارویی با قرآن می ترسند

پاسخ صحیح بین آیات 10 تا 20 سوره احقاف می باشد.

ص: 63

پرسش 393 = خداوند به کسانی که به او ایمان آورده اند و نیکوکار شده اند چه مژده ای داده است؟

(1) آنها را عاقبت به خیر می نماید

(2) خداوند پاداش بزرگی به آنان می دهد

(3) گناهانشان را محو و مستور می نماید و معادل بهترین عملشان پاداش می دهد

(4) دنیایشان را آباد می کند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره عنکبوت می باشد.

پرسش 394 = کفار علیرغم جنگ و ستیز با خدا و فساد در زمین چنانچه توبه کنند خداوند آنها را می بخشد البته به یک شرط، آن شرط کدام است؟

(1) توبه آنها اگر واقعی باشد

(2) اگر پیش از گرفتار شدن به دست مسلمانان توبه کنند

(3) توبه نصوح باشد

(4) اگر واقعا پشیمان شده باشند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره مائده می باشد.

پرسش 395 = در چه صورت ممکن است خداوند، منافقین را در صف مومنین درآورد و به آنان پاداش عظیمی بدهد؟

(1) به شرط اینکه به نام خدا قسم یاد کنند که توبه می کنند

(2) همین قدر که اعتراف به گناهان خود بکنند کافی است

(3) در صورت توبه واقعی و اصلاح تبهکاری های گذشته و خلوص در دین

(4) باید چند مومن ضمانت آنها را بنمایند

پاسخ صحیح بین آیات 140 تا 150 سوره نساء می باشد

پرسش 396 = دو پیامبر با هم مبعوث شدند و دارای یک کتاب و یک ماموریت واحد بودند نام آنها چیست؟

(1) حضرت ابراهیم(ع) و حضرت اسماعیل(ع)

(2) حضرت نوح(ع) و حضرت لوط(ع)

(3) حضرت هارون(ع) و حضرت موسی(ع) 4 حضرت اسحاق(ع) و حضرت یعقوب(ع)

پاسخ صحیح بین آیات 110 تا 120 سوره صافات می باشد.

پرسش 397 = آیا کافران در عالم برزخ هم دچار عذاب می شوند؟

(1) آری، هر صبح و شام جایگاه آنان را در جهنم به آنها نشان می دهند

(2) خیر

(3) بله، عذاب برزخ نمونه ای از عذاب جهنم است

(4) حسابرسی فقط در روز قیامت است

پاسخ صحیح بین آیات 40 تا 50 سوره غافر می باشد.

پرسش 398 = یاران شیطان چه کسانی هستند؟

(1) همانها که از شیطان پیروی می کنند

(2) آنها که شیطان را می پرستند

(3) ریاکارند و به خدا و قیامت ایمان نمی آورند

(4) یاران شیطان مردم را از کار خدا باز می دارند

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره نساء می باشد.

پرسش 399 = برای کسانی که مشتاق دیدار خدا هستند و بخواهند رستگار شوند چه عملی بهتر است؟

(1) ایمان به قیامت

(2) انفاق

(3) ادا نمودن حقوق خویشاوندان و مساکین و در راه ماندگان

4) نماز

پاسخ صحیح بین آیات 30 تا 40 سوره روم می باشد.

ص: 65

پرسش 400 = خداوند به چه کسانی مژده آمرزش گناهان و اجر عظیم داده است؟

(1) آنان که ایمان آورده و کارهای نیکو انجام می دهند

(2) آنها که همیشه در حال نمازند

(3) آنها که انفاق بیشتری کنند

(4) آنها که دائم روزه می گیرند

پاسخ صحیح بین آیات 1 تا 10 سوره مائده می باشد.

ص: 66

ترجمه و خلاصه تفسیر آیاتی که در این فصل بعنوان پاسخ به پرسش ها آورده شده، برگرفته از کتاب : خلاصه تفسیر المیزان و نمونه می باشد

پاسخ 201= گزینه «3» صحیح است، آیه 48 سوره مائده

و کتاب آسمانی قرآن را به حق بر تو نازل کردیم که مصدق کتابهای قبلی است و بر آنها حاکم و نگهبان است پس در میان آنها بر طبق آنچه خدا نازل کرده داوری کن و به جای حقی که بر تو نازل شده از هوی و هوس آنان پیروی نکن، برای هر یک از شما راه و روشی معین داشته ایم و اگر خدا می خواست شما را امت یگانه ای قرار می داد ولی چنین نکرد تا شما را در آنچه به شما بخشیده بیازماید. پس به انجام خیرات بشتابید، بازگشت همگی شما بسوی خداست آنگاه شمارا از آنچه در آن اختلاف می ورزیدید آگاه خواهد ساخت*

مهیمن بودن قرآن به اینست که کتب گذشته را تصدیق می کند اما نه تمام مطالبشان را بلکه اصول ثابتشان را حفظ و فروعی را که تغییر پذیر است محو و نسخ می کند تا مناسب حال انسان های تکامل یافته باشد. پس میان مردم بر طبق قرآن که کامل ترین کتاب است داوری کن و بخاطر پیروی از میل آنها از حقی که بسویت آمده رو نگردان. ما برای هر یک از یهود، مسیحی و مسلمان شریعت و روشی را قرار دادیم البته اگر خدا می خواست می توانست همه مردم را امت واحد و پیرو یک آیین سازد اما چون مراتب استعدادهای بشر در طول زمان متفاوت است پس باید در هر مرحله آیینی متناسب با ظرفیت آنها باشد تا مردم را بیازماید و استعدادهای آنها را پرورش دهد بخاطر همین، شریعتها و آیین ها نیز متعدد می شوند. حال بجای پرداختن به اختلافاتی که بین شما و دیگران وجود دارد بهتر است به شریعت اسلام که جامع ترین شریعت هاست پردازید و در انجام تکالیف و احکام آن از هم سبقت بگیرید زیرا بازگشت همه بسوی خداست و او بین شما داوری عادلانه کرده و شما را از آنچه در آن اختلاف می کردید آگاه می سازد.

پاسخ 202 = گزینه «4» صحیح است، آیه 77 سوره زخرف

و ندا دهنده می گوید: ای مالک دوزخ، بخواه تا پروردگارت کار ما را یکسره کند، گوید: شما ماندگارید*

آنها چون محبوب از خدایند نمی توانند چیزی از خدا تقاضا کنند لذا با فریاد از فرشته ای که مالک دوزخ است درخواست می کنند که از پروردگارت بخواه مرگمان را برساند تا از این عذاب آسوده گردیم اما چه سود که مالک دوزخ به ایشان می گوید: نه، شما در همین زندگی شقاوت بار و در این عذاب الیم می مانید. همانطور که در دنیا مرگ را نابودی میدانستند در آخرت نیز مرگ را به معنای نابودی درخواست می کنند در حالی که بعد از چشیدن مرگ در دنیا برای آنها معلوم شد مرگ نابودی نیست و این بخاطر آنست که در آخرت ملکه دنیوی آنها ظهور می کند.

پاسخ 203 = گزینه «3» صحیح است، آیه 82 سوره اسراء

و ما آنچه را برای مومنان مایه شفا و رحمت است از قرآن نازل می کنیم و ستمگران را جز زیان نمی افزاید*

شفا و رحمت همان قرآن است که برای مومنان شفاست و آنها را از انواع بیماری های فکری و اخلاقی پاک می کند و برای آنها رحمت است و پس از آن پاکسازی، شکوفه های فضائل انسانی را در آنها می رویاند. اما برای ظالمین چطور؟ درست بر عکس مومنین زیرا فقط بر خسران و زیان آنها می افزاید. آنها بواسطه اصرار بر گناه، روحشان چنان آلوده شده که فقط متمایل به آلودگی هاست و از هر چه بوی حقیقت می دهد، گریزانند لذا در برخورد با قرآن نه تنها هدایت نمی شوند بلکه دشمنی آنها نیز بیشتر می گردد.

پاسخ 204 = گزینه «4» صحیح است، آیات 102 و 103 سوره نساء

و چون در میان آنان بودی خواستی برای آنان اقامه نماز کنی باید گروهی از آنان با توبه نماز برخیزند و سلاح های خود را نیز بگیرند و چون به سجده روند گروه دیگر در پشت شما ایستاده باشند و سپس گروه دیگری که هنوز نماز نخوانده اند پیش آیند و

همراه تو نماز بگزارند و احتیاط خود را حفظ کنند و سلاح های خود را نیز بگیرند، کافران خوش دارند که شماها از سلاح ها و ساز و برگتان غافل باشید تا بناگاه به یک حمله بر شما بتازند و بر شما گناهی نیست اگر از باران در رنج بودید یا بیمار بودید سلاح هایتان را بر زمین بگذارید ولی احتیاطتان را داشته باشید، خدا برای کافران عذابی خفت بار آماده ساخته است*

کیفیت نماز خوف هنگام جنگ اینطور است که مسلمانان دو گروه می شوند نخست عده ای با حمل اسلحه به نماز می ایستند و وقتی سجده کردند و رکعت اول تمام شد امام در جای خود توقف می کند و آنها به سرعت رکعت دوم را تمام می کنند و به میدان نبرد باز میگردند و دسته دوم جای گروه اول را گرفته نماز می خوانند که این گروه نباید اسلحه و وسایل دفاعی خود را زمین گذارند. تاکید زیاد برای نگهداری اسلحه بخاطر اینست که کافران خیلی دوست دارند که شما از وسایل خود، چه وسایل جنگی و چه مواد غذایی و حیوانات غافل شوید تا یک مرتبه بر شما هجوم آورند. البته اگر ضرورتی مانند باران یا بیماری پیش آمد که نگهداری سلاح را مشکل می کرد می توانید سلاحتان را بر زمین بگذارید اما وسایل حفاظتی را در همه حال همراه خود داشته باشید این دستورات را بکار ببندید و مطمئن باشید که پیروزید و خدا نیز برای کافران مجازات خوار کننده ای آماده کرده است. به گروه اول دستور می دهد اسلحه را با خود داشته باشند اما به گروه دوم می فرماید که هم اسلحه و هم وسایل دفاعی را همراه داشته باشند زیرا هنگام ادای نماز توسط گروه اول، دشمن کاملاً از برنامه نماز آگاه نیست لذا احتمال حمله ضعیف است. علاوه بر اهمیت نماز، اهمیت نماز جماعت نیز معلوم می شود.

و چون نماز به جای آوردید خدا را در همه حال، ایستاده و نشسته و بر پهلو آرمیده، یاد کنید، پس چون آسوده خاطر شدید نماز را بطور کامل بپا دارید زیرا نماز بر مومنان در اوقات معین واجب شده است*

این همه تاکید برای نماز به این معنا نیست که فقط در حین نماز باید متوجه خدا بود بلکه پس از فراغت از نماز و در همه حال باید متوجه خدا بود. وقتی آرامش حاکم شد باید مجدداً نماز را کامل خواند. سر این همه سفارش و دقت درباره نماز بخاطر اینست که نماز یک وظیفه ثابت برای مومنان است که باید در اوقات

مشخصی خوانده شود تا همواره روح توجه به خدا در انسان زنده بماند و تحت هیچ شرایطی ساقط یا به چیز دیگری تبدیل نمی شود آنطور که روزه موقع اضطرار تبدیل به فدیة می شود.

پاسخ 205 = گزینه «3» صحیح است، آیه 36 سوره فصلت

و اگر وسوسه ای از سوی شیطان تو را به وسواس افکند به خدا پناه ببر زیرا او شنوای داناست*

ممکن است شیطان و شیطان صفتان برای خنثی کردن این روش دعوت، شعارهایی را مانند: مردم را با زور نمی توان اصلاح کرد یا ترحم بر پلنگ تیز دندان ستمکاری بود بر گوسفندان سر بدهند. در مقابل این وسوسه ها و سیخونک زدن ها به خدا پناه ببر که او شنونده و آگاه است. هم درخواست تو را می شنود و هم به حال و اعمال تو داناست.

پاسخ 206 = گزینه «1» صحیح است، آیات 9 تا 12 سوره فصلت

بگو: آیا این شمائید که واقعا به آن کسی که زمین را در دو روز آفریده، کفر می ورزید و برای او همتیانی قرار می دهید؟ این است پروردگار جهانیان*

به هیچ وجه باور کردنی نیست مردمی به خدا کفر ورزند و برای او شریک هایی قائل شوند در حالی که دلایل یگانگی او اینقدر روشن است

و در زمین از فراز آن کوه های استوار قرار داد و در آن خیر فراوان پدید آورد و مواد خوراکی آن را در چهار روز اندازه گیری کرد که برای خواجهندگان متناسب است*

از اینجا به پروردگاری خدا و توحید ربوبیت اشاره می کند: قراردادن کوه ها، پدید آوردن برکات و خیر بسیار در زمین مانند منابع زیر زمینی، روی زمینی، درختان، نهرها و تعیین مواد غذایی مختلف گوشه ای از تدبیر الهی است که طی چهار مرحله صورت گرفت. این مواد غذایی درست به اندازه نیاز نیازمندان (انواع نباتات و حیوانات و انسانها) است.

سپس به آسمان پرداخت که به صورت دودی بود، به آن و به زمین فرمود: خواه یا ناخواه بیاید، گفتند: البته از روی اختیار می آییم*

سخن گفتن خدا با آسمان و زمین با الفاظ نبود بلکه همان اراده او برای آفرینش و فرمان تکوینی است، پاسخ آسمان و زمین نیز حکایت از آن دارد که مواد تشکیل دهنده آنها از نظر آفرینش کاملاً تسلیم فرمان خدا بوده و هر شکلی را می پذیرفتند و هیچ مقاومتی در برابر فرمان الهی نشان نمی دادند.

پس آنها را بصورت هفت آسمان در دو روز استوار کرد و در هر آسمانی کار مربوط به آن را وحی فرمود، و آسمان این دنیا را به چراغها آذین کردیم و آن را محفوظ داشتیم، این است اندازه گیری آن عزیز دانا*

خدا آسمان را که بصورت دود بود در دو دوره به شکل هفت آسمان در آورد و امر هر آسمانی را به اهل همان آسمان یعنی ملائک ساکن در آن وحی می کند و آنها نیز آسمانها را طی می کنند تا آن اوامر را که چیزی جز آفرینش حوادث و موجودات نیست به زمین برسانند. این اشاره به اتصال نظام هستی و ارتباط حوادث زمینی و آسمانی با یکدیگر دارد. آسمانی که به زمین نزدیک است را با ستارگان زینت بخشیدیم و آسمانها را با شهابها از استراق سمع شیاطین حفظ کردیم. حاکمیت نظم و دقت در نظام هستی معلول دو صفت شکست ناپذیری و علم خداست.

پاسخ 207 = گزینه «4» صحیح است، آیات 54 و 55 سوره ذاریات

پس از آنان رو بگردان که تو در خور نکوهش نیستی*

پند ده که مومنان را پند سود بخشد*

حال که دعوت تو را اجابت نمی کنند و تو را ساحر و مجنون می خوانند پس سر به سر آنها نگذار تا حق را به آنها بقبولانی، اگر از آنها اعراض کنی سرزنش نمی شوی چون حجت را بر آنها تمام کردی. البته اعراض از کفار به معنای دست کشیدن از تذکر نیست بلکه تو همچنان از تذکر دادن دست بردار زیرا این مفید حال مومنین است و ربطی به جدال با آن طاغیان ندارد زیرا جدال با آنها بر طغیانشان می افزاید.

پاسخ 208 = گزینه «4» صحیح است، آیه 7 سوره فصلت

کسانی که زکات نمی دهند و به آخرت کافرنند*

پیامبر پاسخ می دهند: من بشری مانند شمایم و از جنس دیگری مثل فرشتگان نیستم تا بین من و شما حائلی باشد یا سخنم به گوش شما نرسد یا کلامم به دل های شما وارد نشود تنها تفاوتم با شما این است که به من وحی شده که معبود شما فقط یکی است نه خدایان گوناگون، حال که این چنین است و فقط یک خدا وجود دارد پس به توحید او قیام کنید و از او نسبت به شرک و گناهای که تاکنون مرتکب شده اید طلب مغفرت نمائید سپس برای هشدار و اعلام خطر جدی می فرماید: ای بر مشرکان، همان کسانی که زکات را ادا نمی کنند و نسبت به آخرت کافرنند.

پاسخ 209 = گزینه «2» صحیح است، آیه 22 سوره زخرف

بلکه گفتند: ما پدران خود را بر آیینی یافتیم و ما با پیروی از آنان، هدایت یافته ایم*

مشرکین دلیلی بر حقانیت بت پرستی خود ندارند نه عقلی و نه نقلی مگر تقلید کورکورانه از پدران خود.

پاسخ 210 = گزینه «3» صحیح است، آیه 11 سوره اسراء

و انسان همانگونه که درباره خیر دعا می کند شر را هم طلب می کند و انسان بسیار شتابکار است*

گرچه ما کتابی نازل کردیم که شما را بسوی دین کامل هدایت می کند و مومنین را به سعادت و بهشت می رساند اما انسان های تربیت نشده یعنی آنها که هنوز هم مانند کودکان که ما آنان را عجول آفریدیم، عمل می کنند، با همان شتابی که خیر را طلب می کنند، شر را نیز می طلبند. به محض اینکه چیزی را مطابق میل خود می بینند، بدون آنکه به جهات فساد و صلاح آن فکر کنند، با عجله آن را طلب می کنند در نتیجه گاهی خیر عاید آنها می گردد و گاهی شر به این ترتیب قدر نعمت الهی را نمی دانند. در حالی که راه سعادت و بهره مندی از دین اسلام این است که انسان در هر کاری که وارد می گردد و برای هر میلی که تلاش می کند، با نهایت دقت و حوصله، تمام جوانب آنرا بررسی کرده و به دور از هر پیشداوری و تعصبی، با توکل به خدا، به دنبال آن کار و طلبش برود. البته این میسر نمی شود

مگر آنکه بپذیرد هر شری مانند شب تاریک، زندگی و قلب انسان را تیره می سازد و عمل خیر مانند روز به زندگی و قلب او نور و بصیرت می دهد.

پاسخ 211= گزینه «3» صحیح است، آیه 59 سوره نساء

ای کسانی که ایمان آورده اید خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیاء امر خود را نیز اطاعت کنید، پس هرگاه در امری دینی اختلاف نظر یافتید اگر به خدا و روز آخرت ایمان دارید، آن را به کتاب خدا و سنت پیامبرش عرضه بدارید، این بهتر و نیک فرجام تر است*

خدا حاکم و مالک واقعی جهان هستی است و حاکمیت و مالکیت هر کس دیگری به فرمان اوست پس ای مومنان از خدا اطاعت کنید و نیز از افرادی اطاعت کنید که از سوی خدا، صاحب مقام و منصب هستند یعنی شخص پیامبر و نیز از "اولی الامر" چون اینان از روی هوی و هوس سخن نمی گویند بلکه آنچه را می گویند که خدا می گوید. پس هرگاه در احکام دینگرفتار اختلاف شدید آنرا فقط به خدا و قضاوت رسولش ارجاع دهید که این ارجاع برای شما بهتر و موافق مصلحت واقعی شماست. اگر در اینجا ارجاع به اولی الامر را ذکر نفرمود برای این است که ایشان نمی توانند حکم جدیدی وضع نمایند فقط میتوانند از حکم خدا و رسول پرده بردارند. اما منظور از اولی الامر کیست؟ چند پاسخ میتوان داد. 1- منظور حاکمان هستند. اما این با تعالیم اسلام ناسازگار است چون نمی توان پیروی از حاکم جبار را در ردیف پیروی از خدا قرار داد 2- مراد نمایندگان مردم هستند به شرطی که بر خلاف اسلام عمل نکنند. اما این نیز غلط است چون در آیه شرطی ذکر نشده است و یا بطور مطلق نمایندگان مردم هستند که باز غلط است چون معنایش آنست که حکم اکثریت مصون از خطاست در حالی که اینطور نیست. تازه برای مطابقت تصمیمات آنها با سنت باز محتاج مجتهدان هستیم پس اطاعت مجتهدان بالاتر از اطاعت اولی الامر است. 3- منظور عالمان عادل آگاه به سنت است. اینهم غلط است چون از کسی که مرتکب اشتباه می شود نمی توان بدون قید و شرط تبعیت کرد. 4- مراد خلفای چهارگانه است. اینهم درست نیست چون معنایش این است که پس از ایشان در میان مسلمین، اولی الامر وجود نداشته باشد. 5-

منظور صحابه و یاران پیامبر هستند. بهمان دلیل فوق غلط است. 6- مراد امام معصوم است. تنها همین وجه درست بوده و اطاعت بی قید و شرط از او صحیح است. اینکه آیه فقط یک اطاعت را برای پیامبر و اولی الامر ذکر کرده و برای آن قیدی نگذاشته معلوم می کند که مانند پیامبر باید در همه چیز از اولی الامر پیروی کرد پس باید معصوم باشد و الا اگر او حکم غلط کند چگونه میتوان از حکم غلط او تبعیت کرد و اطاعتش را در ردیف اطاعت از خدا و رسولش قرار داد؟

پاسخ 212 = گزینه «2» صحیح است، آیه 93 سوره اسراء

یا برای تو خانه ای طلاکاری شده باشد یا به آسمان بالا روی و به بالا رفتن تو هم اطمینان نخواهیم داشت تا بر ما کتابی نازل کنی که آن را بخوانیم. بگو: پاک است پروردگار من، آیا من جز بشری هستم که پیامبرم؟*

این لجوجان بهانه گیر، آوردن معجزه را کار رسول می دانستند و نه خدا لذا حضرت در مقابل این درخواست هامی فرماید: پروردگار منزله از آنست که شریک داشته باشد و یا تحت فرمان این و آن باشد و تسلیم پیشنهادهای بی اساس شما سبک مغزان قرار گیرد ثانیاً من بشری مانند شمایم پس آوردن معجزه کار من نیست. کار من فقط ابلاغ پیام خداست و برای اثبات ادعایم معجزاتی می آورم که پس از نشان دادن آنها و بیان دعوتم دیگر هیچ وظیفه ای ندارم.

پاسخ 213 = گزینه «3» صحیح است، آیه 63 سوره فرقان

و بندگان رحمان کسانی اند که روی زمین فروتانه راه می روند و چون نادانان ایشان را مخاطب سازند، می گویند: سلام*

بعد از آنکه به استکبار کفار و اهانت آنان نسبت به اسم رحمان اشاره شد حالا به رفتار "عباد الرحمن" یا مومنین می پردازد: بندگان رحمان موقع راه رفتن با تواضع و تذلل راه می روند و در معاشرت با مردم از هر غروری به دورند چون طبق رسم بندگی نسبت به رحمان استکبار نمی ورزند و خود را خاضع و خاشع نسبت به او می دانند در نتیجه در برابر مومنین نیز متواضعند در حالی که در مقابل دشمنان خدا اصلاً اظهار خضوع و ذلت نمی کنند. آنها وقتی از جاهلان حرکات زشتی ملاحظه

می کنند یا سخن زشتی می شنوند، پاسخی سالم می دهند، پاسخی خالی از لغو و گناه یعنی با جهل جاهلان، جاهلانه برخورد نمی کنند بلکه با بی اعتنایی توأم با بزرگواری از کنار آنها می گذرند بدون هیچ ضعف یا ترشروی و این عکس العمل از کسانی سر می زند که حلیم و صبورند و رسم بندگی رحمان را بجا می آورند.

پاسخ 214 = گزینه «3» صحیح است، آیه 23 سوره جاثیه

پس آیا دیدی کسی را که هوس خویش را معبود خود قرار داده و خدا او را با وجود علمش گمراه کرده و بر گوش او و دلش مهر زده و بر دیده اش پرده نهاده است؟ آیا پس از خدا چه کسی او را هدایت خواهد کرد؟ آیا پند نمی گیرید؟*

آیا عجیب نیست کسی هوای نفس خود را بپرستد یعنی مطیع آن باشد با اینکه می داند غیر از هوای نفس معبودی دارد که باید او را بپرستد (این مطلب از تقدم الله بر هواء معلوم می شود) اما با این حال با آگاهی تمام معبود خود را هوای نفس خود می گیرد پس چون عالمانه به راه خطا می رود خدا برای مجازاتش او را گمراه می سازد (یعنی علم به تنهایی منشا هدایت نمی شود) و گوش و قلبش را مهر می کند تا حق را نشنود و نتواند تعقل کند و بر چشمانش پرده می کشد تا آیات حق را نبیند و خلاصه همه وسایل هدایت را از او می گیرد. وقتی او در چنین حالتی قرار گرفت و در عین آگاهی، خدا گمراهش ساخت دیگر چه کسی بعد از خدا می تواند او را هدایت کند؟ وقتی عاقبت هوا پرستان اینچنین است و راهی بسوی هدایت نمی یابند چرا عبرت نمی گیرید؟ مهم اینست که اطاعت کردن هرکس به معنای عبادت کردن اوست زیرا عبادت چیزی جز تسلیم شدن در برابر اراده معبود و راضی شدن به خواسته های او نیست به همین جهت در یس 61 فرمود شیطان را نپرستید و در توبه 317 و آل عمران 64 اطاعت احبار و رهبان را عبادت و رب گرفتن، نامید.

پاسخ 215 = گزینه «2» صحیح است، آیه 22 سوره ابراهیم

و چون کار از کار گذشت و داوری صورت گرفت شیطان می گوید: در حقیقت خدا به شما وعده داد، وعده راست و من به شما وعده دادم و با شما خلاف کردم و مرا بر شما هیچ تسلطی نبود جز اینکه شما را دعوت کردم و اجابتم نمودید. پس مرا

ملامت نکنید و خود را ملامت کنید. من فریاد رس شما نیستم و شما هم فریاد رس من نیستید. من به آنچه پیش از این مرا در آن شریک می دانستید کافرم. آری! ستمکاران عذابی پر درد خواهند داشت*

در آخرت حقیقت هر چیزی ظاهر می گردد، ملائک از شرک بیزاری می جویند و شیاطین جن و انس مشرکین را طرد می کنند، بتها و خدایان دروغین از شرک و کفر اظهار تنفر می کنند و رهبران ظلم جواب پیروان را نمی دهند و مجرمین نیز به گناهان خود اعتراف می کنند. شیطان در این آیه وضع موقعیت خود را نسبت به مردم خیلی روشن و پوست کنده بیان می کند: شیطان برای آنکه سرزنش گنهکاران را از خود دور سازد می گوید: خدا به شما وعده ای داد که حالا صحت آن را می بینید و من هم وعده ای دادم که به آن وفا نکردم، وعده خدا این بود که مومنین را به زندگی سعادت مند و اهل شرک را به زندگی توأم با عذاب و اندوه در دنیا و آخرت، نوید داد و به آن وفا کرد اما من شما را به لذت و آمال دور و دراز وعده دادم به حدی که از آخرت غافل شدید اما به آنچه که به شما وعده دادم نرسیدید و حسرت به دل ماندید. البته من بر شما تسلطی نداشتم تا مجبورتان کنم و دارای دلیلی نبودم تا عقلمتان را متعاقد کنم فقط اعمال قبیح را تزئین کرده و از شما دعوت می کردم و شما نیز با میل و اراده خود می پذیرفتید در واقع شما بودید که با زود باوری خود مرا بر نفسستان مسلط می کردید پس بجای من، خودتان را ملامت کنید. امروز من فریاد رس شما نیستم و شما هم فریاد رس من نیستید، نه من می توانم شما را نجات دهم و نه شما می توانید من را نجات دهید. من اکنون اعلام می کنم که از شرک شما درباره خود و اینکه اطاعت مرا در ردیف اطاعت خدا قرار دادید، بیزارم و به آن کفر می ورزم. چون ستم شما جز از ناحیه خودتان نبود پس عذاب دردناک حق شماست زیرا برای ستمکاران عذاب دردناک است. نتیجه مهم آیه اینست که انسان نباید کاسه ها را بر سر دیگری بشکند چون خودش مسئول است و کسی بر او تسلطی ندارد.

پاسخ 216 = گزینه «4» صحیح است، آیه 28 سوره آل عمران

مومنان نباید کافران را بجای مومنان اولیاء خود بگیرند و هر که چنین کند در هیچ

چیز از ولایت خدا بهره ای ندارد مگر اینکه از آنان به نوعی تقیه کند و خدا شما را از خود بر حذر می دارد و بازگشت بسوی خداست*

این درس مهم سیاسی اجتماعی را به مومنین می دهد که نباید غیر از خودشان، کافران را صاحب تصمیم در اموراتشان قرار دهند و به ایشان دل سپرده و فریب سخنان جذاب و رفتار صمیمانه آنها را بخورند. از لفظ «دون» فهمیده می شود که مومنین نباید این کار را بکنند در حالی که منزلت کفار پست تر از آنهاست. اگر به این دستور عمل نکنند در هیچ چیز از خدا نیستند و کاملاً از جمعیت حزب الله خارج می شوند. "ذالک" را به نحوی به کار برده تا نهایت نفرت را از این عمل برساند بعلاوه بعد از ذالک "منالمومنین" را ذکر نکرد تا بفهماند مقام مومنان بالاتر از آنست که چنین عمل زشتی به آنان نسبت داده شود. البته یک مورد را استثنا می کند و آن "تقیه" است و در جایی است که اظهار حق فایده ای ندارد لذا اسلام موقتا اجازه می دهد شکل مبارزه تغییر یافته و بطور پنهان به وظایف عمل شود. در واقع تقیه اظهار دوستی از روی ترس است در حالی که تولی اظهار دوستی قلبی است. سپس خدا بجای ترساندن مسلمانان از عذابش، ایشان را از خودش بر حذر می دارد تا عظمت معصیت و نافرمانی را برساند. این نوع ترساندن، شدیدترین تهدید است و حاکی از آن است که هیچ شفیع و یابوری برای دفع عذاب وجود ندارد و حتما محقق می شود. علت نیز روشن است چون کفر یک کافر برای دین کم خطر تر از رفتار کسی است که در کسوت دین است اما اخلاق و روحیه اش ضد دین می باشد. جمله "بازگشت شما بسوی خداست" تاکید می نماید که نمی توان از سزای چنین معصیتی فرار نمود.

پاسخ 217= گزینه «3» صحیح است، آیه 13 سوره آل عمران

قطعاً در برخورد میان دو گروه برای شما نشانه و درس عبرتی بود گروهی در راه خدا می جنگیدند و دیگری کافر بودند که مومنان را به چشم خود دوبرابر می دیدند و خدا هرکه را بخواهد به نصرت خود تایید می کند، یقیناً در این ماجرا برای صاحبان بصیرت عبرتی است*

در ادامه بشارت به مومنان و هشدار به کفار که نباید به مال و نفراشان مغرور شوند

مثال زنده از جنگ بدر می آورد. مگر یادتان نیست که در آن روز دو گروه رو در رو شدند که یکی در راه خدا می جنگید و از لحاظ نفرات و تجهیزات با گروه دیگری که کافر بودند قابل مقایسه نبود اما خدا با امدادهای غیبی گروه اندک مومنین را بر آنها غلبه داد به طوری که مومنین را در دیدگان مشرکین اندک نشان داد تا کفار با جرات به مومنین حمله ور شوند و از ترس پشت به جنگ نکنند و بعد از آن که جنگ در گرفت مومنین در نظر مشرکین دو برابر شدند تا از ترس پا به فرار گذاشته و شکست بخورند. پس پیروزی همواره با خداست نه با مال و اولاد و سلاح و هرکس را بخواهد با یاری خود تایید کرده و اموال و نیروی مشرکان را بی اثر می سازد. آنها که چشم بصیرت دارند و حقایق را آنچنان که هست می بینند از این پیروزی عبرت می گیرند که فقط ایمان و اعتماد به خدا سرمایه اصلی پیروزی است و لاغیر

پاسخ 218 = گزینه «2» صحیح است، آیه 55 سوره مائده

منحصراً ولی شما خداست و پیامبرش و مومنانی که نماز را برپا می دارند و در حال رکوع زکات می دهند*

ولی به معنای سرپرستی و قدرت تصرف در امور و رهبری مادی و معنوی است و نباید آن را به معنی دوست گرفت زیرا آن وقت معنای آیه این می شود که فقط با خدا، رسولش و مومنینی را که در حال رکوع زکات می دهند، به دوستی گرفت در حالی که دوستی یک حکم عمومی و شامل همه مسلمین می شود. وقتی معلوم شد که ولایت به معنای نوعی تصرف و تدبیر در شؤونات زندگی بندگان است پس مومنینی که در حالت رکوع زکات می دهند اشاره به شخص خاصی دارد و آن علی (ع) است که طبق روایات در حال رکوع انگشتی خود را به عنوان زکات به سائل داد. اگر ایراد گرفته شود چگونه علی (ع) با آن حضور قلب در نماز به یک سائل انگشتی می دهد باید گفت حضرت اراده خویش را در نماز از دست نمی دادند بلکه با اراده خود از آنچه لایق مقام الهی نیست رو بر می گرفتند و متوجه آنچه شایسته این مقام بود، می شدند و به همین دلیل حضرت زکات خود را در حین اقامه نماز ادا کردند.

ص: 80

پاسخ 219 = گزینه «3» صحیح است، آیه 110 سوره آل عمران

شما بهترین امتی هستید که برای مردمان پدید آمده اند چون به نیکی فرمان می دهید و از منکر نهی می کنید و به خدا ایمان دارید و اگر اهل کتاب ایمان آورده بودند برایشان بهتر بود از آنان بعضی مومن و بیشترشان فاسقند*

اصلاح جامعه بشری بدون دعوت به حق و مبارزه با فساد غیر ممکن است. اما اینکه امر به معروف و نهی از منکر بر ایمان به خدا مقدم شده از یک طرف به خاطر اهمیت این فریضه الهی است و از طرف دیگر به این دلیل است که با انجام این فریضه ایمان گسترش می یابد. می فرماید: اگر اهل کتاب به این احکام روشن و مفید ایمان آورند، خودشان سود خواهند برد اما فقط عده کمی از آنها ایمان می آورند و اکثر آنها چون فاسقند و از راه بندگی خدا خارج شده اند، بر کفر خویش اصرار می ورزند.

پاسخ 220 = گزینه «2» صحیح است، آیه 55 سوره غافر

پس صبر کن که وعده خدا حق است و برای گناهت آمرزش بخواه و به حمد پروردگارت، شامگاهان و بامدادان تسبیح بگوی*

وقتی حمایت خدا از مومنان و رسولانش معلوم شد در اینجا به عنوان نتیجه گیری سه دستور به پیامبر اسلام می دهد 1- صبر کن که وعده خدا حق است و سرانجام تو، مومنان و مکتب تو پیروز خواهید شد 2- برای گناهانت استغفار کن که منظور همان ترک اولی است 3- تسبیح و حمد پروردگارت را هر صبح و شام به جای آور و یعنی خدا را تسبیحی بگو که همراه با حمد او باشد، حمدی که مستمر و به خاطر نعمت های جمیل او باشد.

پاسخ 221 = گزینه «2» صحیح است، آیه 42 سوره نساء

آن روز کسانی که کفر ورزیده اند و پیامبر خدا را نافرمانی کرده اند آرزو می کنند که ای کاش با خاک یکسان می شدند و نمی توانند از خدا هیچسختی را پوشیده بدارند*

آن روز وقتی دادگاه عدل الهی را می بینند و شهادت گواهان غیرقابل انکار را مشاهده می کنند آنچنان پشیمان می شوند که آرزو می کنند ایکاش با خاکهای

زمین یکسان شده و به کلی فراموش می گشتند زیرا اصلا نمی توانند سخنی را در آن روز از خدا پنهان کنند.

پاسخ 222= گزینه «2» صحیح است، آیات 47 و 48 سوره غافر

و آنگاه که در آتش با یکدیگر بگو مگو می کنند ناتوانان به مستکبران می گویند ما پیرو شما بودیم پس آیا شما بازدارنده بخشی از آتش از ما هستید؟*

وقتی آل فرعون در آتش دوزخ بگو مگو می کنند ضعیفان به مستکبران می گویند ما در دنیا تابع شما بودیم و لازم است شما در مواقع سخت به کمک ما بشتابید و هیچ حاجت و سختی شدیدتر از وضعی که امروز داریم، نیست آیا می توانید کاری برای ما بکنید و مقداری از این آتش را از ما بردارید؟ توقع نداریم همه این عذاب را بردارید بلکه مقداری هم بردارید ما قانع هستیم. بدون شک این پیروان در آن روز می دانند که مستکبران کمترین توانایی برای دفاع از آنها ندارند چون ظاهر شده که همه امور به دست خداست بعلاوه خود متکبران نیز گرفتار چنین عذابی هستند پس چرا این درخواست را می کنند؟ 1- برای تمسخر و سرزنش متکبران است که معلوم می کند تمام ادعاهای آنها پوشالی و دروغ بوده 2- سخن ایشان ظهور عادت و ملکه ای است که در دنیا نسبت به بزرگان خود داشتند و آن ملکه این بود که نسبت به مستکبران خود تملق می کردند و در هر سختی به ایشان پناهنده می شدند.

کسانی که استکبار می کردند، می گویند: اکنون همه ما در آن هستیم. خداست که میان بندگان داوری کرده است*

در واقع متکبران می گویند: امروز روز جزاست و نه عمل امروز حکم خدا مسلط شده و تمام اسباب را از کار انداخته است آن خیال هایی که در دنیا داشتیم و خود را نیرومند و از شما ممتاز می دانستیم همه باطل شده، ما هم مثل شما ایم و هیچ قدرتی در دفع عذاب به هر مقداری نداریم چون می بینید که ما هم مانند شما در آتش هستیم.

پاسخ 223 = گزینه «1» صحیح است، آیات 160 و 161 سوره نساء

پس به سزای ستمی که از یهودیان سر زد و به سبب آنکه مردم را بسیار از راه خدا بازداشتند چیزهای پاکیزه ای را که بر آنان حلال شده بود حرام کردیم*

خلافکاری های یهود کیفر هایی را در برداشت از جمله تحریم بعضی از چیزهایی که پاک و حلال بود. این تحریم جنبه تشریحی داشت و برای مجازات آنها بود و شامل حیوانات سم چاک مثل شتر و پیه و چربی گاو و گوسفند که مورد علاقه آنها بود، می شد. از آیه 146 انعام معلوم می شود این تحریم ظالم و غیر ظالم را در بر می گرفت.

و به سبب ربا گرفتن شان با آن که از آن نهی شده بودند و به ناروا مال مردم خوردن شان، و ما برای کافران آنان عذابی دردناک آماده کرده ایم*

ربا خواری و خوردن ناحق مال مردم سبب دیگری برای آن تحریم بود اما غیر از کیفر دنیوی، کیفر اخروی آنها، عذاب دردناکی است که برای کافران آنها فراهم شده است معلوم می شود تحریم ربا منحصر به اسلام نبوده و در سایر ادیان الهی نیز حرام شده بود.

پاسخ 224 = گزینه «4» صحیح است، آیه 150 سوره بقره

و از هر کجا بیرون آمدی روی خود را به سمت مسجد الحرام بگردان و هر کجا بودید رو های خود را به سوی آن بگردانید تا برای مردم غیر از ستمگانشان بر شما حجتی نباشد، پس از آنان نترسید و از من بترسید تا نعمت خود را بر شما کامل گردانم و باشد که هدایت شوید*

یهود از کتب خود دریافته بودند که پیامبر موعود به دو قبله نماز می گذارد حال اگر مسلمین، کعبه را به عنوان قبله نمی پذیرفتند این بهانه به دست یهود داده می شد که این پیامبر، پیامبر موعود نیست از طرف دیگر اگر کعبه به عنوان قبله انتخاب نمی شد مشترکین نیز این ایراد را می گرفتند که اگر محمد برای احیای آیین ابراهیم آمده پس چرا به کعبه توجه نمی کند؟ لذا می فرماید: تو و تمام مسلمانان در هر کجا که هستید برای نماز روی خود را به جانب مسجد الحرام نمایید تا مردم دلیلی بر ضد شما نداشته باشند البته اینطور نیست که صدای مخالفان به طور کلی قطع

ص: 83

شود بلکه عده ای که ظالم و تابع هوس هستند به بهانه جویی ها و اعمال خلاف خود ادامه خواهند داد اما از آنها نهراسید و تنها از من و نافرمانی من بترسید که رمز پیروزی واقعی در همین است. دستور توجه به کعبه علاوه بر آنکه برای بستن دهان مخالفان بود هدف دیگری نیز داشت و آن این بود که نعمتم را بر شما تمام کنم و شما را از قید تعصبات برهانم و با انضباط اسلامی آشنا سازم اینها همه شروط لازم برای هدایت یافتن است. در اینجا لازم است به یک سوال مهم پاسخ داده شود و آن این است که اگر اصل و مغز عبادت حالات درونی انسان مانند خشوع و رجاء و عشق و جذبه و امثال آن است دیگر چه نیازی به این است که مثلاً نمازمان رکوع یا سجود داشته باشد و یا مجبور باشیم قبله ای داشته باشیم؟ ما می خواهیم با عباداتمان از یک سو متوجه خدا شویم و از سوی دیگر خدا در جهت و طرفی قرار ندارد، پس به ناچار باید عبادت ما بر سبیل تمثیل و تجسم درآید به این صورت که خصوصیات قلبی خود را در عبادت مانند (خشوع و خشوع و خوف و رجاء و عشق و جذبه و امثال آن) با شکل و قیافه ای که مناسبش باشد، در عمل خود منعکس کنیم مثلاً برای اینکه ذلت و حقارت قلبی خود را به پیشگاه مقدس او عرضه کنیم به سجده بیهفتیم و با این عمل خارجی از حال درونی خود حکایت کنیم. همینطور خدا کعبه را قبله قرار داده و دستور داده که تمام افراد در حال نماز رو به طرف آن بایستند و در بعضی شرایط از ایستادن رو به قبله و پشت کردن به آن نهی فرموده و در شرایطی دیگر آنرا نیکو شمرده است به این وسیله قلبها را با توجه به سوی خدا کنترل نموده، تا در خلوت و جلوتش، در قیام و قعودش، در خواب و بیداریش، در عبادت و مراسمش، حتی در پست ترین حالات و زشت ترینش، پروردگار خود را فراموش نکند. اینست فایده تشریح قبله از نظر فردی. اما فواید اجتماعی آن عجیب تر و آثارش روشن تر و دلنشین تر است برای اینکه مردم را با همه اختلافاتی که در زمان و مکان دارند متوجه یک نقطه کرده و با این تمرکز دادن، وحدت فکری آنان و ارتباط جوامع شان و التیام قلوب شان را مجسم ساخته و این لطیف ترین روحی است که ممکن است در کالبد بشریت بدمد، روحی که در جمیع شئون حیات مادی و معنوی افراد نفوذ می کند و اجتماعی مترقی تر و اتحادی قوی تر می سازد و این موهبتی است که خدای تعالی امت اسلامی را به آن اختصاص داده و با آن

وحدت دینی و شوکت جمعی آنان را حفظ فرموده در حالی که قبلاً احزاب و دسته های مختلفی بودند و سنت ها و طریقه های متشکلی داشتند، حتی دو نفر انسان یافت نمی شد که در یک نظریه با هم متحد باشند، اینک خدا را با کمال عجز بر همه نعمت هایش شکر می گوئیم.

پاسخ 225= گزینه «4» صحیح است، آیه 74 سوره بقره

سپس دل هایتان پس از آن سخت شد، همانند سنگ یا از آن سخت تر، در حالی که از بعضی از سنگ ها جو بیاران می شکافد و بعضی از آنهاست که می شکند و آب از آنها بیرون می آید و بعضی از آنهاست که از خشیت الهی (از کوه) فرو می افتد و خدا از آنچه می کنید غافل نیست.

بعد از دیدن این همه آیات و معجزات نه تنها متأثر نشدند بلکه بر لجاجت شان افزوده شده و دل هایشان همانند سنگ و بلکه سخت تر شد. اما خشیت و ترس سنگ ها به چه معناست؟ سنگها و تمام موجودات طبق یک شعور تکوینی امر پروردگار را درک کرده و از فرمانش پیروی می نمایند بنابراین ترس سنگها به این معناست که آنها چون به واسطه علل و عواملی ریزش می کنند که خدا آنها را قرار داده لذا پیروی سنگ ها از علل طبیعی و سقوط آنها همان ترس از خدا و پیروی فرمان اوست. در آخر تاکید می شود که در قرآن سرگذشت هیچ قومی به اندازه یهود ذکر نشده چون این قوم به شدت از حس و ماده پیروی می کردند یعنی فقط آنچه را که به حسشان می آمد می پذیرفتند و به همین دلیل تسلیم مادیات و هوسهای مادی می شدند. همان بلایی که امروز تمدن غرب به آن دچار شده است. از یک طرف دلایل مربوط به ماوراء حس را نمی پذیرند و از طرف دیگر به راحتی و بی مطالبه هیچ دلیلی، زندگی را منحصر به لذات مادی می دانند.

پاسخ 226= گزینه «3» صحیح است، آیه 16 سوره مائده

خدا در پرتو آن کسانی را که از رضای او پیروی می کنند به راه های امن رهنمون می گردد و آنان را به فرمان خویش از تاریکی ها به سوی روشنایی خارج می کند و به راه راست هدایت شان می کند*

خدا به برکت نور قرآن هر کس را که به دنبال کسب خوشنودی اش باشد به راههای سلامت می رساند یعنی سلامتی و سعادت جز با پیروی از آنچه مایه خوشنودی خداست، به دست نمی آید. خدا به فرمان خودش، در پناه نور قرآن انسان را از انواع تاریکی ها به سوی نور توحید و علم و اتحاد رهبری می کند و سرانجام آنها را به صراط مستقیم هدایت می فرماید، صراطی که از نظر اعتقادی و عملی هیچ انحرافی در آن نیست و رهروانش را حتماً به مقصد می رساند. راه های سلامتی علیرغم تعددشان، همگی رهروان خویش را به نعمات و الطاف الهی می رسانند و راهپیمایان خود را پراکنده نمی سازند. اما صراط مستقیم یک راه بیشتر نیست که مسلط و حاکم بر تمام سبیل های سلامتی است لذا هدایت به صراط مستقیم نیز بر هدایت به سایر راه ها تحکم دارد. نکره آمدن صراط مستقیم نیز برای بزرگداشت آن است.

پاسخ 227 = گزینه «2» صحیح است، آیه 19 سوره مجادله

شیطان بر آنان چیره شده و خدا را از یادشان برده است، آنان حزب شیطانند. آگاه باش که حزب شیطان همان زیانکارانند*

منافقان مغرور و دروغگو که همه همتشان دنیاست، درست تحت اختیار شیطانند و به کلی خدا را فراموش کرده اند لذا نه تنها منحرف می شوند بلکه در زمره شیاطین در می آیند و به گمراه ساختن دیگران همت می کنند.

پاسخ 228 = گزینه «1» صحیح است، آیه 22 سوره مجادله

قومی را نمی یابی که به خدا و روز آخرت ایمان داشته باشند و کسانی را که با خدا و رسولش مخالفت کرده اند، هرچند پدرانشان یا پسرانشان یا برادرانشان یا عشیره آنان باشند، دوست بدارند. در دل اینهاست که خدا ایمان را نوشته و آنها را باروحی از جانب خود تائید کرده و آنان را به بهشت هایی که از زیر آن جوی هایی روان است در می آورد؛ همیشه در آنجا ماندگارند؛ خدا از ایشان خوشنود و آنها از او خوشنودند؛ اینانند حزب خدا، آری حزب خداست که رستگارانند*

کسی که واقعا به خدا و رسولش و روز جزا ایمان دارد ممکن نیست با دشمنان خدا

دوستی کند هر چند که همه نوع سبب و انگیزه دوستی در آنان وجود داشته باشد مانند اینکه پدرش با پسرش باشد یا قرابتی دیگر داشته باشد. یعنی جمع میان محبت خدا و محبت دشمنان خدا محال است اگر هم دوستی ناشی از قرابت را ذکر کرد بخاطر آن بود که مودت خویشی قویترین و پابرجا ترین محبت است و به آسانی از دلها بیرون نمی رود پستکلیف سایر تعلقات آدمی روشن است. وقتی مومنین حقیقی اینچنین هستند پس امدادهای الهی شامل حال آنها شده و ایمان در قلبشان مستقر می گردد و به وسیله روحی از جانب خدا تقویت می شوند و به نوعی حیات معنوی جدید که خدا به مومنان حقیقی افاضه می کند دست می یابند. سپس به آنها وعده بهشت و دخول در آن را می دهد زیرا خدا از ایشان راضی است و رضایت خدا نیز عبارت است از رحمت او که مخصوص مومنین خالص است و ایشان هم از خدا راضی اند برای اینکه به وعده خدا که زندگی پاک و بهشت خرم است، می رسند. اینها که ایمانی خالص دارند همان حزب خدایند و بی هیچ شکی حزب الله در دنیا و در آخرت پیروز است. نکته مهم این است که آن روحی که مومنین خالص با آن تقویت می شوند عبارت است از مبدا حیات که قدرت و شعور از آن ناشی می شود یعنی در مومنین علاوه بر روح نباتی، حیوانی و انسانی که در مومن و کافر مشترک است روحی دیگر وجود دارد که از آن حیاتی دیگر ناشی می شود و منشا قدرت و شعور جدیدی می گردد این روح یکی از مراتب روح انسانی است و بعد از آن که ایمان به کمال برسد به آن نایل می گردند و دیگر از آن جدا نمی شوند.

پاسخ 229= گزینه «3» صحیح است، آیه 20 سوره مجادله

در حقیقت کسانی که با خدا و پیامبر او به دشمنی بر می خیزند آنان در زمره زبانون هستند.*

چرا حزب شیطان زیان کارند؟ چون با خدا و رسولش دشمنی می کنند و دشمنان خدا و رسول از خوارترین مخلوقاتند چون وقتی بین دو متخاصم، یکی دارای همه عزت ها باشد (خدا) قهراً برای دیگری، همه ذلت هاست. (حزب شیطان)

پاسخ 230 = گزینه «4» صحیح است، آیه 34 سوره ق

به سلامت در آن درآید که این روز جاودانگی است *

پاسخ 231 = گزینه «4» صحیح است، آیه 5 سوره فاتحه

خداوندا! تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می خواهیم *

تا اینجا به توحید نظری توجه داد اما این آیه به نتیجه چنین شناختی که همان توحید عملی است اشاره می کند. معرفت به رب العالمین، الرحمن، الرحیم و مالک یوم الدین چنان انسان را وادار به اظهار تقدیس و تذلل می کند که لحن سخن او عوض می شود و نخست به توحید عبادی اقرار کرده و با خدا عهد می بندد که تنها تسلیم تو هستیم و فقط تو را عبادت می کنیم. سپس توحید ربوبی را بیان می دارد یعنی تنها از تو یاری می جوئیم و برای رفع مشکلاتمان از هیچ کسی جز تو کمک نمی گیریم. از لحن این آیه و آیات قبلی و تقدم "ایاک" دو نکته مهم بدست می آید: 1- حقیقت عبادت این است که هم خدا را ناظر و حاضر ببینی و هم خودت را در پیشگاه او بدانی 2- ما غیر از بندگی خدا شانی نداریم و خدا نیز جز پرستیده شدن شأن دیگری ندارد. باید توجه داشت آیه بر عبادت و استعانت به عنوان یک حرکت اجتماعی هماهنگ و نه فردی تاکید می کند. البته یاری خواستن از خدا منافاتی با بهره گیری از اسباب ندارد به شرطی که فقط خدا را موثر بدانی و برای اسباب تأثیر مستقل قائل نباشی در این صورت به مستحکم ترین تکیه گاهها دست خواهی یافت.

پاسخ 232 = گزینه «3» صحیح است، آیه 18 سوره مائده

و یهود و نصاری گفتند ما پسران خدا و دوستان او هستیم! بگو پس چرا شما را به خاطر گناهاتتان عذاب می کند؟ آری شما نیز انسان هایی هستید از همان دست که آفریده است، هرکس را بخواهد می آمرزد و هرکس را بخواهد عذاب می کند و حکومت آسمانها و زمین و آنچه در میان آنهاست از آن خداست و سیر بازگشت به سوی اوست *

آنها مدعی بودند نسبتشان با خدا مانند نسبت فرزند با پدر است و به علاوه ادعا

داشتند دوستان خدایند و هدفشان این بود در نزد خدا قرب بیشتری برای خود قائل شده و نسبت به دیگران از امتیازات ویژه برخوردار شوند مانند اینکه اگر هر کاری بکنیم عذاب نمی شویم و عاقبت ما سعادت و احترام است که متأسفانه هنوز نیز این تعصبات نژادی وجود دارد. اما برای رد این ادعا دو دلیل می آورد: 1- شما اگر فرزند و دوست خدا هستید باید از هر عذاب دنیوی و اخروی در امان باشید در حالی که خدا بارها شما را به خاطر گناهانتان دچار عذاب کرد و در آخرت نیز به کیفر اعمال خود می رسید 2- شما از جمله مخلوقات خدا هستید لذا هر طور بخواهد درباره شما حکم می کند، پیامرزد یا عذاب کند بدون اینکه امتیازات مورد ادعای شما بتواند مانع عذاب یا مغفرت او بشود چون او بر هر چیزی که در آسمانها و زمین و میان آندواست، تسلط و حکومت دارد به علاوه بازگشت همه به سوی اوست پس نه محتاج فرزند و دوست است و نه کسی یا چیزی جلوی اراده او را می گیرد.

پاسخ 233 = گزینه «3» صحیح است، آیه 45 سوره عنکبوت

آنچه از کتاب آسمانی که بر تو وحی شده بخوان و نماز را بر پا دار که نماز از فحشا و زشتکاری باز می دارد و ذکر خدا بزرگتر است و خدا می داند که چه می کنید*

بعد از بیان داستان اقوام گذشته و عاقبت شوم شرک، حالا به پیامبر دستور می دهد: آنچه از کتاب آسمانی به تو وحی شده، تلاوت کن زیرا تلاوت قرآن بهترین مانع شرک و گناهان است و نماز را بر پا دار که نماز از فحشا و منکرات باز می دارد اما آنچه عاید تو می شود از این بالاتر است چون نماز تو را به یاد خدا می اندازد و ذکر خدا بزرگترین خیری است که ممکن است به انسان برسد. خدا می داند آنچه را که شما از خیر و شر انجام می دهید و چون می داند پس لازم است که مراقب باشید و از خدا غافل نگردید. اگر نماز مانع فحشا و منکر است پس چرا بعضی نمازگزاران مرتکب گناه می شوند؟ اثر طبیعی نماز بازدارنده از گناه است و هرچه نماز کامل تر باشد، این اثر نیز قوی تر است چون نماز توجه خاصی از بنده ناچیز به سوی خدایی است که از هر چیزی برتر است پس هر نمازی به نسبت کامل بودنش نهی از فحشا و منکر می کند لذا حتی کسی که نماز را با نواقصی به جا می آورد به همان اندازه نسبت به شخص بی نماز از گناهان دور می شود.

پاسخ 234 = گزینه «2» صحیح است، آیه 20 سوره فصلت

تا چون به آن رسند گوششان و دیدگانشان و پوستشان به آنچه می کرده اند بر ضدشان گواهی دهند*

وقتی دشمنان خدا همانها که رسولان الهی را تکذیب می کردند به آتش دوزخ می رسند اعضای بدنشان از روی شعور شهادت می دهند که او چه گناهان زشتی را مرتکب شده است. آیا این شهادت قابل انکار است؟

پاسخ 235 = گزینه «2» صحیح است، آیه 26 سوره طور

گویند: ما قبلاً در میان خانواده خود بیمناک بودیم*

مشفق اگر با "با" متعدی شود معنای ترس در آن برجسته تر است و اگر با "فی" متعدی شود معنای محبت در آن روشنتر است یعنی ما در دنیا نسبت به خانواده خود اشفاق داشته و دوست داشتیم سعادت‌مند گردیده و می ترسیدیم مبادا دچار ضلالت و گرفتاری بشوند لذا با نیکی با آنان معاشرت کرده و نصیحت شان می کردیم.

پاسخ 236 = گزینه «3» صحیح است، آیه 85 سوره نساء

هرکس شفاعت پسندیده کند برای وی از آن نصیبی خواهد بود و هرکس شفاعت ناپسندیده ای کند برای او از آن نیز سهمی خواهد بود و خدا همواره به هر چیزی تواناست*

قبلاً فرمود تو مسئول کار خودت هستی نه مسئول کار دیگران اما برای آنکه این حقیقت منشاء بی تفاوتی نشود می فرماید: هر کس دیگری را شفاعت به انجام کار خیر یا شر کند از آن سهمی خواهد برد اما نه اینکه از ثواب یا کیفر شخص کننده عمل کم کند و به شفاعت کننده ها بدهد بلکه خدا حساب عمل آنها را دارد و دقیقاً آن را حفظ می کند. پس درحقیقت می خواهد مومنین را بیدار ساخته و از شفاعت بد یعنی شفاعت ظالمان نهی کند. باید دانست شفاعت اگر قبل از انجام عمل باشد به معنی راهنمایی و تشویق است و اگر بعد از آن باشد به معنی نجات از عواقب عمل است. منطبق اسلام این است که مردم در سرنوشت اعمال

یکدیگر از طریق شفاعت و تشویق و راهنمایی‌شریک هستند و حتی اگر با سکوت سبب تشویق جمعیتی به کارنیک شوند سهم قابل ملاحظه ای از نتایج کار را خواهند داشت.

پاسخ 237 = گزینه «4» صحیح است، آیه 14 سوره قلم

به خاطر آنکه مالدار است و صاحب پسران*

علت پیدایش آن صفات را بیان می کند: مالداری و دل بستگی به اولاد، یاغی اش کرده و به جای شکر خدا کفران نعمت می کند و در نتیجه بیگانگی از خدا تمامی رذایل خبیثه در دلش پیدا شده است.

پاسخ 238 = گزینه «1» صحیح است، آیه 28 سوره ملک

بگو: به من خبر دهید اگر خدا مرا و هر که را با من است هلاک کند یا ما را مورد رحمت قرار دهد چه کسی کافران را از عذابی پردرد پناه خواهد داد*

کفار مکه، رسول و مومنین را به مردن نفرین می کردند لذا پیامبر جواب می دهند: چه خدا ما را هلاک کند یا باقی گذارد به هر حال سرنوشت ما به دست اوست و ما از رحمت او امید خیر داریم اما شما چه می کنید و چه کسی را دارید که از عذاب الیم خدا که به خاطر کفرتان مستحق آن شدید، پناهتان دهد؟

پاسخ 239 = گزینه «4» صحیح است، آیه 25 سوره قلم

بامدادان در حالی که بر منع مستمندان توانا بودند رهسپار شدند*

در آیات گذشته تکذیب گرانی را توصیف کرد که بر اثر فزونی مال و فرزندان پشت پا به همه چیز می زدند. این آیات همان تکذیب گران را تهدید می کند: ما قطعاً آنها را مانند صاحبان باغ مبتلا به بلا می کنیم. صاحبان باغ قسم خوردند که میوه های باغ راه صبحگاهان و دور از چشم مستمندان بچینند و هیچ از آن استثنا نکنند و برای مستمندان چیزی باقی نگذارند و این نهایت ضعف ایمان و بخل ایشان را می رساند. بعضی نیز احتمال داده اند که منظور از عدم استثنا این است که آنها ان شاء الله نگفتند بلکه همه اعتمادشان بر نفس خودشان و اسباب ظاهری بود. اما به

هنگام شب در آن زمان که همه در خواب بودند بلایی فراگیر از ناحیه پروردگارت به تمام باغ فرود آمد، و آتش سوزان و صاعقه ای مرگبار چنان بر آن مسلط شد که آن باغ خرم همچون شب سیاه گردید و جز مشتهی خاکستر از آن باقی نماند.

پاسخ 240 = گزینه «2» صحیح است، آیات 7 و 6 سوره حاقه

و اما عاد، پس با تندباد بسیار سرد و بنیان کن هلاک شدند* قیامت کبری همان کوبنده ای است که ثمود و عاد تکذیب کردند. اثر تکذیب ثمود هلاکت توسط طاغیه بود که صاعقه ای ویرانگر بود که بر آنها مسلط شد (سجده 17) و صدای وحشتناکی داشت (هود 67) و در چند لحظه، لرزه بر قصرها و خانه هایشان افکند (اعراف 78) و همه را در هم کوبید و جسم های بی جانشان بر زمین افتاد. نتیجه تکذیب قوم عاد نیز هلاکت توسط تندبادی سرکش و پر سر و صدا و سرد و مسموم بود.

آن را هفت شب و هشت روز پیوسته بر آنان گماشت و آن قوم را در آن حال از پا در افتاده بینی، گوئی ایشان تنه های تو خالی نخلند*

با یک تشبیه ریشه کن شدن آنها و نیز تو خالی بودن اقتدارشان را بیان می دارد: این تندباد را چنان بر آنها مسلط ساخت که به طرز عجیبی ایشان را ریشه کن نمود و اگر تو آنجا بودی می دیدی که آن قوم همچون ریشه یا تنه پوسیده و تو خالی درختان نخل روی زمین افتاده اند.

پاسخ 241 = گزینه «3» صحیح است، آیه 2 سوره ملک

کسی که مرگ و زندگی را آفرید تا شما را بیازماید که کدامیک نیکوکارترید و او عزیز غفور است*

خدای تعالی شما را اینطور آفریده که نخست موجود زنده باشید و سپس بمیرید و این نوع از خلقت، امتحانی است تا به این وسیله خوبان شما از بد های شما متمایز شود و معلوم شود کدامتان از دیگری بهتر عمل می کنید. یعنی صاحبان عمل نیک مقصود اصلی خلقت هستند و دیگران به خاطر آنان خلق شده اند. او عزیز است و قدرت مطلقه مخصوص اوست و هیچکس نمی تواند بر او غالب شود تا به این ترتیب به

همگان هشدار دهد که متوجه عمل نیک بشوند به علاوه با دادن وعده آمرزش به گناهکاران آنها را امیدوار می سازد که از لغزش و گناهان مایوس نباشند و با این جمله کوتاه ایجاد خوف و امید می کند تا انسانها از هدف خلقت که انجام بهترین عمل است باز نمانند. از آیه معلوم می شود آنچه برای اسلام مهم است کیفیت عمل است و نه کثرت و کمیت آن و البته کیفیت عمل نیز وابسته به اخلاص و معرفت خداست و بهترین معرفت یکی هم این است که انسان ایمان بیاورد همه قدرت ها در قبضه خداست و زمام همه امور به او ختم می شود. باید دانست اگر خدا مرگ را خلق کردنی می داند برای اینست که مرگ عدم نیست بلکه مطابق تعالیم قرآن فقط یک انتقال است و این خلق شدنی است. اما در مورد آزمایشات الهی باید گفت که اساساً ما سه نوع امتحان داریم اول امتحانی که برای افزایش علم آزمایش کننده نسبت به آزمایش شونده است مانند این که امانتی را به کسی بسپاری تا میزان امین بودن او را بسنجی دوم امتحانی که برای افزایش علم امتحان شونده نسبت به وضعیت خودش صورت می گیرد مانند امتحاناتی که معلمین می گیرند و میزان استحقاق شاگردان را برای خود شاگردان معلوم می کنند سوم امتحانی که برای پرورش آزمایش شونده ها صورت می گیرد تا استعدادهایشان بروز کند که آزمایش الهی اینگونه است

پاسخ 242= گزینه «1» صحیح است، آیه 8 سوره تحریم

ای کسانی که ایمان آورده اید! به درگاه خدا توبه ای نصوح کنید، امید است که پروردگارتان گناهانتان را از شما بپوشاند و شما را به باغ هایی که از زیر آن جویبارها روان است در آورد. در آن روز خدا، پیامبر و کسانی را که با او ایمان آورده اند خوار نمی گرداند. نورشان از پیشاپیش آنان، و سمت راستشان روان است. می گویند: پروردگارا نور ما را برای ما کامل گردان و بر ما ببخشای که تو بر هر چیز توانایی*

بعد از آن که مومنین را امر فرمود که خود و اهل بیت خود را از آتش حفظ کنند برای بار دوم تاکید به توبه نصوح می کند. این توبه 5 ثمره بزرگ دارد: بخشودگی گناهان، ورود در بهشت، عدم خواری، منور شدن به نور ایمان، تکمیل شدن نورشان. اگر فرمود "و مومنینی که با او ایمان آوردند" برای این است که بفهماند صرف ایمان آوردن کافی نیست و باید به تمام معنا ملازم و مطیع پیامبر (ص) بود.

پاسخ 243 = گزینه «2» صحیح است، آیه 10 سوره ملک

و گویند: اگر شنیده بودیم یا تعقل کرده بودیم در میان دوزخیان نبودیم*

کفار پاسخ می دهند: آری، انذار کننده به سراغ ما آمد اما نه تنها آنها را تکذیب کردیم و به پیام حیات بخش آنها گوش ندادیم بلکه به ایشان افتراء بستیم و گفتیم که خدا هرگز چیزی نازل نکرده و شما درگمراهی بزرگی هستید. به این ترتیب به پیروی از هوای نفس خویش ادامه دادیم در حالی که اگر گوش می دادیم و نصایح آنها را اطاعت می کردیم و اگر عقل می داشتیم و استدلال حق آنها را می فهمیدیم امروز در زمره اهل جهنم نبودیم و این چنین عذاب نمی شدیم

پاسخ 244 = گزینه «4» صحیح است، آیه 8 سوره طلاق

و چه بسیار شهرها که از فرمان پروردگار خود و رسولانش سر پیچیدند و از آنها حساسی سخت کشیدیم و آنان را به عذابی بس عجیب عذاب کردیم*

در قرآن درباره هیچ حکمی به اندازه احکام زنان تاکید نشده و این به خاطر پیامدهایی است که این احکام و توصیه ها دارند برای همین آیات انتهایی جنبه موعظه و تهدید و بشارت دارد تا همه به احکام الهی از جمله احکام مربوط به طلاق تمسک جویند. می فرماید: چه بسیار قریه هایی که از فرمان خدا و رسولانش سرپیچی کردند و دعوت آنها را تکذیب کرده و شرایع و احکام الهی را ترک نمودند پس ما نیز در حسابرسی آنها سخت گیری کردیم (به اصطلاح مته به خشخاش گذاشتیم) و کیفری در این دنیا به آنها دادیم که بی سابقه بود چون مو به مو با اعمالشان تطبیق داشت و آن انقراض نسلشان در دنیا بود. نکته مهم این است که آنچه از مصیبت در دنیا به انسان می رسد (البته آنچه که از نظر دین مصیبت است) نتیجه محاسبه اعمال آدمی است منتهی خدا بسیاری از اعمال را عفو کرده و مته به خشخاش نمی گذارد اما در محاسبه اعمال مستکبرین و آنهایی که از احکام الهی سرپیچی و ولایت رسولش را نمی پذیرند سخت گیری کرده و هیچیک از گناهایش را از قلم نمی اندازد.

پاسخ 245 = گزینه «4» صحیح است، آیه 19 سوره اعلی

در صحف ابراهیم و موسی*

ص: 94

این دستورات که از آیه "قد افلح" تا آخر گفته شد از اصول اساسی تمام ادیان است و منحصر به این کتاب آسمانی نیست و در صحف اولی که منظور صحف ابراهیم و موسی می باشد نیز بوده است.

پاسخ 246 = گزینه «2» صحیح است، آیه 2 سوره قمر

و اگر معجزه ای بینند روی برتابند و گویند سحری دائم است*

اما مخالفان لجوج برای اینکه بهانه ای برای تسلیم نشدن به حق داشته باشند از معجزاتی که صدق دعوت پیامبر را ثابت می کرد اعراض می کردند و می گفتند: این سحری است مستمر. گویا آنها معجزات مکرری از پیامبر دیده بودند که شق القمر در ادامه آنها بود و ایشان همه را حمل بر سحری کردند

پاسخ 247 = گزینه «3» صحیح است، آیه 10 سوره فتح

در حقیقت کسانی که با تو بیعت می کنند جز این نیست که با خدا بیعت می کنند، دست خدا بالای دستهای آنان است پس هر که پیمان شکنی کند تنها به زیان خود پیمان می شکند و هر که بر آنچه با خدا عهد بسته وفادار بماند به زودی خدا پاداشی بزرگ به او می بخشد*

بیعت با پیامبر به منزله بیعت با خداست یعنی هر اطاعتی که از پیامبر بشود در حقیقت از خدا اطاعت شده و این مطلب را با گفتن "دست خدا بالای دست آنهاست" تاکید می کند به این معنا که دست پیامبر همان دست خداست چون در هنگام بیعت حضرت دست خویش را روی دست مردم می گذاشتند. حال که بیعت با پیامبر همان بیعت با خداست پس فردی که بیعت با حضرت را بشکند در واقع بیعت با خدا را شکسته لذا جز خودش کسی ضرر نمی کند همانطور که اگر وفا کند خودش سود می برد زیرا خدا غنی مطلق است.

پاسخ 248 = گزینه «4» صحیح است، آیات 22 تا 34 سوره معارج

مگر نمازگزاران*

همان کسانی که بر نمازشان مداومت می کنند*

فقط مومنین هستند که حرص خود را پیرو عقل و حق قرار داده اند اما حرص سایر افراد

مایه هلاکتشان خواهد بود چون مومنین کسانی هستند که بهترین اعمال یعنی نماز را برپا می دارند زیرا نماز بازدارنده از هر فحشا و منکری است و البته در خواندن نمازشان مداومت دارند، نه اینکه دائماً در حال نمازند بلکه به این معنا که نماز آنها خواه کم باشد و خواه زیاد، بر آن مداومت دارند چون اثر هر عملی با مداومت در آن، ظاهر می شود.

و کسانی که در اموالشان حقی معین است*

برای سائل و محروم*

مومنین آنهایی هستند که علاوه بر پیوند با خدا، ارتباطی محکم با خلق دارند و در اموالشان حقی معلوم برای سائل و محروم است. سائل کسی است که حاجت خود را می گوید اما محروم، حیا می کند که تقاضا کند. مومنین با این کار از یک سو با فقر مبارزه می کنند و از سویی دیگر مانع از آن می شوند که حرص دنیوی بجای حرص معقول آنها بنشینند

و کسانی که روز جزا را باور می دارند*

اعمال صالحه ای که مومنین انجام می دهند مانند نماز و انفاق و غیره به این جهت است که روز جزا را تصدیق کرده و معتقدند هر عملی که انجام می دهند به زودی در مورد آن بازخواست می شوند به همین دلیل بر انجام این کارها استمرار داشته و دائماً مراقبند که در انجام هر عملی خدا را فراموش نکنند و مطابق فرمان او عمل کنند

و کسانی که از عذاب پروردگارشان بیمناکند*

زیرا خود را از عذاب پروردگارشان در امان نمی بینند*

مومنین گرچه به روز جزا ایمان دارند و در انجام اعمال صالح مداومت می کنند اما باز از عذاب پروردگارشان بیمناکند زیرا هیچگاه خود را از عذاب پروردگارشان در امان نمی بینند و همواره در حالت خوف هستند. علی علیه السلام به فرزند گرامی اش نصیحت کردند که آنچنان از خدا خائف باش که اگر تمام حسنات مردم روی زمین را بیاوری احتمال بده از تو نپذیرند و آنچنان به او امیدوار باش که اگر تمام گناهان اهل زمین را داشته باشی احتمال بده تو را بیامزد. تنها در این صورت است که مسیر کمال همواره باز می ماند و الا غرور از اعمال صالح یا یاس از

گناهان انسان را زمین گیر می کند.

و کسانی که دامن خود را حفظ می کنند*

مگر در مورد زنانشان یا کنیزانشان که در این صورت نکوهیده نیستند*

بعد از نماز و انفاق و ایمان به روز جزا و ترس از عذاب الهی، مومنین غریزه جنسی خود را از هر طغیانی کنترل و از هر بی عفتی حفظ می کنند اما منطق اسلام این است که هیچ نیرویی نباید از طبیعت اولیه انسان حذف شود لذا قید می کند که این غریزه را در مسیر صحیح آن یعنی ازدواج به جریان می اندازند به این ترتیب، روش راهبان را باطل می سازد. پس کسانی که از این فراتر روند، آنانند که تجاوزکارند*

اسلام طرفدار پاسخ دادن به غرایز است منتهی پاسخ متعادل لذا تجاوزاز این حد را که سبب فساد جنسی و فحشا می گردد رد می کند.

و کسانی که امانت ها و پیمان خود را مراعات می کنند*

ویژگی دیگر مومنین اینست که وقتی جان و عرض و مالی، در نزدشان به امانت می گذارند در حفظ و نگهداری آن کوشا هستند و بلکه در آنچه که خدا از وظایف اعتقادی و عملی برعهده شان گذارده نیز خیانت نمی کنند و سرانجام نعمتهایی را نیز که خدا به رسم امانت نزدش گذاشته مانند اعضاء بدنش و یا سلامتی و غیره، آنها را هم به درستی حفظ می کنند. به علاوه مومنین هر قرارداد زبانی یا عملی با کسی می بندند آن را رعایت می کنند و بدون مجوز آن را نقض نمی کنند و از جمله به ایمان به خدا که عهدی است بین بنده و خدا پایبند هستند.

و آنان که بر شهادت های خود قیام می کنند*

و کسانی که بر نمازهای خویش مواظبت دارند*

پاسخ 249= گزینه «4» صحیح است، آیات 278 و 279 سوره بقره

ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر واقعاً مومنین از خدا پروا کنید و بازمانده ربا را رها نمایید*

از این بیان چنین بدست می آید که بعضی مومنین در عهد نزول این آیات هنوز ربا

می گرفتند و بقایایی از ربا را از بدهکاران خود طلب داشته اند لذا می فرماید از آنچه مانده صرفنظر کنید و سپس آنان را درآیه بعد تهدید می کند. سپس جمله را با قید "اگر مومنین" تمام کرد تا بفهماند که ترک رباخواری از لوازم ایمان است. به هر حال این آیه با ایمان شروع و با ایمان تمام می شود گویا رباخواری عمیقاً با روح ایمان ناسازگار است.

و اگر چنین نکرديد بدانيد به جنگ با خدا و رسولش برخاسته ايد و اگر توبه کنید سرمایه های شما از خودتان است، نه ستم می کنید و نه ستم می بینید*

شدت برخورد با رباخواران را بیشتر کرده و اخطار می کند که اگر به کار خود ادامه دهید و تسلیم حکم الهی نشوید پس یقین بدانید به خدا و رسول او اعلان جنگ داده اید. اگر کلمه "حرب" را نکره یعنی بدون الف و لام آورد برای این است که عظمت آن جنگ را برساند. اگر این جنگ را هم جنگ با خدا و هم جنگ با رسول نامیده برای این است که رباخواری مخالفت با خداست که حرمت آن را تشریح فرموده و مخالفت با رسول خداست که حکم خدا را تبلیغ نموده است. این بود معنای جنگیدن رباخوار با خدا و رسول اما جنگیدن خدا و رسول با رباخوار معنایش این است که رسول به امر خدا، رباخوار یا هر کس از مسلمانان را که حکمی از احکام را نمی پذیرد مجبور به تسلیم می کند. اگر تسلیم شد که هیچ وگرنه مسلمانان را مامور می کند تا با او جنگ کنند تا تسلیم محکم خدا شود. به عبارت دیگر حکومت اسلامی می تواند با زور جلوی رباخواری را بگیرد. البته اگر توبه کنید و دستگاه رباخواری را برچینید حق دارید سرمایه های اصلی خود را از مردم بدون هیچ سودی بگیرید و این یک قانون عادلانه است زیرا نه به کسی ستم کرده اید و نه مورد ستم واقع شده اید. باید توجه داشت شعار "لا تظلمون و لا تظلمون" یک شعار پرمایه اسلامی در تمام زمینه هاست یعنی نباید تن به ظلم داد و نه به دیگران ستم کرد.

پاسخ 250 = گزینه (1) صحیح است، آیه 50 سوره ذاریات

پس به سوی خدا بگریزید که من برای شما از طرف او بیم دهنده ای آشکارم*

حال که چنین است و خدا در ربوبیت و الوهیت بی شریک است خواه در نظام تکوین یا در نظام تشریح، پس به سوی خدا فرار کنید که من از جانب او شما را با

بیانی روشن می ترسانم. "قرار" جایی بکار می رود که انسان از یکسو با حادثه وحشتناکی روبرو شده و از طرف دیگر پناهگاه امنی سراغ دارد گویی شرک و کفر آن حادثه وحشتناک است و توحید آن پناهگاه امن.

پاسخ 251 = گزینه «1» صحیح است، آیه 186 سوره بقره

و هرگاه بندگان من، از تو درباره من پرسند، من نزدیکم و دعای دعا کننده را به هنگامی که مرا بخواند اجابت می کنم، پس باید فرمان مرا گردن نهند و به من ایمان آورند، باشد که راه یابند*

در آیه هفت مرتبه به ذات پاک خدا و هفت بار نیز به بندگان اشاره شده تا به این ترتیب نهایت پیوستگی و قرب خدا و بنده را مجسم سازد بخصوص تعبیر "بندگانم" نهایت لطف و رافت خدا را نسبت به بندگانش نشان می دهد. جالب است که نمی گوید "بگو من نزدیکم" بلکه می گوید "من نزدیکم" تا برساند که در موقع دعا هیچ حجابی بین خدا و بنده نیست. کلمه "عبادی" دو مفهوم مهم را افاده می کند 1- خدای سبحان مالک حقیقی بندگانش است همانطور که انسان مالک چشمش است برای همین او به ایشان قریب و نزدیک است، نزدیک تر از هر چیزی که با او مقایسه شود 2- این مالکیت باعث شده که هر تصرفی را به هر نحو که بخواید در بندگانش بکند بدون اینکه دافعی و مانعی جلو تصرفاتش را بگیرد لذا می تواند هر دعای دعا کننده را اجابت کند. بر خلاف آنچه تصور می شود دعا، تسلیم و رضا نیست بلکه کسب نوعی آمادگی برای دریافت فیض الهی است. از این آیه و آیه 60 غافر معلوم می شود هر کس خدا را بخواند دعایش مستجاب می شود اما اگر بیشتر دعاها اجابت نمی شود به خاطر این است که 1- حقیقتاً خدا را نمی خواند و هنوز از تمام اسباب نومید نشده است 2- نیازش کاذب و مضر است و نه واقعی یعنی اجابتش به صلاح بنده نیست 3- از گناهان اجتناب نمی کند زیرا گناه پرده ضخیمی روی اجابت دعا می کشد 4- غذا از حرام است و پاک نیست زیرا حرام بر روح و ایمان انسان اثر ضایع کننده دارد 5- در اجابت خدا شک داشته و یقین ندارد که او مالک حقیقی تمام موجودات است لذا در آنها می تواند تصرف بدون شرط داشته باشد 6- فراموش می کند قبل و بعد از دعا تلاش کند البته صرف نظر از

اجابت دعا، نفس دعا کردن و راز و نیاز با خدا مفید و سبب قرب به خداست زیرا بهترین روش برای پاکسازی روح و رها کردن خود از افکار و احساسات زیان بخش است برای همین ثابت شده کسانی که عادت به راز و نیاز با خدا دارند نیازی به روانپزشک پیدا نمی کنند. نکته آخر اینکه دعا کردن تفاوت مهمی با سوال کردن دارد و آن این است که دعا کردن تلاشی برای تغییر دادن نظر خدا نسبت به بنده است در حالی که در سوال کردن چنین تلاشی نمی شود و فقط درخواست صورت می گیرد.

پاسخ 252 = گزینه «3» صحیح است، آیات 181 و 182 و 183 سوره شعراء

پیمانہ را تمام دهید و از کم فروشان نباشید*

شعیب پس از دعوت به تقوی و اطاعت امر خدا، انگشت روی مفاصد بارز آن محیط می گذارد: وقتی حجم کالایی را اندازه می گیرید، حق پیمانہ را ادا کرده و مردم را به خسارت نیندازید.

و با ترازوی درست بسنجید*

و به مردم اجناسشان را کم ندهید و در زمین فساد برپا نکنید*

وقتی وزن کالایی را اندازه می گیرید با ترازوی مستقیم و صحیح وزن کنید تا مبادا حق مردم را کم بگذارید و به این ترتیب در زمین فساد کنید. البته اگر تمام معانی بخش و خسارت در نظر گرفته شود، غیر از کم فروشی موارد دیگری مانند تقلب و غش را نیز در بر می گیرد.

پاسخ 253 = گزینه «4» صحیح است، آیه 86 سوره نساء

و چون شما را به تحیتی بنوازند با تحیتی بهتر از آن یا همانندش پاسخ دهید که خدا حسابگر همه چیز است*

تحیت را با تحیتی بهتر یا لااقل همسان آن پاسخ دهید و بدانید هم تحیت و هم پاسخ آن به هر شکل که باشد بر خدا پوشیده نیست و او حساب همه چیز را دارد. تحیت در واقع یک نوع اعلام دوستی و ابراز محبت و شیوه ای برای نفی هرگونه برتری طلبی است و هرکس از آن امتناع نماید بخیل محسوب می شود. باید

دانست تحیت فقط مخصوص آشنایان نیست بلکه شامل همه می شود. به طوری که از آیات بعد بر می آید مراد، تحیت صلح است که از سوی مشرکان به مسلمانان القا می شود.

پاسخ 254 = گزینه «1» صحیح است، آیات 40 تا 48 سوره حاقه

که آن سخن فرستاده گرامی است*

آن سوگند برای اثبات این معناست که قرآن سخن رسول بزرگوار خدا یعنی محمد (ص) است که چون "رسول" نیز آنچه می گوید از ناحیه فرستنده اوست پس در حقیقت گفتار از ناحیه خداست. در مورد تناسب آن سوگند با حقانیت قرآن باید گفت آنچه که ما دیده یا نمی بینیم همه در حکم اجزاء یک نظام واحد هستند که حاکی از آنست که صانع همه چیز یکی است و همه به سوی او در حرکتند و قرآن نیز متضمن همین معناست و انسان را همراه با سایر موجودات به سوی آن صانع دعوت به حرکت می کند.

و سخن هیچ شاعری نیست، چه اندک ایمان می آورید*

و سخن هیچ کاهنی نیست، چه اندک پند می گیرید*

این دو آیه نسبتهای ناروایی را که مشرکان و مخالفان به رسول می دادند نفی می کند. گاه می گفتند او شاعر است و گاه می گفتند او کاهن است و به واسطه ارتباط با شیاطین اسرار غیب را بازگو می کند چون می دیدند قرآن هم نظم مخصوص دارد و هم دارای خبرهای غیبی است. آیه هر دو را رد می کند و آنها را سرزنش می کند که با وجود این که نشانه های روشن حقایق را می بینند اما کمتر ایمان می آورند و متذکر می شوند.

نازل شده ای از سوی پروردگار جهانیان است*

تصریح می کند قرآن نه شعر است و نه کهانت و نه ساخته فکر رسول یا پرداخته جبرئیل بلکه سخن خداست.

و اگر پاره ای گفته ها بر ما بسته بود*

دست راستش را سخت می گرفتیم*

سپس شاهرگش را قطع می کردیم*

و هیچیک از شما مدافع او نبود*

اگر این پیامبر کریم که ما رسالت خود را بر دوش او نهادیم و با قرآن به سوی شما فرستادیم از نزد خود پاره ای اقوال بتراشد و به ما نسبت بدهد او را با قدرت گرفته و می کشتیم آنوقت کسی از شما نمی توانست مانع انتقام گیری ما شود. البته نباید نتیجه گرفت خدا هر کسی را که به دروغ ادعای نبوت کند هلاک می نماید زیرا آیه فقط نبی صادق را که همراه با معجزه و بینات است تهدید می کند چون اگر به او مهلتی داده شود مایه گمراهی مردم خواهد شد در حالی که نبی دروغی لازم نیست فوراً هلاک شود چون بطلان سخن و فقدان معجزاتش به زودی روشن می کند که کاذب است.

و آن تذکری برای پرهیزکاران است*

قرآن، افتراء یا نسبت های دروغ به خدا نیست چون می تواند تاثیر عمیق و فوق العاده ای در افراد با تقوا ایجاد کند و حق طلبان را به حقیقت برساند.

پاسخ 255 = گزینه «2» صحیح است، آیات 12 و 13 سوره جن

و ما می دانیم که هرگز نمی توانیم در زمین خدا را عاجز کنیم و هرگز او را با فرار خود درمانده نمی کنیم*

مومنان جن هشدار می دهند: ما یقین داریم هرگز نمی توانیم در روی زمین از پنجه قدرت خدا فرار کنیم و اصلاً امکان فرار برای ما نیست.

و ما چون هدایت را شنیدیم به آن ایمان آوردیم پس کسی که به پروردگار خود ایمان آورد از نقصان پاداش و ناملایمات بیم ندارد*

ما وقتی قرآن را که کتاب هدایت است شنیدیم بدون درنگ ایمان آوردیم برای اینکه هرکس به قرآن ایمان بیاورد در حقیقت به پروردگار خود ایمان آورده و هر کس به پروردگار خود ایمان بیاورد دیگر ترس ندارد، نه ترس از نقصان در خیر که مثلاً خدا از روی ظلم، خیر او را ناقص کند و نه ترس از اینکه ناملایمات او را احاطه کرده و بیچاره اش کند. حال که این چنین است و جایی برای نقصان و ناملایمات

ص: 102

نیست چرا نباید بدون درنگ ایمان آورد؟

پاسخ 256 = گزینه «3» صحیح است، آیه 100 سوره نساء

و هرکس در راه خدا هجرت کند در روی زمین نقاط امن بسیار و گشایش می یابد و هر کس که از خانه خویش به عزم هجرت در راه خدا و پیامبرش بیرون رود سپس مرگ او را فراگیرد حقا که پاداش او بر خداست و خدا غفور رحیم است *

مهاجران اگر به مقصد برسند از آزادی برخوردار می شوند و اگر قبل از رسیدن به سرزمین اسلام فوت کنند اجر آنها بر خداست که از یک طرف حکایت از پاداش عظیم آنها می کند و از طرف دیگر می فهماند که پاداش آنها به طور کامل داده می شود زیرا هیچکس نمی تواند مانع انجام اراده خدا شود. اما در مورد هجرت چند نکته وجود دارد: 1- هجرت قانون عمومی حیات است و به معنای انتقال از محیط تهدید کننده به محلی است که آمادگی رشد صحیح در آن وجود دارد. هجرت انسان از جایی است که تحقیر و محرومیت در آن حاکم است به محلی که حافظ حیات معنوی و اهداف مقدس اوست 2- در اسلام با اینکه حوادث مهمی وجود داشته اما هیچکدام مبدا تاریخ شناخته نشده مگر هجرت پیامبر که حاکی از اهمیت موضوع می کند 3- هجرت تنها هجرت مکانی نیست بلکه قبل از آن باید هجرت درونی و حرکت از ظلمت به سوی نور شروع شود و اصلاً مهاجر واقعی کسی است که از گناهان به سوی خدا هجرت می کند. خلاصه آیات فوق الذکر این می شود که خدا مدعیان ایمان را از نظر اقامت در سرزمین اسلام و سرزمین شرک به چند دسته تقسیم کرده و جزای هر کدام را بیان فرمود تا بلکه آنها را بیدار ساخته و در سرزمین اسلام مجتمع سازد و به این ترتیب پرچم توحید افراشته شود 1- آنها که در سرزمین اسلام اقامت دارند که یا باجان و مال در راه خدا جهاد می کنند یا با عذر و بی عذر در منزل ها می نشینند که خدا به هر سه وعده نیکو می دهد البته با درجات متفاوت (این مربوط به جهادی است که واجب عینی نیست) 2- آنها که در وادی شرک هستند و از روی عمد در راه خدا هجرت نمی کنند، این ها دوزخی اند 3- آنها که مستضعف واقعی هستند و مشمول عفو خدا قرار می گیرند 4- آنها که از محیط شرک به محل اسلام هجرت می کنند.

ص: 103

پاسخ 257 = گزینه «4» صحیح است، آیه 33 سوره فصلت

و کیست نیکو سخن تراز کسی که به سوی خدا دعوت کند و کاری شایسته انجام دهد و بگوید: من از مسلمانانم*

در آیات گذشته سخن از کسانی بود که مردم را به نشنیدن آیات قرآن و به سوی گمراهی دعوت می کردند. در این آیات به نقطه مقابل آنها اشاره می کند. سخن کسی بهترین سخن است که 1- به سوی خدا دعوت کند 2- به گفته خویش عملاً متعهد باشد 3- ایمان قلبی هم به آن داشته باشد لذا باید به سخن چنین افرادی گوش داده شود

پاسخ 258 = گزینه «4» صحیح است، آیه 25 سوره رعد

و کسانی که پیمان الهی را پس از بستنش می شکنند و هر چه خدا به پیوستن آن فرمان داده، می گسلند و در زمین فساد می کنند، اینانند که لعنت و بد فرجامی دارند*

در مقابل صفات نه گانه مومنین، سه صفت برای غیر مومنین ذکر می فرماید: عهد الهی را پس از محکم کردن می شکنند و پیوندهایی را که خدا به برقراری آنها امر کرده، قطع می کنند و در روی زمین فساد می نمایند. از مقابله این صفات و صفات مومنین به دست می آید که اعمال صالحی مانند انفاق و نماز و صبر سبب اصلاح زمین و آبادانی آن می شود، آبادانی که به سعادت نوع انسان و رشد مجتمع بشری منتهی می گردد.

پاسخ 259 = گزینه «2» صحیح است، آیه 7 سوره صف

و چه کسی ستمگرتراز آن کس است که با وجود آنکه به سوی اسلام فراخوانده می شود بر خدا دروغ می بندد؟ و خدا مردم ستمگر را هدایت نمی کند*

سخن کفار را که می گفتند "این سحر آشکاری است" و محمد (ص) رسول نبوده و دینش از سوی خدا نیست شدیداً رد می کند: واقعا چگونه ممکن است انسان تیشه به ریشه سعادت خود بزند و با دینی که به سلامت دنیا و آخرت و نجات انسانها دعوت می کند و اساسش تسلیم مقابل فرامین خداست، مخالفت نماید و

به خدا افترا ببندد؟ حال که اینها چنین هستند و از نورگريزانند پس خدا هم هدايتشان نخواهد كرد چون سنت خدا اينست كه قوم ظالم را هدايت نكند.

پاسخ 260 = گزينه «1» صحيح است، آيه 7 سوره طلاق

بر توانگر است كه از دارايي خود هزينه كند و هر كه روزي او تنگ باشد بايد از آنچه خدا به او داده خرج كند. خدا هيچ كس را جز به قدر آنچه به او داده تكليف نمي كند. خدا به زودي پس از دشواري آساني فراهم مي كند*

حكم هفتم را بيان مي دارد: آنها كه توانايي كافي دارند بايد نسبت به زنان در ايام عده و شيردادن مضايقه نكنند و آنها هم كه تمكّن مالي ندارند بايد از آنچه خدا به ايشان داده مضايقه نكنند گرچه خدا هيچ كس را مگر به اندازه وسعش تكليف نمي كند پس زنان نيز نمي توانند ايرادي به آنها بگيرند. در آخر تهيدستان را تسليت مي دهد: غم نخوريد كه دنيا به يك حال نمي ماند. مبادا مشكلات مقطعي رشته صبر شما را پاره كند چون خدا مژده مي دهد كه به زودي بعد از تنگدستي و سختي، گشايش و رفاه قرار مي دهد

پاسخ 261 = گزينه «3» صحيح است، آيه 4 سوره منافقون

و چون آنان را ببيني هيكل هایشان تو را به تعجب می آورد و چون سخن گویند به گفتارشان گوش فرا می دهی گوئی آنان چوب های خشکی هستند که بر دیوار تکیه داده شده اند، هر فریادی را به زیان خویش می پندارند. خودشان دشمن اند پس از آنان بپرهیز، خدا بکشیشان، تا کجا از حقیقت انحراف یافته اند*

منافقين، ظاهري فربينده و جسمي آراسته دارند به طوري كه هر كس با آنان برخورد كند از ظاهر آنها خوشش مي آيد و از سخنان شمردده و فصيح آنها لذت مي برد و دوست دارد به آن گوش بدهد اما باطنشان مطابق ظاهرشان نيست بلكه مانند چوبي هستند كه به ديواري تكيه داده شده يعني اشباحي بدون روح هستند كه فايده و خيري ندارند، هيكل هايي تو خالي و وابسته به ديگران بدون اراده و تصميم محكم كه به خاطر همين خصوصيات و كفر دروني و عدم توكللي كه به خدا دارند عمري را با ترس و وحشت به سر مي برند مبادا پته آنها روي آب افتد و

رسوا گردند. ایشان دشمنان واقعی اند زیرا بدترین دشمن فردی است که انسان او را دوست بداند. سرانجام آنان را نفرین و تحقیر می کند که خدا آنها را بکشد و در نهایت، تعجب شنونده را بر می انگیزد که چگونه از حق روی برمی گردانند و تحمل این همه خفت و ترس و سوءظن را می کنند؟

پاسخ 262 = گزینه «3» صحیح است، آیه 5 سوره تغابن

آیا خبر کسانی که پیش از این کفر ورزیدند و عاقبت بد کارشان را چشیدند و عذاب پردردی خواهند داشت به شما نرسیده است؟*

وقتی معاد اثبات شد حال لازم است برای رساندن مردم به سعادت لایقشان، ادیان الهی و فرشتگانی از جانب خدا ارسال گردند. اما اقوام گذشته در برابر دین خدا و رسولانش کافر شدند. به همین جهت عاقبت شوم اعمال خود را نیز چشیدند و البته در آخرت عذاب دردناکی خواهند داشت.

پاسخ 263 = گزینه «1» صحیح است، آیه 3 سوره تغابن

آسمانها و زمین را به حق آفرید و شما را صورتگری کرد و صورتهایتان را نیکو آراست و سرانجام بازگشت به سوی اوست*

اینکه خلقت آسمانها و زمین به حق است یعنی دارای هدفی حکیمانه است و نه آن که باطل و بیهوده بوده و برای سرگرمی خلق شده باشد. انسان را ظاهری آراسته بخشید و با عقلی فروزان و راهگشا همراهش ساخت و تمام اجزاء وجودی او را به طور متناسب و هماهنگ قرار داد. حال که مجموعه عالم هستی هدفدار است آیا انسان می تواند ناهماهنگ با این مجموعه عمل کند؟ حال که خدا منزله از هر عیب و نقص بوده و مالک و قادر مطلق است، و حال که مردم از نظر کفر و ایمان مختلفند و خلقت نیز عبث نیست آیا انسان می تواند خلاف حرکت عالم هستی حرکت کند و دلخوش به زندگی مادی باشد؟ مسلماً خیر! هدفمندی خلقت ایجاب می کند که مردم را به جهان آخرت ببرد تا به اقتضای کفر و ایمانشان با ایشان رفتار شود لذا فرمود: سرانجام بازگشت همه به سوی اوست

پاسخ 264 = گزینه «2» صحیح است، آیه 97 سوره نساء

کسانی که برخویشتن ستمکار بوده اند وقتی فرشتگان جانشان را می گیرند می گویند: در چه حال بودید؟ پاسخ می دهند: ما در زمین از مستضعفان بودیم. می گویند: مگر زمین خدا وسیع نبود تا در آن مهاجرت کنید؟ پس آنان جایگاهشان دوزخ است و بد سرانجامی است!*

در مورد سرنوشت کسانی است که دم از اسلام می زنند اما به خاطر هجرت نکردن به تدریج به وادی خطرناک همکاری با مشرکان و جنگ با مسلمین کشیده می شوند و به همان حال نیز جان می دهند. وقتی فرشتگان روح آنها می گیرند می پرسند چرا با اینکه مسلمان بودید در صفوف کفار قرار گرفتید و با مسلمین جنگیدید؟ می گویند ما در سرزمین خود تحت فشار ظلم بودیم لذا قادر به اجرای فرمان خدا نبودیم اما عذر آنها پذیرفته نیست زیرا جواب می شنوند که سرزمین خدا پهناور بود و می توانستید مهاجرت کنید و خود را از آن محیط آلوده برهانید. جمع آمدن فرشتگان مرگ می فهماند فرشته معینی قبض روح نمی کند بلکه ملک الموت مامور قبض است اما این کار را از طریق فرشتگانی که تحت امر او هستند، انجام می دهد و چون همگی در نهایت مامور خدا هستند پس قبض روح به خداوند نیز نسبت داده می شود. کلمه "توفی" در مورد مرگ آمده به معنای دریافت است یعنی فرشتگان، ارواح انسان ها را دریافت می کنند که نشان می دهد مرگ به معنی فنا و نابودی نیست.

پاسخ 265 = گزینه «2» صحیح است، آیات 10 و 11 سوره صف

ای کسانی که ایمان آورده اید آیا شما را بر تجارتی راه نمایم که شما را از عذابی دردناک می رهااند؟*

پیشنهاد تجارتی را می دهد که آن قدر مهم و عظیم است که در بیان نمی گنجد (چون تجارت به صورت نکره آمده) لذا سودش نیز عظیم است و آن هم نجات از عذاب دردناک است.

به خدا و رسولش ایمان بیاورید و در راه خدا با مال و جانتان جهاد کنید. این، اگر بدانید، برای شما بهتر است*

آن تجارت، ایمان به خدا و رسولش و جهاد با مال و جان است. اگر ایمان به رسول را با ایمان به خدا ذکر کرد برای این بود که بفهماند اطاعت از رسول در آنچه دستور می دهد واجب است وگرنه ایمان به خدا بدون ایمان به رسول معنا ندارد چون این رسول است که به ایمان به خدا دعوت می کند. اگر اهل علم باشید متوجه می شوید که خدا نیازی به این تجارت پر سود ندارد و تمام منافع آن عاید خودتان می گردد و بدانید اگر آنچه را که گفتیم انجام دهید، خیر شما در آن است.

پاسخ 266= گزینه (2) صحیح است، آیه 6 سوره احزاب

پیامبر از خود مومنان به آنها سزاوارتر است و همسران او در حکم مادران ایشان هستند و خویشان در کتاب الهی نسبت به همدیگر از سایر مومنان و مهاجران سزاوارتر هستند مگر آنکه بخواهید در حق دوستانتان وصیتی نیک انجام دهید و این در کتاب نوشته شده است*

اگر مومنین باید بین حفظ منافع خود و پیامبر یکی را انتخاب کنند، باید منافع پیامبر را مقدم دارند و همین طور است انتخاب بین جان خود و جان پیامبر یا دوست داشتن خود و پیامبر، به طور کلی در تمام امور دنیا و آخرت پیامبر اولی و اختیاردارتر است و خواست او برخواست افراد مقدم است. علت روشن است چون پیامبر معصوم بوده و هرگز تابع هوی و هوس نیست و هیچگاه منافع خود را بر سایرین مقدم نمی دارد و در واقع هرچه می کند همان خواست و اراده خداست. می فرماید: زنان پیامبر، مادران مومنان محسوب می شوند و همانطور که احترام هر مادری واجب و ازدواج با او حرام است احترام همسران پیامبر نیز بر همه واجب و ازدواج با آنها حرام است. البته سایر احکام مادری مانند ارث بردن از فرزند و بلعکس شامل همسران پیامبر نمی شود. می فرماید: خویشان نسبت به بعضی دیگر یعنی مومنان و مهاجرین اولی تر هستند و اگر تا به حال کسانی که عهداخوت می بستند از یکدیگر ارث می بردند از این به بعد تنها خویشان از یکدیگر ارث می برند مگر اینکه انسان بخواهد برای دوست یا کسی که به آن علاقه دارد از یک سوم مالش وصیت کند که این حکم در لوح محفوظ یا قرآن مجید نوشته شده است.

پاسخ 267 = گزینه «3» صحیح است، آیه 271 سوره بقره

اگر صدقات خویش را آشکار کنید نیکوست و اگر پنهانش دارید و به تهیدستان بدهید برایتان بهتر است و بخشی از سیئات شما را می پوشاند و خدا از آنچه می کنید آگاه است*

صدقات بدون قید است پس انفاق چه واجب باشد یا مستحب، اگر آشکار باشد نوعی تشویق دیگران به انجام این فریضه مهم و نیز مایه دلگرمی و امیدواری و نشاط فقر است که این خود آثار نیک دیگری را به همراه خواهد آورد. اما اگر پنهانی باشد هم حافظ آبرو و حرمت نیازمندان است و هم خلوص بیشتری در آن خواهد بود و هم از منت و اذیت دورتر است چون فقیر را نمی شناسد. چون اساس دین بر اخلاص است لذا انفاقی که خالصانه تر است ترجیح دارد یعنی انفاق پنهانی. در هر حال خدا به پاداش انفاق "فی سبیل الله" قسمتی از گناهانتان را می پوشاند. خدا به آنچه می کنید آگاه است لذا چه آشکار و چه پنهان انفاق کنید او از نیات شما آگاه است و همین است که مهم است و نه آگاهی مردم چون اوست که جزا می دهد.

پاسخ 268 = گزینه «1» صحیح است، آیات 13 و 14 سوره انفطار

به یقین نیکان در نعمت فراوانی قرار دارند*

و بی گمان بدکاران در آتش دوزخند*

نتیجه حفظ اعمال و حسابرسی آنها را در قیامت بیان می کند. منظور از فجار، کفار هتاک است و نه مسلمان گناهکار زیرا مسلمان گناهکار جاودانه در آتش نمی ماند در حالی که آیات بعدی اشاره به خلود در آتش دارد.

پاسخ 269 = گزینه «3» صحیح است، آیه 139 سوره آل عمران

و سستی نورزید و اندوهگین نشوید زیرا شما برترید اگر مومن باشید*

مراد از "تهنوا" ضعف اراده و سستی در اقامه دین و جهاد است و منظور از "تحزنوا" حالتی است که موقع از دست رفتن چیز مورد علاقه دست می دهد. بعد از شکست در جنگ احد، مسلمانان از یک طرف به خاطر صدمه و از دست دادن

هفتاد تن از بهترین یاران خود و از سوی دیگر به جهت برتری مشرکین دچار ضعف و اندوه شدند. خدا با هشدار ایشان را از ضعف و حزن نهی می کند: از یک شکست نباید به خود سستی یا اندوه راه دهید و از پیروزی نهایی مایوس گردید زیرا سنت خدا این است که اگر ایمان داشته باشید برتر از دشمنانید و پیروزی نهایی با شماست چون از لوازم ایمان صبر و تقوی است و این دو ملاک هر فتحی است چنانچه مسلمین با فراموش کردن صبر و تقوی دچار آن شکست شدند. صبر و تقوی چنان بیداری به انسان می دهد که هم از پیروزی ها بهره می برد و هم از شکست ها سود می جوید چون نقاط ضعف خویش را برطرف می کند و راه پیروزی نهایی را هموار می نماید.

پاسخ 270= گزینه (4) صحیح است، آیه 133 سوره آل عمران

و بشتابید بسوی آموزش پروردگارتان و بهشتی که عرض آن آسمانها و زمین است و برای متقین آماده شده است*

آلودگی به گناه مانع ورود به بهشت است چون اینجا جایگاهی پاک و منزّه است مگر بعد از آموزش و مغفرت. برای بیان عظمت بهشت فقط به عرض آن و نه طولش اشاره می کند. از تعبیر "آماده شده است" معلوم می شود که جهنم و بهشت هم اکنون وجود خارجی داشته و در باطن این جهان قرار دارند و با اعمال نیک و بد انسان ها توسعه می یابند. ذکر متقین مقدمه ای برای بیان اوصاف آنهاست چون لازم بود به مومنین که در جنگ سستی نشان دادند (آیات بعدی) هشدار داده شود و آنها را برای جنگ های بعدی آماده نماید.

پاسخ 271= گزینه (2) صحیح است، آیه 134 سوره آل عمران

همانان که در فراخی و تنگی انفاق می کنند و خشم خود را فرو می برند و از مردم در می گذرند و خدائیکوکاران را دوست دارد*

سیما و وظایف متقین را در قبال مردم تشریح می کند: آنها در همه حال انفاق می کنند یعنی آن چنان اصل تعاون در روح آنها نفوذ کرده که تحت هر شرایطی اقدام به این کار می کنند و اصولاً معنی سخاوت نیز همین است که حتی در موقع

تنگی باید به فکر مردم بود. البته انفاق منحصر به مال نیست بلکه علم و هر موهبت دیگری را نیز شامل می شود لذا انسان در همه حال چیزهایی برای انفاق کردن دارد. آنها وقتی بر اثر مواجهه با ناملازمات دچار حالت غیظ می شوند از اظهار خشم خودداری می کنند. کنترل غیظ گرچه خوبست اما ممکن است ناراحتی را از دل انسان بیرون نبرد لذا می فرماید: آنها از خطای مردم می گذرند و به این ترتیب دلشان را پاک می کنند (البته این عفو نسبت به آنهایی است که شایسته بخشش هستند و با عفو گستاخ تر نمی شوند). آنها محسن هستند یعنی از روی ایمان به خدا و عقیده ثابت به او، اعمال نیک انجام می دهند و نه از روی ریا و خوش آمد مردم، به همین دلیل حتی بعد از عفو خطاکاران، از طریق نیکوکاری به آنها، قلب ایشان را به سوی حقایق و خدا متمایل می سازند پس متقین اول خشم خود را کنترل می کنند سپس با عفو، قلب خود را شستشو می دهند و در آخر قلب خطاکاران را با احسان کردن از آلودگی ها پاک می سازند و همه این اعمال را از روی ایمان خالص به خدا انجام می دهند لذا خدا دوستشان دارد.

پاسخ 272 = گزینه «2» صحیح است، آیه 38 سوره عنکبوت

و عاد و ثمود را نیز هلاک نمودیم قطعاً فرجام آنان از خانه هایشان بر شما آشکار شده است و شیطان کارهایشان را در نظرشان زینت داد و از راه بازیشان داشت با آن که بینا بودند*

شیطان به تدریج اعمال زشتشان را زیباتر جلوه داد و علاقه آنان را به این اعمال بیشتر کرد تا اینکه سرانجام ایشان را از راه خدا که همان راه فطرت است و قبلاً به خوبی آن را می شناختند و پیروی اش می کردند، بازداشت و آنها دین توحید را منکر شدند. مستبصرین یعنی صاحبان دقت نظر، مراد آیه این است که آنها قبل از فریب شیطان اهل توحید بودند.

پاسخ 273 = گزینه «1» صحیح است، آیه 186 سوره آل عمران

قطعاً در مالها و جانهایتان آزموده می شوید و از کسانی که پیش از شما به آنان کتاب داده شده و نیز از کسانی که به شرک گراییده اند، سخنان دل آزار بسیاری می شنوید ولی اگر صبر کنید و پرهیزگاری نمایید بدانید این ها از کارهای سترگ است*

خدا برای آماده سازی مومنان در برخورد با مصائب و بکارگیری تمام استعدادهایشان به ایشان هشدار می دهد که به طور مسلم با دو چیز رو به رو خواهید شد 1- در اموال و نفوس خود امتحان می شوید 2- کسانی که قبلاً صاحب کتاب آسمانی شدند یعنی یهود و نصاری و نیز آنها که راه شرک را پیش گرفتند، سخنان آزاردهنده فراوانی به شما خواهند گفت. آنچه شما را در برابر این دو چیز از لغزش و سستی باز می دارد صبر و تقوی است یعنی استقامت به خرج بدهید اما این صبرتان توأم با ناشکری و شکایت نباشد بلکه متکی بر تقوی، شکر و رضا باشد. توصیه به صبر و تقوی به این علت است که آنها به قدری نتایج روشن دارند و انسان را صاحب عزم و اراده قوی می کنند که هر عاقلی باید رو به آنها بیاورد.

پاسخ 274 = گزینه «4» صحیح است، آیه 175 سوره آل عمران

در واقع این شیطان است که دوستانش را می ترساند پس اگر مومنیند از آنان نترسید و از من بترسید*

آیه از معدود مواردی است که کلمه شیطان را به انسان اطلاق می کند یعنی آنهایی که مسلمانان را از لشکر قریش می ترسانند شیطانند و کسانی تحت تاثیر قرار می گیرند که پیرو شیطان باشند و مومنان به هیچ وجه متاثر نمی شوند زیرا اصولاً ایمان به خدا با ترس از غیر خدا ناسازگار است بعبارت دیگر هر کجا ایمان نفوذ کند شجاعت نیز همراه آن نفوذ می کند چونوقتی خدا ولی و سرپرست انسان شد هر نیروی دیگری در مقابلش به حبایی توخالی مبدل می شود که نمی تواند کمترین وحشتی را در دل مومنان ایجاد نماید.

پاسخ 275 = گزینه «1» صحیح است، آیه 27 و 28 سوره فجر

هان ای نفس مطمئنه*

بازگرد بسوی پروردگارت که تو از او خشنود و او از تو خشنود است*

نفس مطمئنه نفسی است که با یاد پروردگارش آرام یافته و به آنچه او راضی است رضایت می دهد و در نتیجه خود را بنده ای می بیند که مالک هیچ نفع و ضرری نیست و زندگی دنیا و سود و زیان آن را امتحان می داند لذا نه دچار غرور می شود و

ص: 112

نه گرفتار یاس و جزع و کفر بلکه همچنان در طریق عبودیت پابرجا می ماند.

پاسخ 276 = گزینه «2» صحیح است، آیه 178 سوره آل عمران

و البته نباید کسانی که کافر شده اند تصور کنند این که به ایشان مهلت می دهیم به سود آنان است، ما فقط به ایشان مهلت می دهیم تا بر گناه خود بیفزایند و آنگاه عذابی خفت آور خواهند داشت*

بعد از تسلی پیامبر، به کفار خطاب می کند: گمان نکنید امکاناتی که در اختیارتان است و پیروزی های مقطعی که به دست می آورید و آزادی عملی که دارید دلیل بر صلاحیت شما یا نشانه خشنودی خدا از شماست بلکه سنت الهی اینست که شما را مهلت داده تا بر گناه خویش بیفزائید و سرانجام دچار عذابی آمیخته با خواری گردید. این همان آیه ایست که زینب کبری (س) در شام به آن استدلال کرد و یزید ملعون را رسوا ساخت. از قرآن استفاده می شود خدا افراد گنهکاری را که مرتکب خطای زیادی نشده اند و شایستگی هدایت را دارند به وسیله زنگ های خطر، مشمول لطف خود می کند اما آنهایی را که غرق گناه اند به حال خود رها می سازد تا استحقاق حداکثر مجازات را پیدا کنند. البته عذاب خوارکننده آخرت هیچ منافاتی با عذاب های دنیوی ندارد بلکه خدا گاهی کفار را آنچنان غرق در نعمت می سازد تا با گرفتن ناگهانی آنها شکنجه دردناکی را در همین دنیا نصیب شان سازد.

پاسخ 277 = گزینه «3» صحیح است، آیه 30 سوره نحل

و به کسانی که تقوا پیشه کردند، گفته میشود: پروردگارتان چه نازل کرد؟ می گویند: خیر. برای کسانی که در این دنیا نیکی کردند حسنه است و قطعاً سرای آخرت بهتر است و چه نیکوست جایگاه پرهیزگاران!*

در مقابل مستکبرین که قرآن را اساطیر الاولین خواندند، متقین پاسخ دادند: خدا خیر نازل کرده است و با گفتن این پاسخ در واقع به دو چیز اعتراف کردند 1- قرآن از طرف خدای عالم است 2- متضمن سعادت دنیا و آخرت انسان است و به این ترتیب تو دهنی محکمی به مستکبرین می زنند. سپس به خیر دنیا و آخرت اشاره

می‌کند: مردم با تقوا چون به دستورات قرآن عمل می‌کنند و اهل احسان هستند، اجتماعی را به وجود می‌آورند که عدل و احسان و زندگی طیبه بر آن حاکم است. در این اجتماع از زندگی سالم و امن و خوش برخوردارند و زندگی آخرت نیز چون خوشی اش زوال ناپذیر است برای آنها از دنیای شان بهتر است.

پاسخ 278 = گزینه «1» صحیح است، آیه 10 سوره نساء

در حقیقت کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان درآیند*

مضمون آیه تهدید و منع مردم از خوردن اموال یتیمان در ارث است: خوردن مال یتیم به ناحق، در واقع خوردن آتش است و این جدای از آتشی است که در آخرت داخل آن می‌شوند و به شدت در آن می‌سوزند. او در این دنیا چهره واقعی لقمه‌های به ناحق خورده را نمی‌بیند اما در آن دنیا چهره آتشین لقمه‌ها برایش ظاهر می‌شود. پس این آیه از آیاتی است که دلالت بر تجسم اعمال در قیامت می‌کند. خوردن آتش عینا در مورد کسانی که حقایق را کتمان یا تحریف می‌کنند تا منافی به دست آورند نیز آمده است.

پاسخ 279 = گزینه «1» صحیح است، آیه 32 سوره نجم

کسانی که از گناهان کبیره و فواحش پرهیز می‌کنند، مگر صغیره، بی‌گمان پروردگارت مغفرتی وسیع دارد، او آنگاه که شما را از زمین پدید آورد و آنگاه که جنین‌هایی در شکم‌های مادرانتان بودید به شما آگاه‌تر است. پس خودتان را پاک نشمرید او به آنکه می‌پرهیزد، آگاه‌تر است*

نیکوکاران چه اوصافی دارند؟ از گناهان کبیره اجتناب کرده و از فواحش دوری می‌نمایند و اگر هم لغزشی پیدا کنند و گهگاه مرتکب گناه شوند چون خلاف طبع آنهاست لذا به سرعت پشیمان شده، آمرزش می‌طلبند و البته خدا مغفرتی وسیع دارد و ایشان را مورد آمرزش قرار می‌دهد. پس نیکوکاری با دوری از گناه سنجیده می‌شود نه با ادعا و آنهایی که خودستایی می‌کنند و مدعی تقوی هستند باید بدانند خدا از همان زمانی که ذرات وجود آنها در لابلای خاک‌ها بوده و از آن روز که

به صورت نطفه ناچیزی در رحم قرار گرفتند از تمام جزئیات و اسرار نهانشان آگاه بوده پس بهتر از همه می داند که اعمالشان چیست و چه کسی با تقوی است لذا کسی نباید خودستایی کند. خودستایی ناشی از غفلت انسان از موقعیت ناچیزش در مقابل عظمت خدا و ناچیزی اعمالش در برابر نعمات او می باشد و همین سبب می شود تا از رسیدن به کمال حقیقی باز بماند زیرا خود را صاحب آن می داند لذا به دنبالش نمی رود.

پاسخ 280 = گزینه «4» صحیح است، آیه 49 سوره آل عمران

و پیامبری است به سوی بنی اسرائیل که به آنان می گوید: من از سوی پروردگارتان برای شما معجزه ای آورده ام، از گل برای شما چیزی به هیئت پرنده می سازم و در آن می دمم و به اذن الهی آن پرنده ای می شود و به اذن الهی کور مادرزاد و پیس را شفا می دهد و مردگان را زنده می کنم و از آنچه می خورید و آنچه در خانه هایتان ذخیره می کنید به شما خبر می دهم اگر اهل ایمان باشید در این معجزات برای شما مایه آگاهی و عبرت است*

هم ماموریت عیسی را بیان می دارد و هم معجزات وی را تشریح می کند: او را به عنوان رسول به سوی بنی اسرائیل که در آن زمان گرفتار انواع آلودگی و خرافات بودند، فرستادیم. البته این مخالف جهانی بودن دعوت او نیست زیرا شخصی ممکن است برای عده ای رسول باشد و برای سایر مردم منصب نبوت داشته باشد. حضرت سپس برای صدق دعوت خویش به معجزاتی اشاره می کنند. این نوع معجزات در واقع همان ولایت تکوینی است که انبیا و امامان از آن برخوردار بودند و به هنگام لزوم و به فرمان خدا در جهان آفرینش تصرف می کردند و چیزی بالاتر از ولایت تشریحی و سرپرستی مردم از نظر حکومت و نشر احکام و تبلیغ است. برای اینکه مردم این معجزات را دلیل بر خدا بودن عیسی نگیرند پس از هر معجزه "به اذن الهی" را تکرار می کند جز در معجزه آخر چون مردم عادی در مقابل خلق کردن و زنده ساختن و شفا دادن بیشتر امکان لغزش و نسبت دادن الوهیت به عیسی داشتند تا خبر دادن از اخبار غیبی که مردم آن را به مرتاض و کاهنان هم نسبت میدادند. در آخر می فرماید: اگر اهل ایمان باشید می توانید در این آیات و

معجزات به صداقت و حقیقت دعوت عیسی پی ببرید.

پاسخ 281 = گزینه «2» صحیح است، آیه 62 سوره یونس

آگاه باشید که بر دوستداران خدا نه بیمی است و نه آنان اندوهگین می شوند*

آگاه باشید اولیاء خدا کسانی هستند که بین آنان و خدا حجابی نیست و به این یقین رسیده اند که علم و قدرت و مال و هر کمالی از آن خداست لذا برای خود هیچ ملک و حقی را نمی پذیرند به همین علت هیچ وقت از این نمی ترسند که در آینده آنچه را که دارند از دست بدهند یا غمگین باشند که چرا چیزی را در گذشته از دست داده اند چون ترس و غم در صورتی است که انسان، اولاد و مال و مقام و... را از خود بداند.

پاسخ 282 = گزینه «3» صحیح است، آیه 35 سوره احقاف

پس همانگونه که پیامبران نستوه صبر کردند، صبر کن و برای آنان شبانزدگی به خرج نده. روزی که آنچه را وعده داده می شوند بنگرند گویی که آنان جز ساعتی از روز را در دنیا نمانده اند، این ابلاغی است پس آیا جز مردم نافرمان هلاک خواهند شد؟*

خدا حضرت را دلگرم می سازد که تمام انبیاء اولوالعزم مواجه با مخالفت و مشکلات بودند پس تو هم در برابر انکار این کفار صبر کن و حوصله به خرج بده همان طور که رسولان صاحب عزم چنین نمودند و در طلب عذاب برای آنان عجله نکن که به زودی آن روز را با عذاب هایی که دارد، دیدار می کنند چون روز قیامت خیلی دور نیست، هرچند که آن را دور می پندارند. هنگامی که آن وعده هایی که به ایشان داده می شد می بینند احساس می کنند که گویا بیش از یک ساعت در زمین نبودند بعد به همه انسان ها هشدار داده می شود که بیانات قرآن تبلیغی است از جانب خدا که از طریق نبوت ابلاغ می شود پس آیا عذابی را که او خبر می دهد جز مردم فاسق کس دیگری را هلاک خواهد کرد؟ تاکید آیه بیشتر بر این است که تحقق اهداف عالی و مبارزه با اهریمنان جز با تحمل رنج و شکیبایی به دست نمی آید.

ص: 116

در حقیقت کسانی که آیات ما را دروغ شمردند و از پذیرفتن آنها تکبر ورزیدند، درهای آسمان را برایشان نمی گشایند و در بهشت در نمی آیند مگر آنکه شتر در سوراخ سوزن داخل شود و بدینسان مجرمان را کیفر می دهیم*

آنها که از روی استکبار آیات ما را تکذیب می کنند درهای آسمان به رویشان گشوده نمی شود و برخلاف مومنان که ارواح و اعمالشان به سوی آسمان بالا- می رود اعمال و ارواح اینها بسوی جهنم پایین می رود. برای مایوس کردن دوزخیان می فرماید: این متکبرین وارد بهشت نمی شوند همانطور که محال است شتری از سوراخ سوزن عبور کند و به احتمال دوم وارد بهشت نمی شوند تا این که طناب کشتی از سوراخ سوزن بگذرد.

پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر خدا دروغ بنهد یا آیات او را تکذیب کند؟ اینان کسانی هستند که نصیبشان از آنچه مقرر شده به ایشان خواهد رسید تا آنگاه که فرشتگان ما به سراغشان بیایند که جانشان را بستانند، می گویند: آنچه غیر از خدا می خواندید کجاست؟ می گویند: از چشم ما ناپدید شدند و علیه خود گواهی می دهند که آنان کافر بودند*

افترا بستن به خدا چیزی جز شرک نیست لذا چنین کسی ستمگر ترین افراد است. از نظر قرآن ریشه تمام بدبختی ها شرک است و منشأ همه سعادتها توحید می باشد لذا بی دلیل نیست که افراد مشرک به عنوان ستمکارترین مردم معرفی می شوند زیرا هم خود را از سعادت محروم می کنند و هم مانع وحدت جامعه شده آن را دچار تفرقه می کنند. تکذیب آیات الهی نیز به معنایرد کردن همه احکام دین یا بعضی از آنهاست. به اینان از آنچه برایشان مقدر شده، از عمر و ثروت و اولاد و سلامتی و... می رسد تا اینکه پیمانۀ عمرشان پر گردد در این هنگام فرشتگان قبض روح به سراغ آنها خواهند رفت تا جانشان را بگیرند. از آنها می پرسند معبودها، رهبران و دوستانی که همه چیز را نابخردانه به پای آنها می ریختید کجایند؟ و آنها پاسخ می دهند اثری از آنها نمی بینیم و آنها هیچ قدرتی برای دفاع از

ما ندارند و تمام عبادات ما برای آنها بیهوده بود و به این ترتیب آنها خودشان بر علیه خودشان گواهی می دهند که کافر بودند. فرمود آنچه مقدر شده به آنها می رسد نه اینکه انسان به آنها می رسد تا بفهماند سهم هرکس از نعمات الهی به اندازه ایست که برایش مقدر شده و همین مقدار حتماً به او خواهد رسید و آنچه برایش مقدر نشده مسلماً به دستش نخواهد رسید.

پاسخ 285 = گزینه «2» صحیح است، آیه 55 سوره توبه

اموال و فرزندانشان تو را به شگفت نیاورد. جز این نیست که خدا می خواهد در زندگی دنیا به وسیله اینها عذابشان کند و جانشان در حال کفر بیرون رود*

پس کثرت اموال و اولاد منافقین مایه سعادتشان نمی گردد بلکه خدا این نعمت ها را به ایشان داده تا به این وسیله آنها را در زندگی دنیا عذاب کند و جان آنان را در حال کفر بگیرد زیرا کسی که به دنیا مشغول شد از خدا دورتر و به عذاب روحی نزدیکتر می شود.

پاسخ 286 = گزینه «4» صحیح است، آیه 56 سوره آل عمران

اما کسانی را که کفر ورزیدند در دنیا و آخرت به سختی عذابشان می کنم و یاورانی ندارند*

نتیجه برتری پیروان مسیح بر کفار و همچنین بازگشت همه به سوی خدا این خواهد شد که کافران در دنیا به مجازات دردناکی مانند زیر سلطه اقوام دیگر رفتن، عذاب می شوند و در آخرت نیز عذاب دیگری دارند بدون اینکه یاور و شفيعی داشته باشند. پس مراد از تفوق، برتری با قدرت و تسلط است نه از نظر حجت و دلیل.

پاسخ 287 = گزینه «2» صحیح است، آیه 19 سوره غافر

خدا نگاههای خائنانه و آنچه را که دل ها پنهان می دارند، می داند*

خدایی که از حرکات مخفیانه چشم ها و اسرار درون سینه ها آگاه است در آنروز درباره مردم قضاوت می کند. با این علم دقیق، گناهکاران روز تاریکی خواهند داشت. وقتی از امام صادق علیه السلام درباره این آیه سوال شد، فرمودند: آیا

ندیدی انسان به چیزی نگاه می کند اما چنین وانمود می کند که به آن نگاه نمی کند؟ این نگاه خائنه است.

پاسخ 288 = گزینه «2» صحیح است، آیه 67 سوره آل عمران

ابراهیم نه یهودی بود و نه نصرانی بلکه حق گرایی فرمانبردار بود و از مشرکان نبود*

حالا با صراحت می گوید که او نه یهودی بود و نه نصرانی بلکه متمایل به حق و موحدی خالص و تسلیم خدا بود و هرگز مانند شما شریکی برای او قائل نشد. جالب است که بت پرستان عرب نیز خود را پیرو دین ابراهیم می دانستند و لذا می فرماید: او هرگز از مشرکان نبود.

پاسخ 289 = گزینه «3» صحیح است، آیه 11 سوره یس

تنها کسی را میتوانی هشداردهی که از پند پیروی کند و در نهان از رحمان بهراسد پس او را به آمرزش و پاداشی کریم بشارت ده *

انذار تو تنها در کسی موثر است که قرآن و هر ذکر دیگری مانند بیانات پیامبر را تصدیق نماید و وقتی آیاتش تلاوت می شود به سوی آن متمایل شود و از رحمان خشیت داشته باشد یعنی ترس توام با احساس عظمت. تعبیر به "رحمان" برای این است که ترس از عظمت خدا را با امید به رحمتش همراه کند و این همان حالتی است که عبد را در مقام عبودیت نگه می دارد در نتیجه نه از عذاب خدا خود را ایمن می بیند و نه از رحمتش ناامید می شود. تعبیر "بالغیب" برای این است که بفهماند آنها بدون اینکه خدا را ببینند و قبل از آنکه مرگ یا قیامت، حقایق را برای آنها مکشوف کند از خدا در همین عالم می ترسند. چنین کسی لایق آمرزش و بشارت است آن هم پاداش های بسیار عظیم زیرا مغفرت و اجر کریم به صورت نکره آمده اند.

پاسخ 290 = گزینه «3» صحیح است، آیه 26 سوره ص

ای داود! ما تو را در روی زمین خلیفه قرار دادیم پس در میان مردم به حق داوری کن

ص: 119

و از هوی پیروی نکن که تو را از راه خدا گمراه می کند بی گمان کسانی که از راه خدا گمراه شوند عذاب سنگینی دارند زیرا روز حساب را فراموش کردند*

خلیفه قرار دادن به این معنا است که اخلاق و صفات باید مانند اخلاق و صفات خدا باشد و آنچه او اراده کرده، اراده کنی و آنچه خدا حکم می کند، حکم کنی و چون خدا همواره به حق حکم می کند تو نیز در میان مردم جز به حق حکم نکن و از هوای نفس پیروی نکن تو را از راه خدا منحرف می سازد. یعنی هر جا گمراهی است پای هوای نفس در میان است. این عبارت در واقع خط بطلانی بر مکاتب مختلف بشری می کشد که پیروی از خواسته های انسان را مقدم بر حکم خدا می دانند. می فرماید: هر که از راه خدا گمراه شود روز حساب را فراموش می کند و به همین خاطر عذابشیدی خواهد داشت. یعنی هر گمراهی و معصیتی پس از فراموش کردن روز حساب می آید.

پاسخ 291= گزینه «1» صحیح است، آیه 5 سوره تکویر

و آنگاه که جانوران وحشی گردآورده شوند*

همه حیواناتی که در حال عادی از هم دور بودند و از یکدیگر فرار می کردند از شدت وحشت آن روز همه چیز را فراموش می کنند و گرد هم جمع می گردند گویی می خواهند با این اجتماعشان از شدت وحشت خود بکاهند البته بعضی معتقدند که آیه اشاره دارد به آن که در روز قیامت حیوانات وحشی نیز مانند انسانها محشور می گردند.

پاسخ 292= گزینه «1» صحیح است، آیه 17 سوره نساء

توبه نزد خدا تنها برای کسانی است که از روی نادانی مرتکب کار بد می شوند سپس به زودی توبه می کنند، اینانند که خدا توبه شان را می پذیرد و خدا دانای حکیم است*

مراد از جهالت، انجام گناه از روی احساس و هوای نفس است بدون آنکه بخواهد با حق عناد بورزد اما کسی که گناه را از روی احساسات انجام ندهد کار او عمد و عناد است. تفاوت این دو در این است که اولی با فروکش کردن احساساتش،

پشیمان می شود که این را "ثم يتوبون من قريب" نشان می دهد و تاکید می کند توبه باید زود و بدون تأخیر انجام گیرد ولی در دومی ذره ای پشیمانی به دنبالش نمی آید چون آگاهانه با حق دشمنی ورزید لذا هم توبه اش با تأخیر است هم حيله ای برای فرار از عذاب است لذا مقبول نیست. جالب است که به جای "غفورا حکیم" فرمود "علیما حکیم" تا بفهماند که او فریب گناهکاران را نمی خورد و کاری را که باید انجام دهد، انجام می دهد لذا می داند کدام توبه را بپذیرد. باید دانست برای استقرار پشیمانی باید کارهای صالحی را انجام داد که ضد کارهای بد اوست

پاسخ 293 = گزینه (3) صحیح است، آیه 17 سوره تغابن

اگر در راه خدا قرض الحسنه دهید برای شما آن را دو چندان کند و شما را بیامرزد و خدا قدرتان برده بار است*

برای ترغیب مومنین به انفاق و فائق آمدن بر بخل و حرص از عبارات "مضاعف" "غفران" "شکور" "حلیم" استفاده کرد. چه عجیب است که انسان مال خدا را به خدا قرض بدهد و در ازای آن هم اجر مضاعف گرفته و هم مورد آمرزش قرار گیرد و به این نیز اکتفا نکرده و از ما تشکر نیز بکند آیا لطف و محبتی بیش از این قابل تصور است؟ او آنقدر حلیم است که در عقوبت بندگانش تعجیل نمی کند و عنایتی خاص به آمرزش بندگان دارد.

پاسخ 294 = گزینه (4) صحیح است، آیه 104 سوره آل عمران

و باید از میان شما، گروهی مردم را به نیکی دعوت کنند و به کار شایسته فرمان داده و از زشتی باز دارند و آنان همان رستگارانند*

آیه قبل موضوع وحدت و راه رسیدن به آنرا توصیف کرد. اینجا به امر به معروف و نهی از منکر می پردازد که به منزله یک پوشش اجتماعی، جامعه را از عوامل مختلف تفرقه انگیز محافظت می نماید. نظارت عمومی پایه های وحدت را حفظ و تحکیم می کند و همه را به فلاح و سعادت می رساند. این فریضه مهم دو مرحله دارد 1- مرحله فردی که هر کس موظف است ناظر بر اعمال دیگران باشد (واجب عینی) و طبعاً اثرش نیز محدود به توانایی فرد است 2- مرحله جمعی که امت

موظف است برای پایان دادن به نابسامانی های اجتماع دست به دست یکدیگر داده و موانع حیات سالم اجتماع را از بین ببرند (واجب کفایی) که چون دسته جمعی است نفوذش نیز بیشتر است. این مرحله از شئون حکومت اسلامی است. امر به معروف و نهی از منکر توجیه کاملاً عقلی دارد زیرا در یک زندگی اجتماعی هر فساد، در یک نقطه محدود نمی ماند بلکه به سرعت سرایت کرده و به همه آسیب می رساند لذا منطق ایجاب می کند که هر فردی در پاک نگهداشتن محیط زیست از هیچ تلاشی فروگذار نکند. مطابق روایات، با انجام این وظیفه، بقیه فرائض برپا می گردد و امنیت اجتماعی و اقتصادی و حقوقی و... تامین شده و اخوت واقعی و تسلط بر دشمنان بدست می آید و کسی که به این فریضه عمل کند جانشین خدا در زمین و جانشین پیامبر و کتاب اوست و هم اوست که از همه پرهیزگارتر است. این فریضه موجب سلب آزادی نمی شود بلکه همانطور که گفته شد همبستگی روابط اجتماعی آنچنان سرنوشت مردم را به هم گره زده که رفتار هر کس بر سرنوشت دیگری اثر می گذارد لذا لازم است برای افراد محدودیت هایی را ایجاد کرد تا نتواند بر زندگی دیگران اثر منفی بگذارد.

پاسخ 295= گزینه «2» صحیح است، آیه 1 سوره قدر

ما آن را در شب قدر نازل کردیم*

به دو صورت به عظمت قرآن اشاره می کند اولاً با ذکر ضمیر غائب ثانیاً با نسبت دادن نزول قرآن به خدا آن هم با صیغه متکلم مع الغیر که مفهوم جمعی دارد. مسلم است که قرآن طی 23 سال نازل شد پس چرا آیه صراحت دارد که قرآن در شب قدر نازل شد؟ قرآن دارای دو نزول بود یکی دفعی که مانند یک روح در شب قدر بر قلب رسول نازل شد و حضرت هنوز به پیامبری مبعوث نشده بودند و دیگری تدریجی که طی 23 سال این روح به صورت الفاظ نازل شد و شروع آن در روزی بود که جبرئیل بر پیامبر نازل شد و حضرت در ماه رجب مبعوث شدند. پاسخ 296= گزینه «2» صحیح است، آیه 112 سوره بقره

آری، هرکس که خود را با تمام وجود به خدا تسلیم کند و نیکوکار باشد پس مزد وی

پیش پروردگار اوست و بیمی بر آنان نیست و غمگین نمی شوند*

این سومین مرتبه ای است که خدا در این سوره منشأ سعادت را اسم و نژاد و ملت خاص نمی داند بلکه آن را متکی بر ایمان و تسلیم قرار می دهد. قانون کلی این است که بهشت و دوزخ بر اساس معینی استوار هستند اولاً هرکس تسلیم محض خدا باشد و ثانیاً این تسلیم را با انجام اعمال نیک نشان دهد پس پاداشش در نزد پروردگارش خواهد بود. در این صورت نه اضطراب و خوفی از آینده و نه حزن و غمی نسبت به گذشته دارد. این آرامش همان سلامت و بهداشت واقعی روانی است که تنها نصیب مومنان به خدا می شود

پاسخ 297 = گزینه «3» صحیح است، آیه 7 سوره زخرف

و هیچ پیامبری به سوی ایشان نیامد مگر اینکه او را به ریشخند می گرفتند*

اما وقتی پیامبران می آمدند از روی لجاجت مورد استهزاء قرار می گرفتند.

پاسخ 298 = گزینه «2» صحیح است، آیه 56 سوره مائده

و کسانی که خدا و پیامبرش و مومنان را دوست بدارند، بدانند حزب خدا پیروز است*

هر کس ولایت خدا، رسولش و افراد با ایمانی را که در حال رکوع زکات می دهند بپذیرد پیروز است چون از حزب خدا می شود و حزب خدا نیز همیشه غالب است. پیرویشان در این دنیا به این است که اجتماعی صالح و با تقوی هستند که شیطان و حکومت های باطل در آن هیچ نفوذ و تسلطی پیدا نمی کنند و در آخرت نیز چون در جوار رحمت حق قرار می گیرند، غالبند

پاسخ 299 = گزینه «4» صحیح است، آیات 1 الی 7 سوره لیل

سوگند به شب وقتی که می پوشانند*

و سوگند به روز چون جلوه گر شود*

و قسم به آن که نر و ماده را آفرید*

که همانا تلاش شما پراکنده است*

همانطور که هر یک از این واقعیت‌ها در خلقت و اثر، متفاوت از دیگری است شما نیز از نظر جهت و از نظر اثر عملتان مختلف هستید یعنی بعضی اعمال شما عنوان تقوی و تصدیق دارد و اثرش مخصوص به خود است و بعضی هم عنوان بخل و استغناء و تکذیب دارد و اثرش هم مخصوص خودش است

پس اگر کسی بخشید و پرهیز کرد*

و نیکوتر را تصدیق کرد*

پس به زودی راه آسانی پیش پای او خواهیم گذاشت*

پس کسی که به خدا و رسولش و به روز جزا مومن باشد و مال خود را به خاطر خدا و تحصیل ثواب او انفاق کند و پرهیزگاری پیشه نماید در حالیکه وعده‌های الهی را تصدیق می‌کند پس خدا نیز این توفیق را به او می‌دهد که انجام این گونه اعمال برایش آسان باشد به طوری که هیچگونه دشواری در آن نباشد و در دنیا و آخرت آرامش خاصی به او ارزانی می‌کند و او را برای حیاتی سعید در نزد پروردگارش آماده می‌نماید.

پاسخ 300 = گزینه «2» صحیح است، آیه 87 سوره حجر

و براستی به توسع المثنائی و قرآن بزرگ را بخشیدیم*

به پیامبر منت می‌گذارد: ما سرمایه بزرگ "سوره حمد" و قرآن عظیم را به تو دادیم و این کفایت می‌کند تا تو وادار به "صفح جمیل" و اطاعت پروردگارت شوی و اگر کفار هم بخواهند می‌توانند از این سرمایه بهره ببرند و هدایت یابند لذا نیازی به نگرانی و مجادله نیست، سوره حمد با اینکه هفت آیه دارد، به تنهایی مضامین اصلی قرآن را دارد به همین جهت در کنار قرآن قرار گرفت.

پاسخ 301 = گزینه «3» صحیح است، آیه 10 سوره مریم

گفت: پروردگارا! نشانه‌ای برای من قرار بده، فرمود: نشانه تو این است که سه شبانه روز با اینکه سالمی با مردم سخن نمی‌گویی*

زکریا درخواست نشانه‌ای کرد تا حق را از باطل تمیز دهد و بفهمد ندایی که

شنیده وحی ملائکه بوده و نه القاء شیطان لذا در جواب به او گفته شد: نشانه الهی بودن آن اینست که سه روز زبانت جز به ذکر خدا به چیز دیگری باز نمی شود حال آنکه زبان تو صحیح و سالم بوده اما با مردم فقط می توانی با رمز و اشاره حرف بزنی (41 آل عمران) البته احتمال دیگر اینست که زکریا برای اطمینان بیشتر از بچه دار شدن تقاضای نشانه کرد همان طور که ابراهیم با وجود ایمان به معاد تقاضای مشاهده معاد در این زندگی را کرد تا قلبش اطمینان بیشتر یابد

پاسخ 302 = گزینه «2» صحیح است، آیات 8 تا 11 سوره لیل

و اما آنکه بخل ورزید و خود را بی نیاز دید* و نیکوتر را تکذیب کرد*

پس بزودی او را در راهی دشوار قرار می دهیم*

و چون هلاک شد، مالش بی نیازش نساخت*

کسی که به خدا و رسولش ایمان ندارد و به خاطر تکذیب پادشاهای الهی، بخل می ورزد و ثروت می اندوزد خدا نیز توفیق اعمال صالح را از او سلب نموده و آن را در نظرش سنگین می سازد و سینه اش را برای ایمان به خدا گشاده نکرده و او را در دنیا و آخرت مواجه با انواع سختی ها می سازد. باید دانست تکذیب پادشاهای الهی در واقع تکذیب اصل قیامت است. اما سرنوشت این فرد چه می شود؟ در آن هنگام که در جهنم یا قبر سقوط می کند اموالش به حال او سودی نخواهد داشت.

پاسخ 303 = گزینه «3» صحیح است، آیه 264 سوره بقره

ای کسانی که ایمان آورده اید، صدقه های خود را با منت و آزار باطل مکنید مانند کسی که مالش را برای خودنمایی به مردم انفاق می کند و به خدا و روز آخرت ایمان ندارد. پس مثل او همچون مثل سنگ خرابی است که بر روی آن خاکی نشسته است و رگباری به آن رسیده و آن سنگ را سخت و صاف بر جای نهاده است. آنان نیز از آنچه به دست آورده اند بهره ای نمی برند و خدا گروه کافران را هدایت نمی کند* شخص ریاکار همچون قطعه سنگی است که قشر نازکی خاک آن را پوشانده و بذره های متعددی در آن افشاند می شود و در معرض نور و هوا قرار می گیرد و بعد

باران پر برکت و سنگین بر آن باریده و در نتیجه قشر نازک خاک همراه بذر ها پراکنده شده و چهره سخت و غیرقابل نفوذ سنگ مجدداً آشکار می شود. خاک و باران که از علل مهم رشد بذرهاست چون بر سنگ بی قابلیت قرار می گیرد، هیچ محصولی به بار نمی آورد. اتفاق هم که از علل مهم رشد انسان و کسب ثواب الهی است وقتی برای خدا نباشد، هیچ رشد و ثوابی برای اتفاق کننده به همراه نخواهد داشت حتی نتیجه ای که ریاکاران دنبال آن هستند نیز عایدشان نمی شود چون خدا هیچگاه کافران را به مقصودشان نمی رساند و اعمالشان را بی نتیجه و باطل می سازد. از آیه شریفه چنین بر می آید که ریا در هر عملی که آدمی انجام می دهد مستلزم نداشتن ایمان به خدا و به روز جزا در همان عمل است

پاسخ 304= گزینه «1» صحیح است، آیات 4 و 5 سوره حجر

و هیچ شهری را نابود نکردیم مگر آنکه برای آن اجل معینی بود*

ایشان را رها کن چون آنها در دنیا اسلام آور نیستند تنها وقتی آرزوی اسلام را می کنند که اجلشان رسیده باشد، این اجل هم به اختیار آنها نیست. این اجل دست ماست چون ما هیچ آبادی را هلاک نکردیم مگر آنکه برای هر امتی کتاب معلومی نزد خداست که در آن اجل هایشان نوشته شده است

هیچ امتی از اجل خویش نه پیش می افتد و نه پس می ماند*

همانطور که هر کسی دارای کتاب و اجلی است، امتهای مختلف بشری نیز دارای کتابی هستند که اندازه عمرشان در آن است. این نکته را هم گوشزد می کند که گرچه کفار سرگرم تمتع از دنیا هستند اما بدانند که سنت خدا این است که به آنها مهلتی داده شود تا بیدار شوند و حجت بر آنها تمام گردد که اگر بیدار نشوند، آن وقت سرنوشت قطعی به سراغ آنها می آید و نابودشان می سازد.

پاسخ 305= گزینه «2» صحیح است، آیه 267 سوره بقره

ای مومنان! از دست آورد خویش (درآمد های تجاری) و از آنچه از زمین برایتان خارج کرده ایم (درآمد های زراعی و معدنی) پاکیزه هایش را اتفاق کنید و قصد بخشیدن چیزهای بد و بیهوده را نکنید همانهایی که خودتان نیز ستاننده آن نیستید مگر آنکه

چشم پوشی کنید و بدانید خدا بی نیاز ستوده است*

کیفیت مال انفاقی را بیان می دارد که باید از قسمت‌های پاک باشد و نباید از قسمت های ناپاک انفاق کنید در حالی که حتی خود شما نیز حاضر نیستید آنها را بگیرید مگر از روی اغماض و اکراه! مراد از طیب هم پاکی ظاهری است و هم پاکی معنوی و حلال بودن آن. مطمئناً انفاق‌هایی که سراسر توهین و تحقیر است، نه تنها مایه رشد و تعالی انفاق کننده نمی شود بلکه شاید مایه سقوط او نیز بشود. در حقیقت، آیه به نکته لطیفی اشاره می کند که انفاق در راه خدا، یک طرفش مومنان نیازمندند و طرف دیگر آن خداست لذا اگر اموال پست و بی ارزش انتخاب شود، از یک سو تحقیر نیازمندان است که چه بسا با وجود تهیدستی، مقام بلندی از نظر ایمان و انسانیت داشته باشند و روحشان آزرده شود و از سوی دیگر توهین و سوء ادبی است نسبت به مقام شامخ پروردگار که او را شایسته اجناس پاک و طیب نشمرده است. پس چیزی را انفاق کنید که پر قیمت و مورد پسند شما و همه است. بدانید خدا غنی است و نیازی به انفاق شما ندارد و حمید است و شایسته ستایش چون همه نعمتها را او به شما داده پس بهترین قسمت مالتان را انفاق کنید. شاید حمید به معنای ستایش کننده باشد نه ستایش شونده آنوقت می فهماند که او در عین بی نیازی از انفاق های شما، از شما ستایش می کند پس بهترین قسمت مال خود را به مستمندان بدهید.

پاسخ 306 = گزینه «2» صحیح است، آیه 34 سوره رعد

برای آنان در زندگی دنیا عذابی است و قطعاً عذاب آخرت دشوارتر است و برای ایشان در برابر خدا هیچ نگهدارنده ای نیست*

اگر گمان می کنند راه فرار یا وسیله دفاعی وجود دارد، سخت در اشتباهند زیرا هیچ چیز در برابر خدا نمی تواند از آنها دفاع کند و شفیع آنها باشد.

پاسخ 307 = گزینه «3» صحیح است، آیات 13 و 14 سوره اسراء

و کارنامه هر انسانی را به گردن او می آویزیم و روز قیامت برای او نامه ای که آن را گشاده می بیند بیرون می آوریم*

طائر یعنی پرنده اما اینجا مراد عمل خوب و بد است گویی عمل مثل پرنده ای از انسان جدا و به پرواز درمی آید. فرمود اعمالش را بر گردش می آویزیم تا بفهماند اعمال انسان و نتایج آن هرگز از او جدا نمی شود چون به خلاف سایر اعضای بدن، انسان بدون گردن نمی تواند باشد. یعنی انسان حتماً باید مسئولیت اعمال و نتایج خوب و بد اعمالش را بر عهده گیرد. پس هر انسانی کتاب عمل مخصوص به خودش را دارد که ریز و درشت اعمالش در آنست و آنقدر ثبت و ضبط اعمال و نتایج آنها روشن است که جای هیچ انکار و عذری باقی نمی ماند. "بیرون می آوریم" اشاره می کند که همه حقایق و آثار اعمال بر انسان پوشیده است و در پس غفلت قرار دارد و خدا در روز قیامت همه حقایق و نتایج اعمالش را به او نشان می دهد.

نامه ات را بخوان، کافی است که امروز خودت حسابرس خود باشی*

خدا قرآن را نازل کرد تا انسان را به سوی کاملترین دینها هدایت کند. این کار بر طبق سنت الهی صورت گرفت زیرا سنت خدا این است که مردم را به سوی توحید هدایت کند و آنها را که لایق هستند به سعادت و آنها را که بر گمراهی اصرار می کنند، بدبخت سازد. اما انسان خیر و شر را از هم تشخیص نداده و نسبت به آنچه مطابق هوی و هوسش است عجله می کند در نتیجه شر را همانطور دنبال می کند که خیر را، در حالی که باید بداند عمل او از او جدا شدنی نیست بلکه در کتابی ثبت شده تا در روز قیامت برایش بیرون آورند و در مقابلش باز کنند. در آن روز به او می گوئیم کتابت را بخوان، همین کافی است که امروز خودت حسابگر خود باشی! این کتاب به گونه ای است که خواننده آن حتی اگر گنهکار هم باشد بدون هیچ تردیدی علیه خود حکم می کند و چرا چنین نباشد در حالی که در این کتاب به جای خط و نقش، خود عمل و آثار آن دیده می شود

پاسخ 308 = گزینه (2) صحیح است، آیات 118 و 119 سوره طه

برای تو مقرر است که در آنجا گرسنه و برهنه نمایی*

و همچنین آنجا تشنه و آفتاب زده نشوی*

آیه آسایشی که در بهشت است را بیان می کند و به کنایه، درد و رنج بیرون شدن از

بهشت را نیز برای آدم تشریح می کند. درد ورنجی که به واسطه بیرون شدن از آن، گرفتارش می شوند و آن چهار نیاز اصلی به غذا، آب، لباس و مسکن استپاسخ 309= گزینه «1» صحیح است، آیه 46 سوره نازعات

روزی که آن را می بینند گویی آنان جز عصری یا صبحی درنگ نکرده اند*

آنها در آن روز که قیامت را می بینند چنین احساس می کنند که گویی توقف آنها در دنیا یا برزخ جز عصرگاهی یا صبحگاهی بیشتر نبوده است. پس با یک تمثیل بیان می کند که تا قیامت زمان زیادی نیست. فاصله بین زندگی دنیا و برزخ تا قیامت به اندازه مدت زمانی است که یک عصر یا صبح احساس می شود. این امر هم ذاتاً صحیح است که عمر دنیا بسیار کوتاه و زودگذر است و هم در مقایسه با قیامت که تمام عمر جهان در مقایسه با آن لحظه ای بیش نیست.

پاسخ 310= گزینه «1» صحیح است، آیه 19 سوره نساء

ای کسانی که ایمان آورده اید برای شمال حلال نیست که از زنان برخلاف میلشان ارث ببرید و آنان را بر فشار نگذارید یا بخشی از آنچه را که به آنان داده اید از چنگشان درآورید مگر آنکه مرتکب فحشای آشکاری شوند و با آنها به شایستگی رفتار کنید و اگر از آنان خوشستان نیامد پس چه بسا چیزی را خوش نمی دارید و خدا در آن مصلحت فراوان قرار می دهد.*

چند عادت ناپسند دوران جاهلیت و هر زمان دیگری را باطل می سازد:

1- در جاهلیت با زنان ثروتمند و بی بهره از زیبایی ازدواج می کردند و سپس آنها را به حال خود رها می کردند، نه طلاق می دادند و نه مانند همسر با آنها رفتار می کردند تا مرگشان فرارسد و اموالشان را تملک کنند. می فرماید: چنین ارث بردنی برای شما حلال نیست.

2- زنان را برای حلال کردن مهرشان تحت فشار قرار می دادند بخصوص وقتی مهریه سنگین بود، می فرماید: این کار را نکنید مگر آنکه زنان مرتکب عمل زشت آشکاری شده باشند در این صورت شوهران می توانند آنها را تحت فشار قرار داده تا مهر خود را ببخشند و طلاق بگیرند و این بیانگر نوعی مجازات و

اخذ غرامت در برابر کارهای ناروای آنهاست. عمل زشت آشکار اشاره به هر مخالفت شدید زن و نافرمانی اوست. می فرماید: با همسرانتان بنحو شایسته معاشرت کنید و حتی اگر از همسر خود راضی نیستید فوری تصمیم به جدایی بگیرید و تا حد ممکن با آنها مدارا کنید چه بسا در آنچه نمی پسندید خدا خیر فراوانی قرار داده باشد که یکی از مصادیق آن فرزندان صالح و ارزشمند است.

پاسخ 311 = گزینه (4) صحیح است، آیات 83 و 84 سوره قصص

آن سرای آخرت را برای کسانی قرار می دهیم که در زمین خواستار برتری و فساد نیستند و فرجام خوش از آن پرهیزگاران است* این آیه و آیه بعدی از داستان قارون نتیجه گیری می کند: خانه آخرت یعنی بهشت را اختصاص به افرادی می دهیم که اراده برتری جویی بر بندگان خدا و ایجاد فساد از طریق ترویج گناهان در زمین را ندارند زیرا هر گناهی چون موافق نظام هستی و فطرت انسان نیست به فساد زندگی منتهی می شود. نمی فرماید "بهشت را به برتری جویان و مفسدان نمی دهیم" بلکه می فرماید "به کسی که اراده برتری جویی و فساد دارد نمی دهیم" تا بفهماند این حکم شامل افرادی که می خواهند برتر از دیگران باشند و فساد کنند اما موقعیت آن را نمی یابند نیز می شود. عاقبت نیک که همان سعادت آخرت یا سعادت در دنیا و آخرت است به مردم تقوی پیشه می رسد. از آیه بر می آید که هر کس در زمین به نوعی مرتکب فساد و گناه شود به بهشت نمی رود اما آیه 31 نساء این حکم عام را تخصیص می زند و می فرماید اگر از گناهان بزرگ اجتناب کنید ما گناهان کوچکتان را جبران و به منزلی آبرومند می بریم.

هر کس نیکی آورد برای او بهتر از آن خواهد بود و هرکس بدی آورد کسانی که کارهای بد کرده اند جز سزای آنچه کرده اند نخواهند یافت*

خدا در مقابل کارنیک بندگان با کمال فضل خویش عمل می کند اما با بندگان بدکارش با کمال عدلش رفتار می کند و بر آنچه مرتکب شده اند چیزی اضافه نمی کند و همان عمل بدشان، کیفر آنهاست که مجسم می شود و آنها را معذب می سازد. البته منظور آیه از بدکاران کسانی است که زیاد معصیت می کنند و الا درباره آنهايي که هم حسنه دارند و هم سيئه، امید آمرزش است همانطور که آیه 102 توبه فرمود.

ص: 130

پاسخ 312 = گزینه «3» صحیح است، آیه 37 سوره نساء

همان کسانی که بخل می ورزند و مردم را به بخل وا می دارند و آنچه را که خدا از فضل خویش به آنها ارزانی داشته پوشیده می دارند؛ و برای کافران عذابی خوار کننده آماده کرده ایم*

متکبران نه تنها بخل کرده و به مردم و محتاجان نیکی نمی کنند بلکه دیگران را نیز به کار خویش دعوت می کنند و مانع نیکی آنها می شوند. باید دانست بخل منحصر به امور مالی نیست و شامل هر موهبتی مانند علم و محبت نیز می شود. آنها علاوه بر این کار سعی می کنند آنچه را خدا به ایشان مرحمت کرده مخفی سازند تا مبادا کسی از آنها توقعی پیدا کند. اطلاق لفظ کفار به این بخیلان به دلیل آن است که نعماتی را که خدا به ایشان ارزانی داشته از دیگران می پوشانند و ایمان کامل به مواهب بی پایان پروردگار و وعده های او نسبت به نیکوکاران ندارند و فکر می کنند با کمک به دیگران بیچاره خواهند شد یا آنچه دارند واقعا مال خودشان است و نه از آن خدا. خوار کنندگی عذاب برای این است که بفهماند نتیجه تکبر و خودبرتربینی، خوار شدن است.

پاسخ 313 = گزینه «4» صحیح است، آیه 7 سوره کهف

در حقیقت، ما آنچه را که بر زمین است زینتی برای آن قرار دادیم تا آنان را بیازماییم که کدام یک از ایشان نیکوکارترند*

خیلی از ایمان نیاوردن آنها ناراحت نباش چون انسان ها در ظرف دنیا تکامل می یابند لذا بین آنها و آنچه در زمین است از طریق زینت دادن، وابستگی ایجاد کردیم تا امتحان ما تحقق یابد و معلوم شود کدامشان بهتر عمل می کنند. "احسن عملا" نشان می دهد که در نزد خدا خلوص عمل مهم است و نه کمیت آن بعلاوه هشدار می دهد که زرق و برق های دنیا برای آزمایش است و مبادا کسی فریب آنها را بخورد.

پاسخ 314 = گزینه «2» صحیح است، آیات 86 و 87 سوره آل عمران

چگونه خدا قومی را هدایت کند که بعد از ایمانشان و علم پیدا کردن به حقانیت

رسول و آمدن دلایل روشن بسوی ایشان، کافر شدند و خدا قوم ظالم را هدایت نمی کند*

در مورد مرتدین است که به خاطر وجود عناد و لجاجتشان، هدایت الهی درباره ایشان محال است. علت لجاجت آنها این است که پس از آشکار شدن حق و دلایل محکم رو به کفر آوردند و این راهی است که ظالمان می روند و سنت خدا این است که جمعیت ظالم را هدایت نکند مانند این افراد که اینچنین از اسلام بازگشتند.

آنان جزایشان این است که لعنت خدا و فرشتگان و مردم همگی بر آنان است*

خدا و فرشتگان و مردم بر آنان لعنت می فرستند چون آنان خلاف جریان هستی حرکت می کنند لذا آنچنان در گناه و فساد غرقند که مورد تنفر هر موجود دارای شعوری هستند.

پاسخ 315=گزینه «4» صحیح است، آیات 89 و 90 سوره انبیاء

و زکریا را یاد کن هنگامی که پروردگار خود را خواند: پروردگارا! مرا تنها نگذار و تو بهترین ارث برندگان*

در واقع زکریا فرزندی از خدا می خواست تا از او ارث ببرد و چون وارث حقیقی خداست و اوست که همه عالم را به ارث می برد لذا برای آنکه خدا را از داشتن شریک در ارث منزه بدارد در آخر گفت: تو بهترین وارثانی.

پس او را اجابت نمودیم و یحیی را به او بخشیدیم و همسرش را برایش اصلاح کردیم زیرا آنان در خیرات شتاب می کردند و ما را با رغبت و بیم می خواندند و برای ما فروتن بودند*

منظور از اصلاح کردن همسرش این است که وقتی به خاطر عقیمبودن، مدت‌ها این شایستگی را نداشت که بچه دار شود، او را شایسته برای فرزند دار شدن کردیم. به این علت مورد لطف و مرحمت ما بودند که به سوی خیرات میشتافتند و ما را از روی عشق و علاقه به طاعات و عبادات و نیز ترس و نفرت از گناهان می خواندند و در همه حال به خاطر عظمت و کبریایی ما، خاشع بودند.

پاسخ 316 = گزینه «3» صحیح است، آیه 265 سوره بقره

و داستان کسانی که اموالشان را در طلب خشنودی خدا و برای تحکیم اعتقاد خویش می بخشند همچون داستان بوستانی است بر تپه ای که باران سنگینی بر آن بارد و میوه هایش را دو چندان به بار آورد و اگر باران سنگین بر آن نبارد دست کم باران سبک بر آن می بارد و خدا از آنچه می کنید آگاه است*

خدا انفاق در راه خدا را به طور مطلق مدح کرد سپس دو قسم انفاق را که نمی پسندد و ثوابی بر آن مترتب نمی شود استثنا کرد. یکی انفاق ریایی که از همان اول باطل انجام می شود و یکی هم انفاقی که بعد از انجام آن، بوسیله منت و اذیت اجرش باطل می گردد و بطلان این دو قسم انفاق بخاطر همین است که برای خدا و در طلب رضای او انجام نشده و یا اگر شده نفس نتوانسته نیت خود را محکم نگه دارد. اینجا می خواهد حال عده خاصی از انفاق گران را بیان کند که نخست برای خاطر خدا انفاق می کنند و سپس زمام نفس را در دست می گیرند و نمی گذارند آن نیت پاک و موثرشان دستخوش ناپاکی ها گردد و از تاثیر ساقط شود و منت و اذیت و هر منافی دیگر آن را تباه سازد. چنین انفاق هایی مانند باغی است که در نقطه بلندی بوده و از هر آفت و سیلی در امان است و به خوبی از همه امکانات، چه باران سنگین و چه سبک، بهره می برد لذا پیوسته محصول میدهد. انفاقهای خالصانه نیز بر حسب درجات خلوصشان مانند این باغ پیوسته نتیجه می دهند چه کم و چه زیاد و از هرگونه آفتی بدورند. برای همین در انتها فرمود خدا از اعمال بندگان آگاه است پس نیت خود را آلوده نسازید و به دنبال خلوص بیشتر باشید.

پاسخ 317 = گزینه «3» صحیح است، آیه 269 سوره بقره

خدا به هرکس که بخواهد حکمت می بخشد و به هر کس که حکمت بخشیده شود بی شک به او خیر بسیاری داده اند و جز خردمندان کسی متذکر نمی شود*

روشن می کند که تنها حکمت است که می تواند بین کشش الهی و وسوسه شیطانی که در آیه قبل اشاره شد، فرق بگذارد البته کسانی صاحب حکمت می شوند که اهل ذکر باشند و آنهایی اهل ذکر هستند که از عقل خود به خوبی استفاده می کنند. باید گفت که حکمت به معنای معلومات و معارفی است که

بطلان و کذب به هیچ وجه در آن راه ندارد و مشتمل بر سعادت‌تبر است مانند آنچه خدا در مورد انفاق و علل و آثار صالح آن در زندگی حقیقی بشر فرمود. نکته دیگر اینکه نام دهنده حکمت را نبرد و این دو جهت دارد 1- در جمله قبلی فرمود: خدا حکمت را به هر کس که بخواهد می دهد که این دلالت می کند بر اینکه در جمله مورد بحث، دهنده حکمت خدا است 2- بفهماند حکمت به خودی خود منشا خیر بسیار است، هر کس آن را داشته باشد خیر بسیار دارد و این خیر بسیار از این جهت نیست که حکمت منسوب به خداست و خدا آن را عطا کرده، چون صرف انتساب آن به خدا باعث خیر کثیر نمی شود همچنان که خدا مال را می دهد ولی دادن خدا باعث نمی شود که مال، همه جا مایه سعادت باشد چون به قارون هم مال داد. بنابراین ممکن است خدا حکومت را به کسی بدهد ولی در آخر کار منحرف شود و عاقبتش شر گردد.

پاسخ 318 = گزینه (1) صحیح است، آیه 54 سوره مانده

ای مومنان! هر کس از شما از دینش برگردد بداند که خدا به زودی قومی می آورد که دوستشان می دارد و آنان نیز او را دوست دارند، اینان با مومنان فروتن و با کافران سخت گیرند، در راه خدا جهاد می کنند و از ملامت هیچ ملامتگری نمی ترسند، این فضل الهی است که به هر کس بخواهد می بخشد و خدا گشایشگر داناست*

از مرتدانی سخن می گوید که از آیین خدا روی برمی گردانند همانها که محبت یهود و نصاری را به دل گرفته نسبت به آنها اظهار تذلل می کنند و در جهاد با کفار سستی می نمایند. به عنوان یک قانون کلی می فرماید: هر کس از مومنان از دین خدا بیرون رود هیچ زیانی به خدا و آیین او نمی رساند چون خدا خودش دینش را یاری می کند و در آینده جمعیتی را برای حمایت از آیینش بر می انگیزد که 1- خدا دوستشان دارد و آنها نیز عاشق خدایند 2- در برابر مومنان خاضع و مقابل دشمنان سرسختند 3- در راه خدا به طور مستمر جهاد می کند 4- در راه انجام وظیفه از ملامت هیچ سرزنش کننده ای نمی هراسند. کسب این امتیازات علاوه بر لیاقت مومنان، مرهون فضل خدا هم هست لذا می فرماید: این است فضل خدا که آن را به هر کس خواست می دهد چون خدا هم صاحب فضل وسیع است و هم علیم بوده

و فضلش را به کسانی که لایق باشند می دهد. از آیه می توان به خوبی ویژگی های یک اجتماع سالم اسلامی را فهمید.

پاسخ 319 = گزینه «3» صحیح است، آیات 41 و 42 سوره نحل

و کسانی که پس از ستم دیدن، در راه خدا هجرت کرده اند در این دنیا به آنان حسنه می دهیم و اگر بدانند قطعاً پاداش آخرت بزرگتر خواهد بود*

آیه وعده جمیلی است که خدا به مهاجرین می دهد: کسانی که برای جلب رضایت خدا مهاجرت کردند بواسطه آنکه در راه او ستمی دیدند، در همین دنیا جایگاه و مقام خوبی به آنها می دهیم. آنها چون برای دینشان مهاجرت کردند تا اجتماعی اسلامی و پاک تشکیل دهند، اجتماعی که فقط در آن خدا پرستش شود و عدل و احسان حاکم باشد، پس خدا نیز چنین وعده کرده که آنها را به این مجتمع سالم برساند. البته آنها در آخرت و در جوار رحمت الهی نیز پاداشی دارند، پاداشی که در آن فنا راه ندارد و لذتش با ناکامی توأم نیست.

همانها که صبر نمودند و بر پروردگارشان توکل می کنند*

مهاجرین اگر بر تلخی مصائب و خواسته های نفس صبر نمی کردند و در هنگام هجوم بلا ها به خدا توکل نمی داشتند و او را تکیه گاه خود نمی گرفتند بلکه بر نیروی خودشان اعتماد می کردند، با آن ضعیفی که از هر جهت داشتند، آنوقت در برابر دشمنان لجوج متلاشی می شدند و آن جامعه صالح که خدا وعده داده بود هرگز تشکیل نمی شود.

پاسخ 320 = گزینه «4» صحیح است، آیه 7 سوره آل عمران

اوست کسی که این کتاب را بر تو فرو فرستاد. پاره ای از آن، آیات محکم است که آنها اساس کتابند؛ و پاره ای دیگر متشابهاتند که تاویل پذیرند. اما کسانی که در دلهایشان انحراف است برای فتنه جویی و طلب تاویل از متشابهات آن پیروی می کنند، با آنکه تاویلش را جز خدا و راسخان در علم کسی نمی داند، همانها که می گویند: ما به آن ایمان آوردیم، همه، چه محکم و چه متشابه، از جانب پروردگار ماست، و جز خردمندان کسی متذکر نمی شود*

آیات محکم، آیاتی است که مفهوم آن به قدری روشن است که خواننده بدون اشتباه و تردید به معنای آن پی می برد لذا "ام الكتاب" هستند. اما ام الكتاب چیست؟ کلمه ام به حسب اصل لغت به معنای مرجعی است که چیزی یا چیزهایی به آن رجوع می کنند و آیات محکم را نیز از همین جهت ام الكتاب خوانده که مرجع آیات متشابه است بعبارت دیگر قرآن مشتمل بر آیاتی است که مادر و مرجع آیات دیگر است و اگر کلمه "ام" را مفرد آورده، با اینکه آیات محکم متعدد است برای این بود که بفرماید: آیات محکم در بین خود هیچ اختلافی ندارند بطوری که گویی یکی هستند. پس آیات محکم آیات متشابه را که ظاهراً پیچیده اند، تفسیر و روشن می سازند مثلاً "الرحمن علی العرش استوی" به معنی خدا بر کرسی قرار گرفت، توسط جمله "لیس کمثله شی" روشن می گردد زیرا این جمله می فهماند که خدا به هیچ چیز شبیه نیست بنابراین استقرار او بر کرسی مانند نشستن ما بر صندلی نیست بلکه منظور تسلط و احاطه او بر تمام موجودات است. اما آنهایی که از حالت مستقیم منحرفند لذا دچار اضطراب قلب و پریشانی خاطر هستند دنبال آیات متشابه را می گیرند تا فتنه جویی و فساد راه انداخته و با تأویل آیات و تفسیر غلط مردم را از حق دور سازند. مراد آیه از "طلب تأویل از متشابهات" این است که می خواهند از این راه، خود را از پیروی محکومات دین بی نیاز نموده و در آخر دین خدا را از اصل منسوخ و متروک کنند. سپس می فرماید: مقصود واقعی و اغراض آیات متشابه را جز خدا و راسخان در علم نمی دانند، همانها که بدون پریشانی و اضطراب، با اطمینان خاطر به همه آیات ایمان دارند و با این که عالم به حقیقت قرآن و تأویل آیاتش هستند مع ذلک اگر احیاناً در برابر آیه متشابهی دچار شبهه شدند ایمانشان دچار تزلزل نمی شود بلکه به آن نیز عمل می کنند و بر خلاف آن هایی که در دل انحراف دارند، تسلیم محض خدایند. از اینجا دو نکته معلوم می شود 1- مراد از پیروی آیات متشابه، پیروی عملی است نه پیروی ایمانی و پیروی عملی از متشابه هم وقتی مذموم است که بدون رجوع به محکم باشد چون پیروی آن بعد از رجوع به آیات محکم دیگر پیروی متشابه نیست بلکه پیروی محکم و عملی صحیح است نه مذموم 2- هر چه رسوخ در علم بیشتر شود، انسان بیشتر به اسرار قرآن پی می برد و به دنبالش بیشتر

به همه آیات قرآن ایمان می آورد و همه آنها را از طرف خدا می داند. البته فقط صاحبان مغز می دانند که چرا باید قرآن آیات محکم و متشابه داشته باشد و چگونه باید اسرار متشابه را با محکومات کشف کرد. اما چرا قرآن باید آیات متشابه داشته باشد؟ 1- عباراتی که در گفت و گوها به کار می رود برای نیازهای روزمره است لذا به محض خروج از دایره زندگی مادی، کارایی لازم را ندارند به همین دلیل مثلاً به هنگام سخن گفتن از آفریدگار نامحدود، کلماتی را به کار می گیریم که از جهاتی نارساست و همین سرچشمه بسیاری از آیات متشابه است مانند "یدالله فوق ایدیهم" 2- بسیاری از حقایق جهان آخرت از افق فکری ما دور است و قادر به درک آنها نیستیم لذا نارسایی افکار ما و بلندی آن معانی موجب پیدایش آیات متشابه می شود مانند آیات مربوط به قیامت 3- از اسرار دیگر آیات متشابه، ایجاد روحیه تدبر و تفکر در انسان است 4- مطابق بعضی از روایات وجود این آیات، ارتباط مردم را با پیشوایان الهی استمرار می بخشد 5- وجود تشابهات سبب زنده ماندن و همیشه تازه بودن قرآن است.

پاسخ 321 = گزینه «2» صحیح است، آیه 49 سوره مائده

و در میان آنان بر طبق آنچه خدا نازل کرده داوری کن و از هوی و هوس ایشان پیروی نکن و از آنان بر حذر باش مبادا تورا با فتنه گری از بعضی از آنچه خدا بر تو نازل کرده غافل و منحرف کنند و اگر روگردان شدند بدان که خدا می خواهد آنان را به کیفر بعضی از گناهانشان دچار کند و بسیاری از مردم فاسقند *

به پیامبر امر می کند بین مردم قضاوت عادلانه داشته باشد و از پیروی هواهای مردم بر حذر باشد و مراقب باشد تا آنها با فتنه گری سعی نکنند حضرت را از حق و عدالت منحرف سازند. البته این معصومیت حضرت را نفی نمی کند زیرا معصوم کسی نیست که گناه کردن برایش محال باشد چون دیگر مقام عصمت فضیلت نیست بلکه به معنای این است که در عین قدرت بر گناه به خاطر تذکرات الهی و علم قطعی هیچگاه گناه نمی کند. می فرماید: اگر از حکم تو رو برگردانند، غمگین مباش چون خدا بر کارش مسلط است و اوست که به واسطه پاره ای از گناهانشان که موجب فسقشانست، آنها را گرفتار ساخته است. البته بیشتر مردم فاسقند و

مشمول این گمراهی می شوند. در واقع به پیامبر تعلیم می دهد وقتی باید محزون شود که خدا در دعوتش مغلوب شود و چون خدا هرگز عاجز نمی شود پس دلیلی برای اندوه نیست. اگر فرمود به بعضی از گناهانشان مجازات می کنیم برای این است که در زندگی دنیا فقط قسمتی از گناهان دامن انسان را می گیرد و بقیه به جهان دیگر موکول می گردد.

پاسخ 322 = گزینه (1) صحیح است، آیه 26 سوره اعراف

ای فرزندان آدم! در حقیقت، ما برای شما لباسی فرو فرستادیم که عورت های شما را پوشیده می دارد و برای شما زینتی است ولی بهترین جامه، لباس تقوا است. این از آیات خداست باشد که متذکر شوند*

بر انسان منت می گذارد که آنها را به پوشیدن لباس و آرایش خود هدایت کرده زیرا لباس، پوشش لازمی است که هیچکس از آن بی نیاز نیست چون زشتی های ظاهری انسان را می پوشاند اما علاوه بر لباس ظاهر به لباس باطن نیز اشاره می کند تا بر اهمیت جنبه معنوی انسان و پوشاندن عیوب نفسانی که آشکار شدنش مایه رسوایی است، نیز تاکید کند. به عبارت دیگر لباس تقوی مهمتر از لباس ظاهری است چون انسان را از خطرات گناه و انحراف حفظ می کند و به او آراستگی واقعی می دهد

پاسخ 323 = گزینه (3) صحیح است، آیه 121 سوره انعام

و از آنچه که نام خدا بر آن برده نشده نخورید چرا که آن قطعا نافرمانی است و در حقیقت شیطان ها به دوستداران خود الهام می کنند تا با شما ستیزه نمایند و اگر اطاعتشان کنید قطعا شما هم مشرکید*

خوردن گوشت میته و گوشتی که با نام خدا ذبح نشده فسق است و هر فسقی اجتنابش واجب است پس اجتناب از خوردن چنین گوشتهایی نیز واجب است. از طرف دیگر به سخنان مشرکان که مطالب و سوسه انگیزی را به طور مخفیانه به مومنان القاء می کردند مانند اینکه خوردن گوشت مردار جایز است چون خدا آن را کشته، چنین پاسخ می دهد: به هوش باشید که این سخنان را شیطان به دلهای

اولیاء خود یعنی مشرکین القاء می کند تا با شما به مجادله برخیزند. در حالی که بین گوشتی که با نام خدا ذبح می شود با گوشتی که بدون نام خدا ذبح می شود فرق است، یکی خوردنش حلال و دیگری خوردنش فسق است. سپس مومنین را تهدید می کند که اگر از مشرکین اطاعت کنید و گوشت میتة بخورید شما نیز مانند ایشان مشرک خواهید شد که یا به خاطر این است که بر روش مشرکان عمل کرده و یا به این جهت است که مصداق آیه 51 مائده می شوند که فرمود: هر کس از شما که ایشان را دوست خود بدارد از ایشان است.

پاسخ 324= گزینه «2» صحیح است، آیه 116 سوره انعام

و اگر از بیشتر مردم زمین پیروی کنی تو را از راه خدا گمراه می کنند زیرا آنان جز از گمان خود پیروی نمی کنند و جز به حدس و تخمین نمی پردازند*

گرچه انسان در زندگی دنیایش اکثراً براساس حدس و گمان حرکت می کند اما در مورد معارف الهی و آنچه مربوط به سعادت حقیقی و زندگی اخروی است فقط می توان بر علم و یقین تکیه داشت و الا نتیجه اش گمراهی خواهد بود و خدا نیز به هیچ وجه از بندگان خود جز به علم راضی نمی شود همچنانکه در 39 اسراء فرمود: چیزی را که به آن علم نداری پیروی نکن. زیرا حدس و گمان آمیخته با جهل و عدم اطمینان است اما مقام بندگی با جهل به مقام ربوبی سازگار نیست. شاید "ظن" نسبت به عقیده باشد و "خرص" نسبت به قول و سخن.

پاسخ 325= گزینه «2» صحیح است، آیات 46 و 47 سوره مریم

گفت: ای ابراهیم! آیا تو از خدایان من منتفری؟ اگر باز نایستی تو را سنگسار می کنم و برای مدتی طولانی از من دور شو*

اکنون نوبت بازگو کردن پاسخ آزر است تا با مقایسه این دو، منش هر یک روشن تر شود. عبارت "از من برای مدتی طولانی دور شو" عبارت توهین آمیزی است به معنای "گورت را گم کن!"

ابراهیم گفت: درود بر تو باد، به زودی از پروردگرم برای تو آمرزش می خواهم زیرا او همواره نسبت به من پر مهر بوده است*

ابراهیم در مقابل تهدید آزر، مقابله به ضد می کند و بدی پدر را با سلام پاسخ می دهد، سلامی که در آن احسان و امنیت است و به او وعده استغفار می دهد. روش بزرگان و عادت رهبران آسمانی اینچنین است که تهدید را با وعده امنیت پاسخ می دهند همانطور که در 63 فرقان آمده است. اما چرا ابراهیم به یک مشرک وعده استغفار می دهد در حالی که طبق آیه 113 توبه، استغفار برای مشرکان ممنوع است؟ از آیه 45 همین سوره و تعبیر "انی اخاف" برمی آید که ابراهیم در آن لحظه یقین به کفر آگاهانه آزر و اینکه از اولیاء شیطان است، نداشت و فکر می کرد عمویش جاهل، قاصر و مستضعف می باشد به طوری که اگر حق برایش روشن گردد، آن را پیروی خواهد کرد. اما وقتی برایش روشن شد که او دشمن خداست، از او بیزاری جست

پاسخ 326 = گزینه «3» صحیح است، آیه 53 سوره انفال

این کیفر به سبب آن است که خدا نعمتی را که بر قومی ارزانی داشته تغییر نمی دهد مگر آنکه آنان آنچه را در دل دارند تغییر دهند و خداشنوای دانا است*

سنت دیگر خدا این است که وقتی نعمتی را به قومی می دهد آنرا تغییر نمی دهد تا اینکه آن قوم حال خود را تغییر دهند. وقتی که لیاقت نشان می دهند به آنها نعمت ارزانی می دارد اما به محض این که لیاقت خود را از دست داده و خودشان را تغییر می دهند خدا نیز آن نعمت را به عذاب مبدل می سازد. یعنی عزت و ذلت دست خداست اما آن را بر اساس احوال روحی مردم می دهد برای همین در آخر می فرماید: خدا شنوا و دانا است و افرادی را که لایق عزت و ذلت هستند به خوبی می شناسد.

پاسخ 327 = گزینه «1» صحیح است، آیه 46 سوره اعراف

و میان آن دو گروه، حایلی است و بر اعراف، مردانی هستند که هر یک از آن دو دسته را از سیمایشان می شناسند و بهشتیان را ندا می دهند که، سلام بر شما اما خودشان هنوز وارد آن نشده ولی بدان امید دارند*

بین دوزخیان و اهل بهشت حجابی است که در قسمت بالای آن اهل اعراف قرار

دارند که به هر دو طرف یعنی بهشتیان و جهنمیان اشراف داشته و آنها را می بینند و به قیافه و علامت می شناسند. آنها بهشتیان را صدا می زند که سلام بر شما اما خودشان وارد بهشت نمی شوند گرچه بسیار امید به ورود دارند.

پاسخ 328 = گزینه «3» صحیح است، آیه 38 سوره اعراف

می فرماید: در میان امتهایی از جن و انس که پیش از شما بوده اند، داخل آتش شوید. هر بار که امتی در آتش درآید، همکیشان خود را لعنت کند تا وقتی که همگی در آن به هم پیوندند آنگاه پیروانشان درباره پیشوایانشان می گویند: پروردگارا! اینان ما را گمراه کردند پس دو برابر عذاب آتش به آنان بده. می فرماید: برای هر کدام عذاب دو چندان است ولی شما نمی دانید*

پس امت هایی از جن هستند که برخلاف ابلیس که تا مدتی معین زنده است به اجل های معینی می میرند. هر زمان گروهی وارد دوزخ می شود به گروه دیگر لعنت می کند و او را مسئول بدبختی خویش معرفی می کند تا اینکه سرانجام همگی با ذلت وارد جهنم می شوند. در این هنگام مشاجرات دوزخیان شروع می شود و اول فریب خورده ها که راه نجاتی برای خود نمی بینند می گویند این رهبران ظلم بودند که ما را گمراه ساختند پس عذاب آنها را مضاعف کن، کیفری برای گمراه شدن و کیفری برای گمراه کردن. اما پاسخ می آید که عذاب هر دو گروه مضاعف است چون اغواگران به تنهایی نمی توانستند برنامه های خود را اجرا کنند بلکه فریب خورده ها کمک کردند تا اغواگران به هدفهای خود برسند لذا پیروان نیز دو عذاب دارند یکی برای گمراهی خود و دیگری به خاطر حمایت از رهبران ظلم. عبارت "ولی نمی فهمید" می رساند که عذاب پیروان چنان بر آنها احاطه دارد که نمی توانند به مقدر عذاب پیشوایان علم پیدا کنند، فقط از دور می بینند که آنها نیز در آتش هستند همانطور که آنان نیز همین اشتباه را می کنند

پاسخ 329 = گزینه «2» صحیح است، آیه 7 سوره قصص

و به مادر موسی وحی کردیم او را شیرده و چون بر او بیمناک شدی او را در نیل بینداز و ترس و غم نخور که ما او را به تو بر می گردانیم و از پیمبرانش قرار می دهیم*

بعد از آن که او را زایید به نوعی از الهام به مادر موسی گفتیم شیرش بده و مادام که از فرعون احتمال خطری نمی دهی به شیر دادن ادامه بده و چون ترسیدی خبردار شوند و او را گرفته تا مانند هزاران کودک دیگر به قتل برسانند پس او را در رودخانه نیل بینداز و دیگر از کشته شدن او نترس و از جدایی اش غمناک نشو ما دوباره او را به تو بر می گردانیم و از پیامبرانش می کنیم تا رسولی به سوی آل فرعون و نیز به سوی بنی اسرائیل باشد. فرق بین خوف و حزن این است که خوف در جایی است که احتمال خطر باشد و حزن در جایی است که وقوع آن قطعی باشد نه احتمالی.

پاسخ 330 = گزینه (4) صحیح است، آیه 89 سوره مائده

خدا شما را در سوگندهای بیهوده بازخواست نمی کند ولی در سوگند هایی که آگاهانه می خورید و می شکنید مواخذه می کند، کفاره آن اطعام ده بینواست از میانگین آنچه به خانواده خود می خورانید یا لباس آنان یا آزاد کردن یک برده و هر کس که اینها را نیابد بر اوست که سه روز روزه بگیرد. این کفاره سوگند های شماس است که می خورید و می شکنید، سوگند های خود را حفظ کنید؛ خدا بدین گونه آیاتش را بر شما روشن می سازد شاید شکر کنید*

سوگند ها دو قسم است یکی آنها که لغو است یعنی از روی اراده نیست و در حالت هیجان یا غضب یا طبق عادت بیان می شود و حتی قسم هایی که محتوایش کارهای نامشروع یا مکروه است یا بر اساس اطلاعات غلط می باشد، شکستن اینها کفاره ندارند. اما قسم هایی که ارادی و محتوایش مباح است اگر عمل نشود، کفاره دارد. برای آنکه تصور نشود می توان سوگندها را شکست و به طور مرتب کفاره داد می فرماید: سوگندهای خود را حفظ کنید چون شکستن آن حرام است. مراد از شکرگزاری، عمل کردن به این دستورات است.

پاسخ 331 = گزینه (1) صحیح است، آیه 29 سوره اسراء

و دستت را به گردنت زنجیر نکن و بسیار گشاده دستی منما تا ملامت شده و حسرت زده بر جای مانی*

رعایت اعتدال در همه چیز حتی انفاق لازم است، نه مانند بخیلان باش که گویی دستهایشان به گردنشان زنجیر شده و قادر به کمک و انفاق نیستند و از سوی دیگر نه مانند کسی باش که کاملاً دست خود را گشوده و چیزی در دستش باقی نمی ماند. بذل و بخشش های افراطی کار انسان را به جایی می کشاند که انسان مورد سرزنش مردم و حتی خودش قرار می گیرد به گونه ای که دیگر نمی تواند خود را در اجتماع بر ملا ساخته و با مردم معاشرت داشته باشد. باید دانست اولاً افراط در بذل و بخشش در مورد انفاق به جا آمده و با نهی از تبذیر متفاوت است زیرا در تبذیر، اموال، نابجا مصرف می گردد در حالی که این آیه موردی را اشاره می کند که شخص در مصرف بجای مال آنقدر زیاده روی می کند که خود دچار مشکل می شود ثانیاً ممکن است توهم شود که بین میانه روی در انفاق و ایثار تضاد وجود دارد اما اینطور نیست، دستور به رعایت اعتدال در انفاق در جایی است که بخشش فراوان سبب نابسامانی زیاد در زندگی شخص بشود و او دچار سرزنش و فروماندگی گردد اما اگر اینچنین نشود ایثار بهترین راه است.

پاسخ 332 = گزینه (3) صحیح است، آیه 193 سوره بقره

و با آنان چنان نبرد کنید که دیگر فتنه ای باقی نماند و دین فقط دین الهی باشد و چون دست بردارند، تجاوز نباید کرد مگر بر ستمگران*

جهاد فقط برای خشنودی خدا و برقراری توحید است پس تا وقتی فتنه وجود دارد و بساط شرک از جامعه برچیده نشده باید به جهاد ادامه داد تا اینکه فقط دین خدا حاکم گردد پس اگر از کفر دست برداشتند دیگر نباید متعرض آنها شد البته به آنهایی که هنوز ظلم می کنند جایز است که جواب قاطع داده شود. در ظاهر، سه هدف برای جهاد ذکر شده: از میان بردن فتنه ها، محو شرک و بت پرستی و جلوگیری از ظلم. بدیهی است هر سه جلوه ای از ضدیت مخالفان با توحید و راه خداست. باید گفت مکاتب الهی در عین تکیه بر عقل و منطق و اخلاق، دستور به مقابله با گردنکشان و ظالمان می دهند تا راه خود را با درهم کوبیدن آنان باز کنند. اصولاً جهاد یکی از نشانه های موجود زنده است و یک قانون عمومی در عالم حیات است، تمام موجودات زنده اعم از انسان و حیوان و گیاه برای بقای

خود با عوامل نابودی خود در حال مبارزه اند و این از افتخارات اسلام است که هماهنگ با ناموس هستی می باشد. بی مناسبت نیست که در اینجا به انواع جهاد در اسلام اشاره ای گردد. 1- جهاد ابتدایی آزادیبخش یعنی مقابله با آنهایی که سرسختانه در راه تبلیغ دستورات الهی مانع ایجاد می کنند و اجازه نمی دهند ندای منادیان حق به گوش مردم برسد یا مومنان را تحت فشار قرار می دهند تا به آیین باطل بازگردند 2- جهاد دفاعی یا مقابله با آنهایی که به مسلمین تجاوز کرده اند 3- جهاد برای حمایت از مظلومان چون اسلام مبارزه در راه خدا و جهاد برای دفاع از مستضعفان مظلوم را از هم جدا نمی داند، حال این مظلومان و مستضعفان در هر نقطه از جهان باشند 4- جهاد بر علیه شرک چون اسلام گرچه آزادی عقیده اهل کتاب را می پذیرد اما شرک و بت پرستی را تحمل نمی کند چون فقط خرافه و نوعی بیماری است پس به هر قیمت باید ریشهکن شود. همانطور که جهاد در موقعی بر مسلمین واجب شد که توانستند در مدینه حکومت مقتدر اسلامی تشکیل دهند. آن زمان نیز که وضعیت مشابهی برای جامعه مسلمانان فراهم گردد، جهاد بر علیه شرک در سطح جهان نیز واجب می شود.

پاسخ 333= گزینه (3) صحیح است، آیه 54 سوره مائده

ای مومنان، هر کس از شما از دینش برگردد بدانند که خدا به زودی قومی می آورد که دوستشان می دارد و آنان نیز او را دوست دارند، اینان با مومنان فروتن و با کافران سخت گیرند، در راه خدا جهاد می کنند و از ملامت هیچ ملامتگری نمی ترسند، این فضل الهی است که به هر کس بخواهد می بخشد و خدا گشایشگر داناست*

از مرتدانی سخن می گوید که از آیین خدا روی برمی گردانند همانها که محبت یهود و نصاری را به دل گرفته و نسبت به آنها اظهار تذلل می کنند و در جهاد با کفار سستی می نمایند. به عنوان یک قانون کلی می فرماید: هرکس از مومنان از دین خدا بیرون رود هیچ زبانی به خدا و آیین او نمی رساند چون خدا خودش دینش را یاری می کند و در آینده جمعیتی را برای حمایت از آیینش بر می انگیزد که 1- خدا دوستشان دارد و آنها نیز عاشق خدایند 2- در برابر مومنان خاضع و مقابل دشمنان سرسختند 3- در راه خدا به طور مستمر جهاد می کنند 4- در راه انجام وظیفه از

ملامت هیچ سرزنش کننده ای نمی هراسند. کسب این امتیازات علاوه بر لیاقت مومنان، مرهون فضل خدا هم هست لذا می فرماید: این است فضل خدا که آن را به هر کس خواست می دهد چون خدا هم صاحب فضل وسیع است و هم علیم بوده و فضلش را به کسانی که لایق باشند می دهد. از آیه می توان به خوبی ویژگی های یک اجتماع سالم اسلامی را فهمید.

پاسخ 334 = گزینه (3) صحیح است، آیه 31 سوره اعراف

ای فرزندان آدم، زینت خود را در هر نماز و مسجدی برگزید و بخورید و بیاشامید ولی زیاده روی نکنید که او اسراف کاران را دوست نمی دارد*

مراد از زینت یا زینت های جسمانی و پوشیدن لباسهای مرتب و استعمال عطر است یا زینت های معنوی مثل خلوص و پاکی نیت و یا هر دو. می فرماید خوردنی ها و آشامیدنی ها را مصرف کنید اما برای آنکه طبع زیاده طلب انسان به جای استفاده عاقلانه و معتدل، راه تجمل و اسراف را پیش نگیرد بلافاصله می فرماید اسراف نکنید که خدا مسرفان را دوست ندارد.

پاسخ 335 = گزینه (4) صحیح است، آیه 64 سوره مائده

و یهودیان مدعی شدند دست خدا بسته است، دست خودشان بسته باد و به خاطر این سخنان لعنت بر آنان باد! آری دستان او گشاده است هرگونه که بخواهد می بخشد و آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده بر طغیان و کفر بسیاری از آنان می افزاید و تا روز قیامت دشمنی و کینه در میانشان انداخته ایم، هر بار که آتش جنگ افروختند خدا آن را خاموش کرد و در زمین به فساد می کوشند و خدا مفسدان را دوست ندارد*

به یکی از مصادیق روشن گفتار گناه آلود یهود اشاره می کند: وقتی آیاتی مثل "کیست آنکه به خدا قرض نیکویی دهد" به گوش یهود رسید آنها برای تمسخر مسلمین گفتند این چه خدایی است که قدرت مالی برای حمایت از دین خود ندارد! معلوم می شود دست خدای مسلمانان بسته است. بعلاوه وقتی فقرا را می دیدند می گفتند خدای مسلمین بخیل و مغلول است و به ایشان روزی

نمی دهد همینطور استدلال دیگری داشتند و آن اینکه خدا تمام کارها را از اول تقدیر کرده لذا دیگر کاری برای انجام ندارد یعنی دستش بسته است. می فرماید: بر خلاف نظر یهود هر دو دست خدا باز و در کمال قدرت و نهایت سخاوتست و هرگونه و به هر که بخواهد می بخشد. این حقایق نه تنها اثر مثبت بر یهود نگذاشت و از راه غلطشان باز نگرداند بلکه بر طغیان و کفر آن ها نیز افزود. خاصیت دل های حسود این است که در مواجهه با حقیقت، حسد و کینه شان بیشتر تحریک شده و به طغیان و کفر بیشتر رو می آورند لذا مجازات سنگینی در این جهان برایشان مقرر کردیم و آن ایجاد دشمنی میان آنها تا روز قیامت است. هر زمان آتش جنگی افروختند خدا با ایجاد اختلاف بین سران آنها آن را خاموش ساخت که این نویدی به مسلمین است یعنی آنها هیچوقت نمی توانند علیه اسلام فتنه گری موثر کنند. آنها برای فساد در زمین تلاش می کنند اما چون خدا مفسدان را دوست ندارد همه اعمالشان را بی نتیجه می کند پس خدا نیست که دست بسته است بلکه یهود عاجز و دست بسته است.

پاسخ 336 = گزینه «1» صحیح است، آیه 79 سوره نساء

هرچه از خوبی ها به تو می رسد از جانب خداست و آنچه از بدی به تو می رسد از خود توست؛ و تو را به پیامبری برای مردم فرستادیم و گواه بودن خدا بس است *

حالا خدا حقیقت امر را خودش بیان می دارد و بر خلاف آیه قبلی که حسنات و سیئات را به خدا نسبت داد در این آیه فقط حسنات را به خدا نسبت می دهد. در این که حسنات از آن خداست هیچ شکی نیست چون خدا آنچه را که خلق می کند خوب و حسن است اما برای توضیح سیئات باید گفت 1- هرکاری مرکب از مجموعه ای عوامل مانند قدرت جسمانی، تفکر، وسیله و فرصت است که همه از ناحیه خداست بنابراین حتی کار بد، قابل انتساب به خدا است اما از جهت سوء استفاده از این عوامل و مواهب الهی، کار بد به انسان هم نسبت داده می شود مثل اینکه پدر، سرمایه ای برای خانه سازی به فرزندش بدهد و او آن را صرف اعتیاد کند. از یک طرف اعتیاد فرزند به پدر قابل انتساب است چون اصل سرمایه از اوست و از طرف دیگر بهفرزند منتسب می شود چون او از سرمایه سوء استفاده

کرده است 2- قدرت اختیار و آزادی را خدا به انسان بخشیده پس همه افعال انسان به خدا منتسب می شود اما چون انجام اعمال بد با سوء استفاده از این قدرت سر می زند و سبب می شود تا رحمت الهی به او نرسد و "نبود رحمت" چیزی نیست که منسوب به خدا باشد لذا به انسان منسوب می شود 3- اگر منظور از سیئات را که به انسان نسبت می دهیم، کیفر الهی معنا کنیم آن وقت نتیجه اعمال هم به خدا و هم انسان قابل نسبت است مثل اینکه گفته شود قاضی دست دزد را برید یا دزد دست خود را برید و هر دو صحیح است. در آخر برای رد نظر آنهایی که شکست ها را ناشی از پیامبر می دانند می فرماید: تو غیر از ابلاغ وظیفه دیگری نداری و مالک هیچ نفع و ضرری از سوی خود نیستی و شهادت خدا بر این مطلب کافی است بنابراین دیگر نباید به تو فال بد بزنند.

پاسخ 337= گزینه (3) صحیح است، آیه 96 سوره آل عمران

در حقیقت نخستین خانه ای که برای عبادت مردم نهاده شده همان است که در مکه است و مبارک و مایه هدایت جهانیان است*

یهود بسیار می گفتند بیت المقدس از کعبه افضل است اما پاسخ می دهد اگر کعبه به عنوان قبله مسلمانان انتخاب شد جای تعجب ندارد چون نخستین خانه توحید و باسابقه ترین معبدی است که برای مردم در روی زمین قرار داده شد. سپس دو مزیت برای این محل ذکر می کند 1- پر برکت و پرفایده است چه از جهت معنوی و چه مادی؛ از لحاظ معنوی، جذبه های الهی آن به خصوص در ایام حج بر هیچ کس پوشیده نیست و از نظر مادی نیز با اینکه این سرزمین همواره خشک بوده اما در طول تاریخ یکی از شهرهای آباد و پرتحرک برای زندگی و تجارت بوده است 2- کعبه مایه هدایت جهانیان است به طوری که حتی عرب جاهلی مراسم حج را هرچند همراه با خرافات، بالاخره انجام می داد و در پرتو آن تا حدودی از کارهای نادرست دست برمی داشت یعنی حتی مشرکان از هدایت این خانه بهره می بردند. به این خانه، خانه مردم گفت یعنی آنچه به نام خدا و برای خداست باید در خدمت مردم و برای سعادت بندگان او باشد. از آیه معلوم می شود چرا باید برای یک قطعه سنگ مثل حجرالاسود اینقدر اهمیت قائل بود و مانند شیعه

دست مالیدن بر آن را مستحب موکد دانست زیرا اولاً این سنگ پرسابقه ترین سنگی است که برای ساختن یک مرکز توحیدی به کار رفته ثانیاً به خوبی خاطره استلام (دست مالیدن) انبیای بزرگ و بندگان خاص خدا را زنده می کند

پاسخ 338=گزینه (2) صحیح است، آیه 12 سوره حجرات

ای کسانی که ایمان آورده اید از بسیاری از گمان ها پرهیزید که پاره ای از گمان ها گناه است و جاسوسی نکنید و بعضی از شما غیبت بعضی نکنند؛ آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد؟ از آن کراهت دارید. پس از خدا بترسید که خدا توبه پذیر مهربان است*

4- از بسیاری از گمان ها پرهیزید زیرا بعضی گمان ها، گناه است. اگر فرمود "بسیاری از گمان ها" به خاطر این است که قسمت اعظم گمان های رایج بین مردم، گمان بد و سوء ظن است و قسمت کمی از آن حسن ظن می باشد. پس مراد این است که به سوء ظن ها ترتیب اثر ندهید چون در بعضی موارد گناه هستند و منظورش این نیست از گمان اجتناب کنید چون آمدن ظن اختیاری نیست مگر در پاره ای موارد که مقدمات آن اختیاری است 5- تجسس نکنید و دنبال اموری را که صاحبانش می خواهند پوشیده بماند نگیرید و آنها را فاش نسازید 6- هیچ یک از شما دیگری را غیبت نکند و در غیاب او چیزی نگوید که اگر بشنود ناراحت شود. گویی ترتیب اثر دادن به سوء ظن به تجسس می انجامد و افشای اسرار به غیبت منتهی می شود. آیه برای نهی از غیبت آن را به خوردن گوشت برادر مرده اش تشبیه می کند چون شخص غیبت شونده مثل مردگان قادر به دفاع از خویش نیست، آیا فردی از شما دوست دارد گوشت برادر مرده خود را بخورد؟ به یقین همه شما کراهت دارید گوشت یک انسان آن هم برادر تان را بخورید پس غیبت او را نیز نکنید. اینکه فرمود "گوشت برادر تان" می رساند که حرمت غیبت تنها مربوط به مسلمانان است زیرا برادری فقط بین مومنین است. چون در تجسس نیز عیبجویی وجود دارد لذا خوردن گوشت برادر مرده مربوط به تجسس نیز می شود (گرچه در تجسس فقط خود ما از عیب دیگری مطلع می شویم). تقوای الهی پیشه کنید که خدا توبه پذیر و مهربان است هم افرادی را مرتکب این گناهان شده اند اگر توبه کنند می بخشند و مشمول رحمت خود قرار

ص: 148

می دهد و هم آنهایی را که مرتکب این گناهان نشده اند به هدایت بیشتر می رساند و با فراهم کردن اسباب نمی گذارد به مهلکه گناه بیفتند چون خدا به بنده با تقوایش زیاد رجوع می کند. اما فلسفه این احکام چیست؟ انسان به حکم ضرورت تشکیل اجتماع داد تا بتواند در کنار دیگران از خیر و کمک های آنها بهره مند شود. در جامعه ای که افراد با هم انس دارند و از یکدیگر در امان هستند و فضای اعتماد و اطمینان حاکم است جامعه مبدل به یک تن واحد شده که هر خیر و صلاحی به همه می رسد اما عواملی مانند سوء ظن و تجسس و غیبت اجتماع انسانی را دچار تفرقه و فساد می کند و افراد گرچه در کنار هم هستند اما هرگز به معنای واقعی، اجتماعی شکل نگرفته لذا خیر و صلاح چشمگیر نیز به وجود نمی آید

پاسخ 339=گزینه «4» صحیح است، آیه 197 سوره بقره

حج در ماه های معینی است پس هر کس در این ماه ها حج را بر خود واجب گرداند، بداند که در اثنای حج همبستری و نافرمانی و جدال روا نیست و هر کار نیکی انجام می دهید خدا آن را می داند و برای خود توشه بگیرید حقیقتاً بهترین توشه، تقوی است و ای خردمندان! از من پروا کنید*

نمی توان حج را در تمام ایام سال انجام داد پس کسی که حج را در موقع خودش بر خویش واجب کرد باید از تمتعات جنسی برکنار و از گناه و بحث های بی ارزش اجتناب کند زیرا زمان و مکان حج باید سرشار از معنویت و ترک لذت های مادی باشد لذا می فرماید: آنچه از کار نیک می کنید خدا می داند. این اولین پاداش به نیکوکاران است زیرا اگر مومن بداند خدا از اعمال نیکش آگاهی دارد لذت معنوی بسیاری خواهد برد به علاوه سبب می شود تا عبادتش را خالص تر انجام دهد. بعد امر می کند که برای سفر حج توشه بردارید تا به مشقت نیفتید اما بدانید علاوه بر توشه مادی به توشه معنوی نیز احتیاج دارید که باید آن را از این سفر بی نظیر روحانی برای یک عمر فراهم سازید. این توشه معنوی نصیب آنهایی می شود که دارای روحی بیدار هستند لذا فرمود: ای صاحبان عقل تقوی پیشه کنید چون تنها شما می توانید به عمق برنامه های حج پی برده و توشه معنوی بگیرید و سایرین فقط از پوسته حج سهم می برند

ص: 149

پاسخ 340 = گزینه (2) صحیح است، آیه 88 سوره یونس

و موسی گفت: پروردگارا! تو به فرعون و اشرافش در زندگی دنیا زینت و اموال داده ای، پروردگارا! تا خلق را از راه تو گمراه کنند. پروردگارا! اموالشان را نابود کن و آنان را دل سخت گردان پس ایمان نمی آورند تا عذاب دردناک را ببینند*

موسی برای وارد کردن ضربه نهایی بر فرعونیان از خدا می خواهد اولاً قدرت اقتصادی آنها را از بین ببرد چون زینت و اموالی که در زندگی دنیا به آنها بخشیده ای وسیله ای شد تا بندگان را از راه تو منحرف و گمراه سازند ثانياً بر دل‌هایشان مهر بزن تا قدرت تشخیص و تفکر از آنان سلب شود یعنی قلب‌هایشان را سخت گردان. اگر من از تو چنین درخواستی می کنم به خاطر کینه تویی نیست بلکه به خاطر این است که آن‌ها کوچکترین آمادگی برای ایمان ندارند مگر عذاب دردناک تو فرا نرسد آن وقت ایمان می آورند و البته پیداست چنین ایمانی سودی برای آنها ندارد

پاسخ 341 = گزینه (3) صحیح است، آیه 21 سوره یونس

و چون مردم را پس از آسیبی که به ایشان رسیده رحمتی بچشانیم، بناگاه آنان در آیات ما نیرنگی می کنند. بگو: نیرنگ خدا سریع تر است، در حقیقت رسولان ما آنچه مکر می کنید می نویسند*

"می چشانیم" یعنی مقدار رحمت کم است و آمدن رحمت به جای "خوشی" برای فهماندن این مطلب است که مردم مستوجب رحمت نبودند. پس آیه می فرماید: وقتی به مردم مختصر رحمتی را پس از زیانی که به آنها رسیده، می چشانیم با وجود آن که مستحق آن نیستند، به جای آنکه حق خدا را ادا کنند و در برابرش شکر و خضوع نمایند به طور غیرمنتظره ای دست به کار دیگری می زنند؛ ناگهان در آیات ما مکر می کنند و حوادث را به گونه ای دیگر توجیه می کنند مثلاً آن را معلول لیاقت خود می شمارند. به آنها بگو خدا از هر کس دیگری در مکر و طرح نقشه های پنهانی قادرتر و سریع تر است و قبل از آنکه مکر آنها نتیجه ای بدهد، مکر خدا دامنشان را خواهد گرفت چون فرشتگان او تمام مکرهایشان را می نویسند. مگر مکر جز این است که کسی را با نقشه و پنهان کاری از یک کار بازداری؟ و آیا مردم می توانند

چیزی را از خدا پنهان کنند؟ پس آنچه شما مکر می پندارید، مکر بر علیه خودتان است زیرا فکر می کنید فلان کار مکر است در حالی که نیست و همین گمراه ساختن شما، مکر ماست. یکی از مصادیق آیه، قرآن است که پس از دوره ای بدبختی به سراغ مشرکان آمد و خدا رحمت قرآن را به آنها چشاند اما ایشان نسبت به قرآن مکر کردند و گفتند قرآن دیگری بیاور یا مطالبش را عوض کن یا...

پاسخ 342 = گزینه (4) صحیح است، آیه 27 سوره یونس

و کسانی که مرتکب بدیها شده اند بدانند که جزای هر بدی مانند آن است و غبار خواری آنان را فرو می گیرد. در مقابل خدا، هیچ حمایتگری برای ایشان نیست. گویی چهره هایشان با پاره ای از شب تار پوشیده شده است. آنان همدم آتشند که در آن جاودانه اند*

مقابل آنها، افرادی هستند که مرتکب گناهان می شوند، آنها جزایی فقط به مقدار عملشان دارند و نه بیش از آن، و بر خلاف آن گروه هم ظاهرشان سیاه است و هم باطنشان. اینها ممکن است گمان کنند راه فرار و نجاتی دارند در حالی که نه خدایان آنها و نه هیچ کس دیگر نمی تواند آنها را از مجازات الهی دور نگه دارد. تاریکی صورتشان به حدی است که گویی شب تاریک پاره پاره شده و این پاره ها صورت آنها را پوشانده است

پاسخ 343 = گزینه (3) صحیح است، آیه 104 سوره کهف

آنان کسانی اند که کوشش شان در زندگی دنیا گم شده و خود می پندارند کار خوب انجام می دهند*

خسران اینست که انسان از سعی خود نه تنها نتیجه مطلوب را نگیرد بلکه چیزی از سرمایه اش نیز کم شود. حال اگر کسی در اثر بی تجربگی دچار زیان شود امید به جبران مافات است زیرا او می تواند از اشتباهات درس بگیرد اما اگر زیان کند و به خیالش سود کرده باشد دیگر امیدی به جبران ضرر نیست. وضع انسان در دنیا نیز اینچنین است یعنی در زندگی اش جز برای سعادت خود کاری نمی کند، اگر راه حق را ببیند و به نتیجه برسد سعادت مند می گردد اما اگر راه خطا برود و نفهمد که دارد خطا می رود

خاسراست اما امیدی به جبران زیان او هست ولی اگر راه خطا برود و به غیر حق برسد ولی تعمداً آن را خوب بداند تا آنجا که وقتی حق برایش جلوه کرد از آن اعراض کند و به خاطر مجذوب شدن به زینت های دنیوی و غوطه ور شدن در شهوات از پیروی حق سر باز زند او از هر کسی خاسرتر است و عملش از عمل هر کس دیگری بی نتیجه تر است. طبق آیاتی مانند (نحل 14 و بقره 206) پیروی هوای نفس کردن و از روی استکبار و عشق به شهوات از حق اعراض کردن چیزی جز خوشنودی از باطل و نیکو پنداشتن آن نیست و این همان خسران بدون جبران است

پاسخ 344 = گزینه «4» صحیح است، آیه 247 سوره بقره

و پیامبرشان به ایشان گفت خدا طالوت را به فرمانروایی شما برگماشت، گفتند چگونه او بر ما فرمانروایی کند حال آنکه ما از او به فرمانروایی سزاوارتریم، و مال و منال چندانی نیز ندارد، گفت خدا او را بر شما برگزیده و به او دانایی و توانایی بسیار بخشیده و خدا فرمانروایی اش را به هر کس که بخواهد ارزانی می دارد و خدا گشایشگری داناست*

پیامبر آنها وقتی اصرار شان را دید دعا می کند و دعایش نیز مستجاب شده و طالوت به فرمانروایی برگزیده می شود. طالوت از قبیله گمنام و یک کشاورز ساده بود، روزی در پی گوسفندانش به سرزمین یهود وارد می شود و با پیامبر آنها برخورد می کند و از همان ابتدا بین این دو آشنایی برقرار می شود. پس به طالوت فرمود که خدا تو را مامور نجات بنی اسرائیل ساخته و به این ترتیب او فرمانده لشکر می شود. البته از تعبیر "ملکا" معلوم می شود که او زمامدار سرزمین یهود نیز شد. اما بنی اسرائیل بر اساس معیارهای مادی به این انتخاب اعتراض کردند. ولی خدا شرایط رهبری را اینطور بیان می کند که او را به خاطر فزونی در علم و جسم برگزیدم یعنی رهبر اول باید عالم باشد تا سعادت و مسیر رسیدن به آن را بشناسد و دوم قدرت جسمی داشته باشد تا دانسته هایش را به موقع اجرا نماید. سپس تاکید می کند که اصلاً سلطنت از آن خداست و به هر کس بخواهد می بخشد لذا هیچکس حق اعتراض ندارد. لطف و بخشش او وسیع است و در عین حال چون علیم است می داند چه منصبی را به چه کسی بدهد.

ص: 152

پس وقتی او را بردند و همداستان شدند تا او را در نهانخانه چاه بگذارند به او وحی کردیم که قطعاً آنان را از این کارشان در حالی که نمی دانند، باخبر خواهی کرد*

سرانجام توانستند با نیرنگ پدر را قانع کنند: پس یوسف را بغل کرده و با خود بردند تا تصمیم خود را عملی سازند. همگی اینچنین تصمیم گرفتند که او را در مخفیگاه چاه قرار بدهند و آنچه از ظلم ممکن بود روا داشتند. معلوم می شود که آنها یوسف را در چاه پرتاب نکردند بلکه او را پایین بردند. آوردن کلمه "لما" در اول آیه می رساند که دردناکی حادثه بقدری بود که ایجاب می کرد اسمی از خود جریان برده نشود، واقعاً چه ظلم بزرگی که طفل پاک و بیگناه به دست برادرانش که در دامان نبوت نشو و نما کرده اند، دچار چنین سرنوشتی شود. در این هنگام به یوسف وحی کردیم که سوگند می خورم روزی حتماً به برادران از حقیقت این عملشان خیر خواهی داد. آنها قصدشان این بود که تو را ذلیل کنند و از پدر دور سازند غافل از اینکهها این عملشان تو را به سمت عزت و حکومت سوق دادند. ایشان نمی فهمند و تو به زودی به آنها خواهی فهماند و این زمانی است که تو بر تخت سلطنت تکیه زده ای و به آنها می گویی: آیا شما نبودید که با برادر کوچکتان یوسف چنین و چنان کردید؟ در آن روز چقدر پشیمان و شرمگین خواهند بود

پاسخ 346 = گزینه (3) صحیح است، آیات 25 و 26 سوره مائده

موسی گفت: پروردگارا! من جز اختیار شخص خود و برادرم را ندارم؛ پس میان ما و میان این قوم نافرمان جدایی بینداز*

موسی باحالت یاس به خدا شکایت می کند که من تنها اختیار خودم را دارم و برادرم نیز فقط اختیار خودش را دارد. کنایه از اینکه قدرتی بر وادار کردن آنها نداریم و با وجود دادن وعده های الهی با بدترین شکل با ما رفتار می کنند، اکنون بین ما و این قوم فاسق جدایی افکن تا بلکه تربیت شوند. جسارت یهود به قدری سنگین بود که اگر موسی ایشان را به حال خود می گذاشت، دعوتش از اساس باطل می شد

خدا به موسی فرمود: ورود به آن سرزمین 40 سال برایشان حرام شد پیوسته در بیابان سرگردان خواهند بود پس تو بر گروه نافرمان اندوه مخور*

دعای موسی به اجابت رسید و بنی اسرائیل نتیجه شوم اعمال خود را گرفتند، نه مانند شهرنشینان امکان استراحت در شهر را داشتند و نه مانند بیابانگردان زندگی قبیلگی خواهند داشت. سپس موسی را دلداری می دهد که آنچه بر سرشان آمد کاملاً به جا بود و کیفری برای فسق آنهاست پس برای آنها غم یا تاسف نخور، حکمت چنین عذابی این بود که این نسل یهود که هنوز اسیر ذلت و خود کم بینی بود به تدریج از بین برود و نسل جدیدی از آنها که در سایه تعالیم الهی پرورش یافت حکومت الهی را در سرزمین مقدس برپا دارد

پاسخ 347= گزینه «4» صحیح است، آیه 16 سوره توبه

آیا پنداشته اید که به خود واگذار می شوید و خدا کسانی را که از میان شما جهاد کرده و غیر از خدا و رسولش و مومنان، محرم اسراری نگرفته اند معلوم نمی دارد؟ و خدا به آنچه انجام می دهید آگاه است*

مسلمانان را از راه دیگری تشویق به جهاد کرده و تعلیم می دهد که باید همه در بوته آزمایش قرار گیرند تا آنچه در درون دارند پرورش یابد و کار نجات یا هلاکتشان یکطرفه شده و به این ترتیب صفوف مومنین و منافقین از هم جدا شود. البته امتحان الهی برای دانستن امور مجهول نیست چون هر آنچه می کنید در قلمرو علم خدا قرار دارد و خدا از آن آگاه است

پاسخ 348= گزینه «2» صحیح است، آیه 79 سوره توبه

کسانی که به داوطلبان مومن درباره صدقات آنان و نیز درباره کسانی که چیزی جز به اندازه توانشان نمی یابند، طعنه می زنند و آنان را ریشخند می کنند بدانند که خدا به ریشخندشان می گیرد و عذابی دردناک دارند*

عیب جویی کردن از دیگر صفات زشت منافقین است تا شاید تخم سوءظن پیاشند و مانع انجام کار نیک بشوند. هم بر مومنینی که از روی میل و رغبت صدقه می دهند عیب می گیرند و هم آنهایی را که تنگدست هستند و فقط به قدر مختصری انفاق می کنند مسخره می کنند. عبارت "لا یجدون الا جهدهم" یعنی جز تلاش خود چیزی پیدا نمی کنند بنابراین کمک مالی اینها کم است یا اصلاً

نیست. اما منافقان باید بدانند خدا نیز ایشان را مسخره و تحقیر خواهد کرد و برای آنها عذابی دردناک مهیا کرده است. پس اولاً آنچه در نزد خدا اهمیت دارد کیفیت کار است و نه کمیت آن ثانیاً در جامعه اسلامی همه باید احساس مسئولیت کنند چه توانگر چه فقیر

پاسخ 349 = گزینه (1) صحیح است، آیه 82 سوره توبه

از این پس کم بخندند و به جزای آنچه به دست می آورند بسیار بگریند*

منافقان خوشحالی نکنند از اینکه جهاد را ترک کرده و مبادرت به دلسرد کردن مجاهدان کرده اند بلکه باید به خاطر آنچه که کسب کرده اند کمتر بخندند و خوشحالی کنند و برای آینده تاریک خود و مجازات های دردناک آخرت و اینکه استعداد و سرمایه خود را از دست داده اند و رسوایی و بدبختی را خریده اند، بسیار بگریند

پاسخ 350 = گزینه (2) صحیح است، آیه 43 سوره انعام

پس چرا هنگامی که عذاب ما به آنان رسید تضرع نکردند؟ ولی حقیقت این است که دلهایشان سخت شده و شیطان آنچه را انجام می دادند برایشان آراسته است*

چرا وقتی بلا های بیدار کننده ما به سراغشان آمد از مرکب غرور فرود نیامدند و با تضرع به سوی ما نیامدند؟ چون به اسباب ظاهری اعتماد کرده و به جای خدا متوسل به آنها شدند اما چرا؟ زیرا بر اثر زیادی گناه قلبشان سخت شده بود و شیطان نیز با استفاده از هوا پرستی آنها اعمالشان را در نظر آنها زینت داده بود به نحوی که هر عمل زشتی را که انجام می دادند، درست می پنداشتند و به این ترتیب از خدا غافل ماندند. البته این آیه با توحید فطری منافاتی ندارد چون توحید فطری در جایی است که فشار آن قدر شدید است که از همه اسباب قطع امید می کند و متوجه خدا می شود (لقمان 31) اما اینجا فشار به آن حد نیست و "زین لهم الشیطان ما کانوا یعملون" می فهماند هنوز به اسباب امیدوارند

ص: 155

پاسخ 351 = گزینه (4) صحیح است، آیه 30 سوره مائده

و نفس اماره او را وادار به کشتن برادر کرد و او را کشت و از زیانکاران شد*

آتش حسادت از یک سو و عاطفه برادری از سوی دیگر و تنفر فطری از ظلم از سوی سوم، قابیل را به کشمکش با خود مشغول ساخت اما سرانجام نفسش قتل برادر را برایش خوب جلوه داد و ارتکاب آن را آسان ساخت تا بالاخره برادر را کشت و از زیانکاران شد. " تطویع " یعنی فرمانبرداری تدریجی به این معنی که دل را با وسوسه ها تدریجاً برای انجام آن کار رام سازد تا کاملاً فرمانبرداری کند

پاسخ 352 = گزینه (4) صحیح است، آیه 30 سوره فصلت

در حقیقت کسانی که گفتند: پروردگار ما خداست سپس ایستادگی کردند، فرشتگان بر آنان نازل شوند و می گویند: هان، نترسید و غمگین نباشید و به بهشتی که وعده یافته بودید شاد باشید*

از آینده ای که در انتظار مومنین است خبر می دهد همانها که می گویند پروردگار ما الله است و سپس بر این گفته خویش می ایستند و کمترین انحرافی پیدا نمی کنند. ملائک بر آنها نازل می شوند که از عذاب یا محروم شدن از بهشت نترسید و از آثار گناهانی که به خاطر سهل انگاری مرتکب شدید، غمگین نباشید چون خدا شما را آمرزیده است

پاسخ 353 = گزینه (2) صحیح است، آیه 44 سوره فصلت

و اگر آن را به صورت قرآنی اعجمی قرار می دادیم بی شک می گفتند: چرا آیات آن شیوا بیان نشده و آن بیگانه و ناشیواست حال آن که پیامبر و مخاطب آن عرب زبان هستند؟ بگو آن برای مومنان هدایت و شفابخش است و کسانی که ایمان ندارند در گوش هایشان سنگینی ای است و قرآن برای آنها مایه سردرگمی است؛ اینانند که از جایی دور دست ندایشان می دهند*

از بهانه های کفار یکی این بود که چرا قرآن به زبان غیر عربی نازل نشد؟ اگر قرآن را اعجمی می کردیم آن وقت کلامش به گونه ای بود که مقصودش را به اعراب نمی رساند در این صورت کفار می گفتند چرا آیات قرآن روشن نیست و پیچیده

است و ما از آن سر در نمی آوریم یا اینکه می گفتند آیا کتابی اعجمی و گنگ برای مردمی عربی؟ بگو اثر و خاصیت این کتاب به خاطر عربی بودن آن نیست بلکه قرآن برای هر کسی که دارای ایمان باشد مایه هدایت است و شک و اضطرابش را بهبود می بخشد. اما کسانی که ایمان نمی آورند یعنی آنهایی که گوششان سنگین است آن را درک نمی کنند و حقایق آن را نمی بینند درست مانند کسانی که از راه دور صدایشان می زند و معلوم است اینها نه صدایی می شنوند و نه صاحب صدا را می بینند و اینمثالی است برای کفاری که هیچ استدلال و نصیحتی را نمی پذیرند.

پاسخ 354 = گزینه (2) صحیح است، آیه 30 سوره شوری

و هر مصیبتی که به شما برسد از اعمال خودتان است و او از بسیاری در می گذرد*

در آیه قبل سخن از انتشار رحمت خدا بود اما مصائب از کجاست؟ اگر خطاب ایه به جامعه باشد نه فرد فرد انسانها معنی آیه این می شود: مصائب و ناملایماتی که متوجه جامعه شما می شود مانند قحطی، گرانی، وبا، زلزله همه به خاطر گناهیانی است که مرتکب می شوید تازه این تمام مجازات اعمال زشت شما نیست چرا که بسیاری از کارهای زشت شما را عفو می کند در این صورت مضمون آیه مطابق آیه 41 روم و 96 اعراف و 12 رعد است. یعنی اگر جوامع بشری عقاید و اعمال خود را طبق آنچه که فطرت شان اقتضاء می کند در آورند خیرات و برکات به سوی آن ها سرازیر می شود و اگر در عقاید و اعمال خود فاسد شوند زمین و آسمان هم تباه می شوند و زندگی شان مصیبت بار می گردد. این سنت الهی است مگر آنکه باز پای سنت دیگری مانند سنت امتحان و استدراج به میان آید. اگر خطاب متوجه فرد فرد بشر باشد آن وقت مراد از مصیبت، ناملایماتی است که متوجه جان و مال و فرزند و آبروی تک تک افراد می شود و ناشی از گناهیانی است که هر کس خودش مرتکب شده و تازه خدا از بسیاری از گناهان آنها در می گذارد. در هر دو حال اولاً مصائب دنیوی را شامل می شود ثانیاً تاکید بر آثار سوء گناهان دارد ثالثاً مصائبی که به معصومین رسیده مستند به این آیه نیست بلکه مصیبت های ایشان برای آزمایش و ترفیع مقام آنها بوده است چون حرف آیه این است که مصائب مستند به

ص: 157

گناهان است و چون انبیاء و امامان معصوم بودند پس مورد خطاب آیه نیستند

پاسخ 355= گزینه (3) صحیح است، آیه 225 سوره بقره

خدا شما را در سوگندهای بیهوده بازخواست نمی کند ولی در آنچه بر آن دل می نهید بازخواست می کند و خدا غفور حلیم است*

قسم های بی هدف و غیر عمدی مؤاخذه ندارد مانند قسم در حالت غضب یا به صورت تکیه کلام (مثل آره والله) اما به خاطر قسم های ارادی و قلبی مؤاخذه می شوید لذا باید به سوگندهای قلبی که موضوعش کار خوب یا مباح است وفادار باشید والا هم مرتکب گناه شده اید و هم باید کفاره بدهید (اطعام ده مسکین یا پوشاندن ده محتاج یا آزاد کردن یک برده). عبارت "خدا آمرزنده حلیم است" می فهماند خوردن قسم های لغو نیز برای مومن زشت است پاسخ 356= گزینه (2) صحیح است، آیه 3 سوره زمر

آگاه باشید! دین خالص از آن خداست و کسانی که به جای او سرپرستانی برای خود گرفته اند به این بهانه که ما آنها را جز برای اینکها را هر چه بیشتر به خدا نزدیک گردانند، نمی پرستیم البته خدا میان آنان درباره آنچه که بر سر آن اختلاف دارند داوری خواهد کرد. در حقیقت خدا آن کسی را که دروغگوی ناسپاس است هدایت نمی کند*

آگاه باشید دین خالص از آن خداست پس آنچه به تو وحی کردیم که دین را برای خدا خالص کنی مخصوص به شخص تو نیست بلکه این وظیفه هر کسی است که این ندا را می شنود. معنای خالص بودن دین برای خدا نیز اینست که تسلیم بی قید و شرط در برابر فرمان او باشی و هرگونه شرک و ریا و آمیختن قوانین الهی به غیر آن را طرد کنی. سپس به بهانه مشرکین پاسخ می دهد: آنها معتقد بودند که خدای سبحان بزرگتر از آن است که ادراک انسان بر او محیط شود و عقل و حس نمی تواند او را درک کند پس علیرغم اینکه آنها معتقد بودند که خدا خالق همه چیز است اما او را منزله از آن می دانستند که عبادتش کنند لذا برای تقرب جستن به او، به سوی مقربین خدا اعم از ملائکه و قدیسین از بشر روی آوردند، همان هایی که خدا تدبیر

ص: 158

شئون مختلف عالم را به ایشان واگذار کرده است چون معتقد بودند خدا فقط خالق است و هیچ نقشی در اداره عالم ندارد پس اینها را ارباب خود گرفتند و به عبادت شان مشغول شدند اما چون دسترسی به این مقدسین امکان پذیر نبود تمثالی برای آنها ساختند که نام بت گرفت البته مشرکین عوام این بت ها را می پرستیدند و فرقی بین بت ها و ارباب آنها قائل نبودند اما مشرکین خواص فقط ارباب را می پرستیدند. پس از نظر مشرکین، ارباب، مدبر و اداره کننده امور عالم بودند لذا پرستیده می شدند تا از این طریق به سوی خدا نزدیکتر شوند. اما خدا می فرماید: در روز قیامت بین مشرکین و متدین ها یا مشرکین و ارباب آنها که عبادتشان می کردند حکم می کنم و فساد و تباهی اعمال و افکار مشرکین را بر همگان آشکار می سازم. چون مشرکین مخلوقات خدا مانند فرشته یا جن را معبود خود معرفی می کردند پس دروغگویند و چون بخشنده نعمتها را که خدای خالق و مدبر بود، فراموش کردند پس بسیار کفران کننده هستند و به این دلیل نه در دنیا و نه آخرت به راه مستقیم هدایت نمی شوند چون به دست خود و با کثرت گناهانشان زمینه پذیرش هدایت الهی را از بین بردند

پاسخ 357 = گزینه «3» صحیح است، آیات 73 و 74 سوره ص

پس همه فرشتگان یکسره سجده کردند*

مگر ابلیس که استکبار ورزید و از کفران شد*

روح خدا و گل تیره به هم آمیختند و موجودی عجیب و بی سابقه که صعود و نزولش بی انتهاست، آفرینش یافت در این موقع همه ملائک سجده کردند جز ابلیس که تکبر ورزید و از سجده کردن امتناع کرد علّتش این بود که قبل از این صحنه کافر شده بود و آیه 33 حجر موبد این سخن است

پاسخ 358 = گزینه «2» صحیح است، آیات 30 و 31 سوره احقاف

گفتند: ای قوم ما، ما کتابی را شنیدیم که بعد از موسی نازل شده و تصدیق کننده کتابهای پیش از خود است و به سوی حق و به سوی راهی راست هدایت می کند*

ای قوم ما! دعوت کننده خدا را بپذیرید و به او ایمان آورید تا برخی از گناهانتان را بر

ص: 159

شما ببخشاید و از عذابی پر درد پناهتان دهد*

گروهی از جنیان قوم خود را هشدار داده و به اسلام و قرآن دعوت می کنند. آنها برای قرآن اوصافی ذکر می کنند: ما کتابی را استماع کردیم که بعد از موسی نازل شده است 1- محتوای آن هماهنگ با کتب پیشین است و نشانه هایی که در آن کتب آمده در این کتاب به خوبی دیده می شود 2- همگان را به سوی حق و عقاید درست دعوت می کند 3- به راه مستقیم و اعمال صحیح فرا می خواند. سپس گفتند ای قوم ما! به رسول ایمان بیاورید و دعوتش را اجابت کنید تا خدا بعضی از گناهان شما را که قبل از ایمان آوردنتان مرتکب شده اید، بیاورد بعلاوه شما را از عذاب دردناک ایمنی بخشد.

پاسخ 359= گزینه (3) صحیح است، آیات 156 و 157 سوره بقره

همانها که چون مصیبتی به آنان برسد می گویند: ما از خداییم و به سوی او برمی گردیم*

به مهمترین عامل و در واقع ریشه صبر اشاره می کند. علی(ع) در تفسیر این جمله می فرماید: اینکه ما می گوئیم "انالله" یعنی ما مملوک اوئیم و اینکه میگوئیم "انا الیه راجعون" یعنی جایگاه ما جای دگر است.. پس توجه به این واقعیت که همه چیز از جمله ما مملوک او هستیم این درس را به ما می دهد که از زوال نعمت ها هرگز ناراحت نشویم زیرا همه آنها تعلق به او دارد، یکروز می بخشد و روز دیگر مصلحت می بیند و از ما باز می گیرد و هر دو صلاح ما است. و نیز توجه به این واقعیت که جایگاه واقعی ما سرای آخرت است به ما اعلام می کند که دنیا فانی است و نعمت ها و کمبود ها و مصائب همه زودگذر بوده و تنها وسیله ای است برای پیمودن مراحل تکامل. برای همین صابران بهتر از همه گذرا بودن حوادث را درک کرده و بخوبی می دانند که هیچ چیز مال آنها نیست بلکه خدا مالک مطلق است لذا وقتی به حادثه ناگواری دچار می شوند مضطرب و اندوهگین نمی شوند چون کسی متاثر می شود که چیزی از مایملک خود را از دست داده باشد، چنین کسی هر وقت گم شده اش پیدا شود خوشحال می شود و چون چیزی از دستش برود غمناک می گردد.

ص: 160

بر اینان درودهای پروردگارشان و رحمت او باد و اینانند که هدایت یافته اند*

صابران بخاطر صبرشان از جانب پروردگارشان درود و رحمت دارند تا از این الطاف و رحمت ها نیرو گرفته و در این راه پر خوف و خطر گرفتار اشتباه و انحراف نشوند لذا در پایان می فرماید، آنها هستند هدایت یافتگان . پس هر کس طالب هدایت است باید طریق صابران را پیش گیرد.

پاسخ 360 = گزینه (3) صحیح است، آیه 4 سوره قدر

در آن شب فرشتگان و روح به اذن پروردگارشان برای انجام هر کاری فرود می آیند*

با به کار بردن فعل مضارع که دلیل بر استمرار است، روشن می کند که شب قدر مخصوص زمان پیامبر نبوده بلکه در تمام سال ها تکرار می شود. باید گفت روح با ملائک متفاوت است و جبرئیل هم نیست چون جبرئیل خود فرشته است بلکه روح مخلوق عظیمی است مافوق فرشتگان. آیه تاکید می کند فرشتگان برای تقدیر و تعیین سرنوشت و آوردن هر خیر و برکتی، در شب قدر نازل می شوند پس چه بهتر که در این شب انسان بیدار باشد و با خود سازی بیشتر، لیاقت بیشتری کسب کند و مشمول رحمت زیادتر خدا گردد. البته اینکه فرشتگان مقدرات یک سال انسانها را تعیین می کنند منافاتی با اختیار انسان ندارد زیرا برای هر کس آن را مقدر می کنند که لایق آنست و زمینه اش توسط خود او فراهم شده است. بعبارت دیگر انسان با دعا و خودسازی آن قسمت از قضا و قدر را که قابل تغییر است، تغییر می دهد و ملائک آن را برایش می نویسند و مقرر می کنند.

پاسخ 361 = گزینه (4) صحیح است، آیه 9 سوره ممتحنه

خدا فقط شما را از دوستی با کسانی باز می دارد که در دین با شما جنگ کرده و شما را از خانه هایتان بیرون رانده و در بیرون راندنتان با یکدیگر همدستی کرده اند و هر کس آنان را به دوستی گیرد آنان همان ستمگراند*

یعنی فقط آن گروه از مشرکین که در مقابل مسلمین ایستادند و آن ها را وادار به ترک دیارشان کرده و دشمنی خود را با اسلام آشکار ساختند به هیچ عنوان نباید به دوستی مسلمانان در آیند و اگر مسلمین اینطور عمل نکنند در نزد خدا ظالمند

پاسخ 362 = گزینه (2) صحیح است، آیه 119 سوره نحل

آنگاه پروردگارت در حق کسانی که از روی نادانی مرتکب کار ناشایستی شده و سپس توبه و اصلاح کرده اند البته پروردگارت پس از آن آمرزنده مهربان است* کلمه "اصلاح" می فهماند توبه وقتی حقیقی است که خود را در عمل نشان دهد. باید توجه داشت جهالت در این آیه به معنای نادانی نیست چون کسی که عمل بدی را انجام می دهد و حکم آن را نمی داند، در واقع مرتکب گناه نشده تا محتاج توبه باشد بلکه منظور از جهالت این است که فرد علم به بدی اعمال دارد اما به واسطه غلبه هوای نفس، بصیرت خود را از دست داده و نمی تواند به حقیقت این عمل و عواقب وخیم آن بیندیشد.

پاسخ 363 = گزینه (1) صحیح است، آیه 102 سوره نحل

بگو: آن را روح القدس از طرف پروردگارت به حق نازل کرده تا کسانی را که ایمان آورده اند استوار گرداند و برای مسلمانان هدایت و بشارتی است*

به مشرکین پاسخ بده: همه آیات ناسخ و منسوخ به حق و به فرمان پروردگارت و بواسطه روح القدس نازل شده است. یعنی هم این آیات حق است و با باطلی آمیخته نیست و هم روح القدس که پیک وحی است، از هر آلودگی و خطایی منزّه است و آیات را همان طور که هستند برای پیامبر می آورد. آیات ناسخ با دو هدف نازل می گردد 1- مومنین را ثابت قدم تر ساخته و ثباتی بر ثبات اولشان بیفزاید. این، مانند آن است که فردی از رهبرش دستور بگیرد تا راهی را طی کند و او نیز با ایمان به رهبرش شروع به حرکت می کند و طبق مصلحت شیوه خاصی را برای حرکت در شب و روز بر می گزیند اما ناگهان مصلحت عوض می شود و او باید به شیوه دیگری حرکت نماید. اگر رهبر او را در جریان نگذارد و او کماکان مثل سابق حرکت نماید، شاید در مواجهه با شرایط جدید سردرگم شده و ایمانش به رهبر تضعیف و یا از بین برود در حالی که اگر رهبر مصلحت و شرایط جدید را به او خبر دهد و او نیز نحوه حرکتش را مطابق شرایط جدید تنظیم کند آنوقت این رفتار رهبر سبب می گردد تا بر ایمان قبلی او اضافه شود. پس می خواهد بفرماید اگر مصلحت عوض شود و خدا حکم جدیدی را مطابق مصلحت جدید به گوش مومنان می رساند این کار بر

ص: 162

ایمان و ثبات قلبی آنها می افزاید 2 مسلمین به واجبات هدایت شوند و به نتیجه اعمالشان یعنی بهشت و جهنم بشارت یابند. علت اینکه آیات ناسخ در مومنین و مسلمین دو اثر متفاوت ایجاد می کند اینست که ایمان مومنین یک امر قلبی است لذا سهمش از آیات ناسخ، تثبیت علم و ایمان است در حالی که اسلام مسلمین یک امر ظاهری و مربوط به اعضا و جوارح است لذا سهم اینها، هدایت عمل و بشارت به نتیجه اعمال است.

پاسخ 364 = گزینه «4» صحیح است، آیه 128 سوره نحل

در حقیقت، خدا با کسانی است که پروا داشته اند و با کسانی است که آنها نیکوکارند*

برای پیروزی بر کفار و ابطال مکر آنها، چه تقوی پیشه کنید و چه احساننمایید، نصرت و یاری خدا نصیب شما می شود. اگر تقوی پیشه کنید و اصول اخلاقی را همیشه مراعات کنید، نصرت الهی به شما می رسد چون خدا با متقین است. همینطور اگر در مقابل آنها احسان کنید و پاسخ بدی را به نیکی بدهید باز پیروزی نصیبتان می شود چون خدا با محسنین است. پس در موقع ادای تکلیف، چه تبلیغ باشد و چه جهاد، نباید پا را از دایره تقوی و نیکوکاری بیرون گذاشت و از روشهای باطل و غلط استفاده کرد

پاسخ 365 = گزینه «3» صحیح است، آیه 10 سوره ملک

و گویند: اگر شنیده بودیم یا تعقل کرده بودیم در میان دوزخیان نبودیم*

کفار پاسخ می دهند: آری، انذار کننده به سراغ ما آمد اما نه تنها آنها را تکذیب کردیم و به پیام حیات بخش آنها گوش ندادیم بلکه به ایشان افتراء بستیم و گفتیم که خدا هرگز چیزی نازل نکرده و شما در گمراهی بزرگی هستید. به این ترتیب به پیروی از هوای نفس خویش ادامه دادیم در حالی که اگر گوش می دادیم و نصایح آنها را اطاعت می کردیم و اگر عقل می داشتیم و استدلال حق آنها را می فهمیدیم امروز در زمره اهل جهنم نبودیم و این چنین عذاب نمی شدیم.

ص: 163

پاسخ 366 = گزینه (3) صحیح است، آیه 32 سوره اعراف

ای پیامبر! بگو: زیورهایی را که خدا برای بندگانش پدید آورده و نیز روزی های پاکیزه را چه کسی حرام گردانیده؟ بگو: این نعمت ها در زندگی دنیا برای کسانی است که ایمان آورده اند و روز قیامت نیز خاص آنان می باشد. اینگونه آیات خود را برای اهل علم به روشنی بیان می کنیم*

با لحن تندی به آنهایی که تحریم زینت های الهی و روزی های پاک را نشانه زهد می دانند حمله می کند: خدا زینت و روزی های پاک را برای استفاده بندگانش خلق کرده پس چگونه ممکن است آنها را تحریم نماید؟ این نعمت ها برای افراد با ایمان آفریده شده گرچه دیگران نیز بدون داشتن شایستگی از آنها استفاده می کنند اما در روز قیامت که صفوف انسان ها کاملاً از هم مشخص می شود تمام نعمات خدا در اختیار افراد با ایمان قرار می گیرد. در مورد استفاده از زینتها، اسلام به درستی حس زیبایی دوستی را که یکی از ابعاد روح انسانی است اشباع می سازد. روش اسلام یک روش معتدل است، نه تمایلات زیبا پسندی روح انسان را در هم می کوید و نه بر رفتار تجمل پرستانه و مسرفانه صحه می گذارد. جالب است که اسلام در جوامعی که افراد محروم وجود دارد حتی از زینتهای معتدل نیز نهی می کند

پاسخ 367 = گزینه (1) صحیح است، آیه 152 سوره بقره

پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و مرا شکر گویند و با من ناسپاسی نکنید*

قبله توحیدی و بعثت رسول و سایر نعمات الهی برای اینست که مسلمین به حدی از کمال برسند که پرده های غفلت را از بین برده و در همه حال به یاد خدا باشند در این صورت به پاکی روح و اتحاد اجتماعی دست پیدا خواهند کرد و آماده می شوند تا رحمت پروردگار خویش را که به یاد آنهاست هر چه بیشتر کسب کنند. باید دانست جمله "مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم" به یک مفهوم عاطفی میان خدا و بندگان اشاره نمی کند آنگونه که در میان انسان هاست که به هم می گویند: به یاد ما باشید تا به یاد شما باشیم بلکه اشاره به یک اصل تربیتی است یعنی به یاد ذات پاکی که سرچشمه تمام خوبی ها و نیکی هاست، باشید و به این وسیله روح و جان خود را پاک و روشن

ص: 164

سازید تا در فعالیتهايتان مخلص تر، مصمم تر، نیرومندتر و متحدتر شوید. البته به یاد خدا بودن نیز تنها ذکر زبانی نیست بلکه طبق فرمایش معصومین(ع) یادآوری عملی است. توضیح این که کلمه ذکر گاهی در مقابل غفلت قرار می گیرد (غفلت عبارت است از نداشتن علم به علم یعنی اینکه ندانم که می دانم و ذکر در مقابل غفلت عبارت است از اینکه بدانم که می دانم) و گاهی در مقابل نسیان استعمال می شود (نسیان عبارت است از اینکه صورت علم بکلی از خزانه ذهن زایل شود و ذکر عبارت است از اینکه آن صورت همچنان در ذهن باقی باشد). ذکر در مقابل نسیان دارای آثار و خواصی است و به همین جهت کلمه ذکر مانند نسیان، در مواردی که خودش نیست ولی آثارش هست، استعمال می شود مثلاً وقتی من بینم که شما دوست صمیمی خود را با اینکه احتیاج به یاری تو دارد کمک نمی کنی، می گویم: چرا دوستت را فراموش کردی؟ با اینکه او را فراموش نکرده ای و برعکس همواره با او و به یاد او بوده ای اما از آنجا که این یاد اثری نداشته و برعکس اثر فراموشی از شما سرزده است مثل این است که اصلاً در ذهن شما وجود نداشته و از یادش برده باشی. به آیه برمی گردیم: اما کسب نعمات الهی به تنهایی کافی نیست بلکه باید از آنها به طرز صحیح و در مسیر حق و در راه همان هدفی که برای آن آفریده شده اند، استفاده کرد لذا فرمود مرا شکر گوئید و کفران نکنید. می توان فهمید که گناه جز در حالت غفلت از خدا صورت نمی گیرد زیرا اگر انسان به مقام خدا و احاطه اش به بندگان آگاه باشد هرگز اقدام به گناه نمی کند.

پاسخ 368 = گزینه (4) صحیح است، آیه 12 سوره هود

و مبادا تو برخی از آنچه را که به سویت وحی می شود ترک گویی و سینه ات بدان تنگ گردد وقتی می گویند: چرا گنجی بر او فرو فرستاده نشده یا فرشته ای با او نیامده است؟ تو فقط هشداردهنده ای و خدا بر هر چیزی وکیل است*

مضمون آیه مانند این است که حاکمی ماموری را بفرستد تا مردم را دعوت به اطاعتش کند و برای این کار نامه ای می نویسد تا مامور برای مردم بخواند. وقتی او نامه را می خواند مردم آن را رد می کنند و حاکم مجدداً از مامورش می خواهد که نامه را دوباره برای مردم بخواند و این بار در نامه می نویسد مبادا به خاطر

پیشنهاداتی که مردم می دهند و نمی توانی از عهده آنبرآیی بترسی و نامه را نخوانی یا بخاطر اینکه مردم می گویند این نامه از طرف من نیست و به دروغ آن را به من نسبت می دهی آن را نخوانی؟! اما بدان در حالت اول تو فقط وظیفه ابلاغ پیام را داری تا مردم را بیم دهی و انداز کنی. به علاوه بدان سررشته همه کارها و تدبیر آنها به دست من است و من وکیل و سرپرست تمام مخلوقات هستم پس آوردن معجزاتی که آنها می خواهند تنها مربوط به من است و اصلاً به تو ربطی ندارد. اما پاسخ حالت دوم در آیه بعدی آمده است

پاسخ 369 = گزینه «3» صحیح است، آیه 174 سوره بقره

کسانی که آنچه را خدا از کتاب نازل کرده، پنهان می دارند و با آن بهای ناچیزی به دست می آورند، آنان جز آتش در شکم های خویش فرو نبرند. و خدا روز قیامت با ایشان سخن نخواهد گفت و پاکشان نخواهد کرد و عذابی دردناک خواهند داشت*

باز تأکیدی است بر آنچه در آیه 159 در زمینه کتمان حق گذشت: کسانی که حق پوشی می کنند مثلاً بر خلاف حکم خدا بسیاری از چیزهای حلال را تحریم و یا حقانیت رسول را با اینکه نشانه هایش در کتب آنها موجود بوده انکار می کنند در واقع آتش می خورند. آری هدایا و اموالی را که از طریق کتمان حق تحصیل می کنند آتش های سوزانی است که در درون وجود خود وارد می کنند بعلاوه این تعبیر گویای تجسم اعمال در آخرت و تجسم انگیزه مادی به صورت آتش می باشد. سپس به یک مجازات معنوی که دردناک تر از آتش است اشاره می کند: در آن روز خدا از روی لطف با ایشان سخن نمی گوید و به جهت کار زشتشان هیچگاه آنها را از گناه پاک نمی کند و عذاب دردناکی در انتظار آنهاست

پاسخ 370 = گزینه «3» صحیح است، آیات 12 و 13 سوره رعد

اوست کسی که برق را برای بیم و امید به شما می نمایاند و ابرهای گرانبار را پدیدار می کند*

او برق را در پیش چشمان شما ظاهر می کند تا دو صفت خوف و رجاء در شما هویدا گردد مثلاً مسافران و دریانوردان از آن وحشت کنند و مردم اهل خشکی آرزویش را کنند

ص: 166

و به بارانش امیدوار شوند. او ابرها را ایجاد کرد تا بار سنگین آب را بر دوش کشند

رعد، به حمد او و فرشتگان از بیمش تسبیح می گویند و صاعقه ها را فرو می فرستند و با آنها هر که را بخواهد، مورد اصابت قرار می دهد در حالی که آنان درباره خدا مجادله می کنند و او سخت کیفر است*

در مورد تسبیح و حمد رعد باید گفت هم به زبان قال است و هم به زبان حال: زبان قال آنست که رعد و سایر موجودات با نوعی شعور و ادراک که خارج از فهم ماست به تسبیح و تقدیس خدا مشغولند و زبان حال آن است کهها تمام وجود و فوایدشان اثبات می کنند نظام هستی بسیار دقیق و حساب شده است و خالقشان از قدرت و حکمت برخوردار است و از هر نقص و عیبی مبرا است. خدا صاعقه را می فرستد پس به هر فرد که بخواهد بوسیله آن آسیب می رساند اما با این همه مشرکان درباره ربوبیت خدا مجادله می کنند و با بهانه هایی مانند پیروی از روش پدران، از پذیرش حق امتناع می کنند. آنها از این مطلب غافلند که خدا شدید المحال است و به معایب و بدی های آنها آگاه است و می تواند آنها را رسوا ساخته و کیفری سخت بدهد

پاسخ 371= گزینه (1) صحیح است، آیه 11 سوره حدید

کیست که در راه خدا قرض الحسنه دهد تا آن را برایش دو چندان سازد و برای او پاداشی کریم است*

با بیان عجیبی مومنین را تشویق به انفاق می کند. با اینکه انسان و اموال و اعمال او تماماً ملک خدایند و با اینکه خدا از اعمال خوب انسان بهره نمی گیرد و هر چه بهره است به انسان باز می گردد با این حال فرمود کیست که به خدا قرض بدهد؟ معنای عبارت آن است که بر خدا واجب است که قرض گرفته شده را باز گرداند و به همین نیز اکتفا نکرده بلکه شرط می کند که هرگز عین قرض را پس نمی دهد بلکه به اضعاف مضاعف آنرا باز می گرداند و باز به این اکتفا نمی کند و اجری کریم را به آن اضافه می کند یعنی اجری که در نوع خودش پسندیده ترین است. اگر فرمود "قرض نیکو" برای این بود که بفهماند انفاق از بهترین قسمت مال باشد (بقره 267) و از اموالی که مورد نیاز انسان است (حشر 9) و به محتاجین داده شود (بقره 273) و

پنهانی بوده (بقره 271) و بدون منت باشد (بقره 264) و در نهایت خلوص باشد (بقره 265) و آنرا کوچک بشمارد هر چند زیاد باشد (مدثر 6) و مورد علاقه اش باشد (آل عمران 92) و مال را از آن خود نداند (حدید 7) و مال حلال باشد (مائده 27)

پاسخ 372 = گزینه (2) صحیح است، آیه 54 سوره زمر

و پیش از آنکه به شما عذاب برسد و دیگر یاری نشوید به سوی پروردگارتان بازگردید و تسلیم او شوید*

به جای "آمنو" فرمود "اسلموا" چون در آیات قبل سخن از استکبار کفار در برابر حق بود و مقابل استکبار اسلام است و نه ایمان. می فرماید: قبل از آن که عذاب الهی به سراغتان بیاید و فرصت توبه از شما گرفته شود، توبه کنید و اسلام آورید و الا هیچ یآوری نخواهید داشت و آمرزش الهی و شفاعت شامل شما نمی شود

پاسخ 373 = گزینه (2) صحیح است، آیه 285 سوره بقره

پیامبر به آنچه از سوی پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده و مومنان نیز همگی به خدا و فرشتگانش و کتابهایش و پیامبرانش ایمان آورده و می گویند بین هیچ یک از پیامبران او فرق نمی گذاریم و می گویند شنیدیم و اطاعت کردیم، پروردگارا! آمرزش تو را خواهیم و بازگشت به سوی توست*

حق عبادت خدا این است که عبد به همه آنچه او به زبان پیامبرانش بر بندگانش نازل کرده ایمان آورد، بدون اینکه میان پیامبران او فرقی بگذارند و این همان چیزی است که در اول سوره در مورد صفات متقین به آن اشاره فرمود و به دنبالش آنان را مورد انعام قرار داده و هدایت قرآن را روزیشان کرد و سپس به شرح حال کفار و منافقین پرداخت و به طور مفصل وضع اهل کتاب و مخصوصاً یهود را بیان کرد و منتی که بر ایشان نهاد و با انواعی از نعمت ها گرامیشان داشت اما آنها در مقام تلافی، جز با طغیان و عصیان نسبت به خدا و کفران نعمت ها و انکار او و رسولانش و دشمنی با فرشتگانش و تفرقه انداختن میان رسولان و کتب او بر نیامده و عکس العملی نشان ندادند. خدا هم برای مقابله با تکالیفی دشوار و احکامی سخت از قبیل یکدیگر را کشتن و به صورت میمون و خوک مسخ شدن و با صاعقه

و عذاب آسمانی معذب نمودن محکومشان نمود. حالا در آخر سوره به همان مطلب برمی گردد و به وصف مومنین می پردازد. جمله اول آیه می فهماند که یکی از مزایای انبیاء نسبت به سایر رهبران بشری این است که همگی به مرام و مکتب خویش ایمان قاطع داشته و هیچ تزلزلی در عقیده خود نداشتند. مومنان نیز به پیروی از پیامبر به خدا و فرشتگان و... ایمان دارند و برخلاف برخی که می خواهند بین خدا و انبیاء او تفکیک قائل شوند و به بعضی از رسولان ایمان بیاورند و بعضی را رد کنند، مومنان هیچ فرقی بین آنها نمی گذارند و همه را دارای یک هدف یعنی بسط توحید می دانند. جمله "سمعنا و اطعنا" از ناحیه بنده، انجام دادن همه وظایفی است که در برابر مقام ربوبیت و دعوت خدا دارد و این وظایف و تکالیف همه آن حقی است که خدا برای خود به عهده بندگان گذاشته که در کلمه عبادت خلاصه می شود. اما خدا در مقابل این حق خود، حقی هم برای بندگان قرار داده و آن حق آمرزش است که هیچ بنده ای حتی انبیا برای رسیدن به سعادت از آن بی نیاز نیست. برای همین مومنان می گویند تو نیز به وعده ات عمل کن و ما را بیامرز و می دانیم بازگشت همه به سوی توست.

پاسخ 374 = گزینه (2) صحیح است، آیه 195 سوره بقره

و در راه خدا انفاق کنید و خود را با دست خود به هلاکت میفکنید و نیکی کنید که خدا نیکوکاران را دوست می دارد*

جهاد به همان اندازه که محتاج مردان با اخلاص است به اموال و ثروت نیز محتاج است تا تجهیزات مناسب و سایر نیازمندی های مادی برطرف گردد لذا امر به انفاق می کند. آیه می فهماند بالاترین مقام انسان، مقام احسان است به علاوه از این تعبیر می توان برداشت کرد که انفاق باید معتدل و با مهربانی و نیکی همراه باشد و از هر منت و رنجشی به دور باشد. گرچه حکم انفاق در ذیل حکم جهاد آمده اما این حقیقت مهم را بیان می دارد که انفاق، افراد جامعه را از هلاکت نجات می دهد و به همان اندازه که برای محرومان مفید است برای اغنیا نیز مفید است چون گذشته از آثار معنوی انفاق، هیچ چیز مثل تعدیل سرمایه ها حافظ سرمایه نیست زیرا جلوی انفجارات اجتماعی ناشی از دوقطبی شدن جامعه را می گیرد

ص: 169

پاسخ 375 = گزینه (3) صحیح است، آیه 251 سوره بقره

آنگاه به توفیق الهی آنها را شکست دادند و داود جالوت را کشت و خدا به او فرمانروایی و پیامبری ارزانی داشت و از هر آنچه خواست به او آموخت و اگر خدا بعضی از مردم را به دست بعضی دیگر دفع نکند زمین تباه می شود ولی خدا نسبت به جهانیان صاحب فضل است *

خدا آنچه می خواست از علمش به داود آموخت یعنی گرچه علم انبیا گسترده است اما محدود به مقداری است که خدا می خواهد. سپس به یک قانون مهم اشاره می کند: اگر خدا ظالمان را به واسطه افراد مومن و حتی افراد ستمگری مانند خودشان از بین نبرد قدرت جهنمی آنها به قدری وسعت می یابد که فساد تمام عالم را خواهد گرفت اما خدا نسبت به بندگان لطف و مرحمت دارد و مانع این کار خواهد شد

پاسخ 376 = گزینه (3) صحیح است، آیه 250 سوره بقره

و چون با جالوت و سپاهیانش روبرو شدند گفتند پروردگارا! بر ما صبر فروریز و گام های ما را استوار بدار و ما را بر کافران پیروز گردان *

بعد از فراهم شدن اسباب و مقدمات عادی، برای رسیدن به مطلوب و دفع هر مکروه، دعا اهمیت می یابد زیرا باید از خدا خواست تا اسباب و شرایط، تاثیر لازم را بگذارند، تأثیری که از اختیار انسان خارج و فقط وابسته به اراده الهی است. لذا وقتی لشکر طالوت برای لشکر نیرومند جالوت آشکار شدند دست به دعا بردند

پاسخ 377 = گزینه (2) صحیح است، آیات 91 و 92 سوره بقره

و چون به ایشان گفته شود به آنچه خدا نازل کرده ایمان آورید، گویند به آنچه بر خودمان نازل شده ایمان می آوریم و به غیر آن کفر می ورزند، حال آنکه آن، حق و مصدق کتاب آنهاست، بگو اگر مومن بودید پس چرا در گذشته پیامبران الهی را می کشتید؟ *

باز به حس نژادپرستی و تعصب یهود اشاره می کند و اینکه خوی تکبرورزی آنها مانع از این می شود که به قرآن ایمان بیاورند با آنکه آن را حق می دانستند و منطبق بر نشانه هایی می دیدند که در تورات خوانده بودند لذا وقتی به آنها گفته می شد که

به قرانی که خدا نازل کرده ایمان بیاورید گفتند: ما به چیزی ایمان می آوریم که فقط بر خود ما نازل شده باشد! اما قرآن پرده از روی دروغ و بی ایمانی آنها بر می دارد و می فرماید: اگر شما راستگو هستید و واقعا مومنین پس چرا قبل از این پیامبران خودتان را می کشتید؟ یعنی اینکه شما اصلاً اهل ایمان نیستید، چه ایمان به تورات چه به انجیل و چه به قرآن!

و قطعاً موسی برای شما معجزات آشکاری آورد سپس آن گوساله را در غیاب وی (به خدایی) گرفتید و ستمکار شدید *

برای افشای دروغ گویی آنها تنها به قتل انبیا اکتفا نمی کند بلکه سند دیگری را رو می کند و آن گوساله پرستی ایشان است. آنها با این کار مرتکب ظلم شدند و هم به خودشان و هم به نسل های بعدشان ستم کردند

پاسخ 378 = گزینه (2) صحیح است، آیه 136 سوره بقره

بگویند به خدا و آنچه بر ما و آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط نازل شده و آنچه به موسی و عیسی و آنچه به پیامبران از سوی پروردگارشان داده شده، ایمان آورده ایم و بین هیچ یک از آنان فرق نمی گذاریم و ما در برابر او تسلیم هستیم *

به مسلمانان امر می کند به مخالفان بگویند: آیین فعلی اهل کتاب قابل پیروی نیست و ما تنها به خدا و احکامی که پیامبران آورده اند ایمان آورده ایم. مسلمانان تعصب قومی و نژادی ندارند لذا فرقی بین هیچ یک از پیامبران خدا قائل نیستند، تمام ادیان الهی را حق می دانند چون همه یک هدف را تعقیب می کنند و آن توحید خالص است منتهی هر کدام مناسبت با یک دوره و نیازهای یک عصر داشتند

پاسخ 379 = گزینه (4) صحیح است، آیه 93 سوره بقره

و به یاد آورید آنگاه که از شما پیمان محکم گرفتیم و (کوه) طور را بر فراز شما بر فراشتیم (و گفتیم) آنچه را به شما داده ایم به جد و جهد بگیرید و به آن گوش فرا دهید. گفتند: شنیدیم و (در دل گفتند) نپذیرفتیم. و بر اثر کفرشان (مهر) گوساله در دلشان سرشته شد. بگو: اگر مومنین (بدانید که) ایمانان شما را به بد چیزی فرمان می دهد *

به خوبی اشاره می کند که بر اثر کفر و طغیانگری، محبت گوساله در قلبشان نوشانده

شده یعنی تمام وجودشان با عشق گوساله آبیاری شده بود. در آخر خدا آنها را استهزاء می کند که اگر مؤمنید این چه دستورات بدی است که ایمانتان به شما می دهد. دستور به عهدشکنی، قتل انبیا و گوساله پرستی و...؟! باید توجه داشت عبارت "سمعنا و عصینا" حکایت عمل آنهاست نه اینکه گفتارشان این باشد. پاسخ 380 = گزینه «4» صحیح است، آیه 111 سوره بقره

و گفتند هرگز هیچ کس به بهشت نمی رود مگر آنکه یهودی یا مسیحی باشد! این از آرزوهای آنان است بگو: اگر راست می گوید دلیل خود را بیاورید*

معلوم می کند ادعاهای خودخواهانه یهود و نصاری که می گفتند غیر از جمعیت یهود یا نصاری هرگز طایفه دیگری به بهشت داخل نمی شود فقط آرزو و بدون دلیل است سپس در آیه بعد معیار صحیح ورود به بهشت را بیان می کند. آیه این تعلیم را نیز به مسلمین می دهد که مقابل ادعاها مطالبه دلیل کنند و از پذیرش کورکورانه پرهیزند

پاسخ 381 = گزینه «4» صحیح است، آیه 177 سوره بقره

نیکوکاری آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و مغرب بگردانید بلکه نیکی آن است که کسی به خدا و روز آخرت و فرشتگان و کتاب آسمانی و پیامبران ایمان آورد و مال خود را با وجود دوست داشتش، به خویشان و یتیمان و بینوایان و در راه ماندگان و سائلان و در راه آزاد کردن بردگان بدهد و نماز را برپا دارد و زکات را بدهد و آنان که چون عهد بندند به عهد خود وفادارند و در سختی و زیان و به هنگام جنگ شکیبایانند؛ آنان کسانی اند که راست گفته اند و آنان همان پرهیزگارانند*

نصاری به هنگام عبادت رو به سوی شرق و یهود رو به سوی غرب کرده و عبادات خود را انجام می دادند اما خدا کعبه را برای مسلمین قبله قرار داد که در طرف جنوب بود و حد وسط میان آن دو محسوب می شد و نیز دیدیم که مخالفین اسلام از یک سو و تازه مسلمانان از سوی دیگر چه سر و صدایی پیرامون تغییر قبله به راه انداختند. این آیه نازل شد که این همه گفتگو در مسئله قبله صحیح نیست زیرا موضوعات مهمتری وجود دارد که باید به آن توجه کرد. گرچه قبله رمز وحدت مومنین است اما مهمترین مسئله دینی، اخلاقی و اجتماعی مردم نیست بعلاوه اینکه احترام قبله، احترام

اعتباری و زمانی است در حالی که موضوعاتی وجود دارند که حسن آنها ذاتی است و آیه به عده ای از آنها اشاره می کند. می فرماید: نیکی تنها این نیست که به هنگام نماز روی خود را به مشرق و مغرب کنید و تمام وقت خود را صرف گفتگو در مورد قبله و علت تغییر آن کنید بلکه نیکی کسانی هستند که به خدا و... ایمان بیاورند. جالب اینکه نمی گوید نیکوکار کسی است که... بلکه می گوید نیکی کسانی هستند که... این به خاطر آن است که در ادبیات عرب و همچنین بعضی زبان های دیگر هنگامی که می خواهند آخرین درجه تاکید را در چیزی بیان کنند آنرا به صورت مصدری می آورند نه به صورت وصف، مثلاً گفته می شود علی (ع) عدل جهان انسانیت است یعنی آنچه عدالت پیشه است که گویی تمام وجودش در آن حل شده و سر تا پای او در عدالت غرق گشته است به گونه ای که هرگاه به او نگاه کنی چیزی جز عدالت نمی بینی! سپس می فرماید: و مال خود را با وجود علاقه ای که به آن دارد، به نیازمندان انفاق نماید و شش گروه از نیازمندان را ذکر می کند: در درجه اول بستگان و خویشان آبرومند و در درجه بعد یتیمان و مستمندان سپس آنهایی که نیازشان کاملاً موقتی است مانند واماندگان در راه، سائلان (اشاره به اینکه نیازمندان همه اهل سوال نیستند، گاهی چنان خویشتن دارند که ظاهر آنها همچون اغنیا است در حالی که در باطن سخت محتاجند) و سرانجام بردگان که نیاز به آزادی و استقلال دارند هر چند ظاهراً نیاز مادی آنها بوسیله مالکشان تامین گردد. برنامه های بعدی آنها این است که نماز را با تمام شرایط و حدودش و با کمال اخلاص اقامه و زکات و حقوق واجب را ادا می کنند. بسیاری افرادی که در پاره ای از موارد حاضرند به مستمندان کمک کنند اما در اداء حقوق واجب سهل انگار می باشند و به عکس گروهی غیر از ادای حقوق واجب به هیچگونه کمک دیگری تن در نمی دهند حتی حاضر نیستند حتی یک دینار به نیازمندترین افراد بدهند، آیه فوق با ذکر انفاق مستحب و ایثارگری از یکسو و ادای حقوق واجب از سوی دیگر، نیکوکار را کسی می داند که در هر دو میدان انجام وظیفه کند. جالب اینکه در مورد انفاق های مستحب کلمه "علی حبه" را ذکر می کند ولی در مورد زکات واجب نه، زیرا ادای حقوق واجب مالی یک وظیفه الهی و اجتماعی است و اصولاً نیازمندان طبق منطق اسلام در اموال ثروتمندان به نسبت معینی شریکند و پرداختن مال شریک نیازی به این تعبیر ندارد. پنجمین ویژگی آنها

اینست که به پیمان هایی که بسته وفادارند تا رشته اعتماد ها در اجتماع گسسته نشود و روابط اجتماعی سست نگردد زیرا می دانند مهمترین سرمایه زندگی اجتماعی، اعتماد متقابل افراد جامعه است. ششمین ویژگی آنها اینست که در همه حال صبورند چه موقع فقر و محرومیت و چه موقع بیماری و چه بهنگام جنگ و خلاصه به هیچ وجه در برابر ناملایمات زانو نمی زنند. اینها افرادی هستند که واقعا راستگو هستند چون بین عقاید، اعمال و گفتارشان هماهنگی است و جزء متقین هستند زیرا هم وظیفه خود را در برابر خدا و هم در برابر نیازمندان و محرومان و کل جامعه انسانی و هم در برابر خویشان انجام می دهند

پاسخ 382 = گزینه (2) صحیح است، آیه 228 سوره بقره

و زنان طلاق داده باید به مدت سه پاکی درنگ کنند و اگر به خدا و روز آخرت ایمان دارند برای آنان روا نیست آنچه را که خدا در رحمهایشان آفریده پنهان دارند و شوهرانشان اگر قصد اصلاح دارند در این مدت سزاوارتر به بازگرداندن آنها هستند و زنان را بر مردان حقی در حد عرف است همانطور که مردان را بر زنان حقی است، و مردان را بر آنان به میزانی برتری است و خدا عزیز حکیم است*

به هم خوردن خانواده ها ضربات جبران ناپذیری بر اجتماع وارد می کند لذا اسلام با وضع مقرراتی تا حد ممکن از گسستن پیوند خانواده جلوگیری می کند. از یک طرف طلاق را منفورترین حلال ها معرفی می کند از طرف دیگر با ارجاع اختلافات به دادگاه خویشان و بستگان زمینه مناسبی را برای آشتی فراهم می آورد و از طرف سوم در این آیه می فرماید که زنان مطلقه باید به اندازه سه بار عادت ماهانه دیدن، انتظار بکشند و از شوهر کردن خودداری کنند. این حکم می تواند هیجانات را از بین ببرد مخصوصا اینکه در این مدت زن مجاز نیست از خانه خارج شود و فرصت خوبی دارد که تفکر کند. فلسفه دیگر نگهداری عده، روشن شدن وضع زن از نظر بارداری است، گرچه یک بار عادت شدن معمولاً دلیل بر عدم بارداری است اما گاهی زن در عین بارداری، عادت ماهیانه می شود لذا آیه دستور به دیدن سه بار عادت و پاک شدن می دهد تا به طور قطع عدم بارداری زن از شوهر سابقش معلوم گردد و بتواند ازدواج مجدد کند. از نظر اسلام سخن زن در مورد آغاز و پایان

ایام عده مورد سند است لذا می فرماید زنان نباید از این حق سوء استفاده کرده و بارداری و حیض خود را کتمان کنند. وقتی طلاق رجعی است، شوهران سزاوارترند که در مدت عده آنها را به نکاح اول برگردانند مشروط به اینکه به طور جدی پشیمان شده و قصد اصلاح داشته باشند نه اینکه زن را تحت فشار قرار دهند یا بلا تکلیف سازند. سپس می فرماید: زنان متناسب با وظایفی که به عهده دارند از حقوق شایسته ای نیز برخوردارند و حتماً باید به این حقوق شخصی و اجتماعی آنها احترام گذاشت همانطور که مردان بر زنان حقوقی دارند. البته شکی نیست که تفاوت های بین حقوق زن و مرد وجود دارد اما این ناشی از بی عدالتی نیست زیرا تفاوت در حقوق، متناسب با تفاوت جسمی و روانی و تفاوت در نقش و وظایف آنهاست. خدا عزیز و تواناست و می تواند این اختلافات را در زن و مرد قرار دهد اما چون حکیم است آن را بر اساس بی عدالتی انجام نمی دهد بلکه طبق مصالحی که نظام خلقت ایجاب می کند، چنین کاری را انجام می دهد.

پاسخ 383 = گزینه (4) صحیح است، آیه 262 سوره بقره

کسانی که اموالشان را در راه خدا می بخشند و بعداً به دنبال انفاق خود منت و آزاری در میان نمی آورند پاداششان نزد پروردگارشان است، نه بیمی بر آنهاست و نه غمگین می شوند*

انفاق در صورتی مقبول خداست که با منت و اذیت همراه نباشد زیرا کسی که سرمایه ای را انفاق می کند اما دلی را هم می رنجاند در حقیقت چیزی به او نداده و چه بسا چیز بیشتری نیز گرفته است. برای اسلام سرمایه های روحی افراد مهم تر از سرمایه های مادی است به همین جهت به انفاق کننده اجازه نمی دهد نه موقع پرداخت و نه پس از آن، تحقیری را متوجه شخص مستمند کند و لطمه ای را به سرمایه معنوی او بزند. بنابراین منظور قرآن تنها این نیست که پرداخت انفاق مودبانه و محترمانه باشد بلکه در زمانهای بعد نیز نباید با یادآوری آن، منتی گذارده شود و این نهایت دقت اسلام را در خدمات خالص انسانی می رساند. البته منت و آزاری که موجب عدم قبول انفاق می شود اختصاص به مستمندان ندارد بلکه در کارهای عمومی و اجتماعی از قبیل کارهای عام المنفعه که احتیاج به بذل مال دارد نیز رعایت این موضع لازم است. اگر توقع و منت و اذیتی در کار نبود (چه در زمان حال و چه آینده) ثابت می کند که انفاق

عاشقانه و برای خدا صورت گرفته در این صورت پاداش انفاقکنندگان نزد پروردگارش محفوظ است یعنی پاداششان نه تنها کم نمی شود که پرورش و افزایش نیز می یابد. آنها که خالصانه و عاشقانه انفاق می کنند و به پروردگارش و بخشش او ایمان دارند در واقع همه چیز دارند لذا نه از آینده و احتمال تنگدست شدن بیمناکند و نه نسبت به گذشته و نه آنچه که بخشیده اند یا خواهند بخشید غمگین هستند. باید دانست منت یعنی به رخ کشیدن و "اذی" به معنای ضرر فوری یا ضرر اندک است

پاسخ 384= گزینه «4» صحیح است، آیات 19 و 20 سوره بلد

و کسانی که به آیات ما کفر ورزیده اند آنها هستند که اصحاب شمال اند*

بر آنان آتشی سرپوشیده احاطه دارد*

کسانی نمی توانند از این گردنه عبور کنند که به آیات ما کافر شده اند پس نامه اعمالشان به لحاظ مردودی به دست چپشان داده می شود. اینان شومند و برای خود و دیگران عامل نکبت و بدبختی هستند. آنها در کوره ای سوزان و در بسته قرار می گیرند و راه فراری از آن ندارند. این عذاب صورت ملکوتی زندگی دنیوی آنهاست که تنها برای خود زندگی می کردند و نسبت به اجتماع و درد محرومان بی توجه بوده و در فضایی در بسته می زیستند.

پاسخ 385= گزینه «2» صحیح است، آیه 163 سوره نساء

ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی کردیم به تونیز وحی کردیم و به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و اسباط و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان نیز وحی نمودیم و به داود زیور بخشیدیم*

به همه انبیاء بر طبق یک سنت و از یک منبع و با یک مأموریت وحی شده تا 1- پاسخ دهد چرا راسخان در علم و مومنان حقیقی، به همه کتب آسمانی و انبیاء الهی ایمان دارند 2- به آن دسته از اهل کتاب که به بعضی از انبیاء ایمان می آورند و بعضی دیگر را انکار می کنند جواب دهد که ارسال رسولان یک جریان واحد است که انکار هر یک در حکم انکار همه رسولان است 3- به مشرکان و بت پرستان که از نزول وحی بر پیامبر تعجب کرده بودند بگوید که جای تعجبی نیست

ص: 176

چون قبلاً نیز بر کسان دیگری وحی نازل شده بود. باید گفت کتب آسمانی دو گونه بودند عده ای حاوی احکام تشریحی و آیین جدیدی بودند که تعلق به پیامبران اولوالعزم داشتند و آنها که احکام تازه ای در بر نداشته بلکه حاوی دعا و نصایح بودند که زبور داود از این قسم است

پاسخ 386 = گزینه (1) صحیح است، آیه 44 سوره فصلت

و اگر آن را به صورت قرآنی اعجمی قرار می دادیم بی شک می گفتند: چرا آیات آن شیوا بیان نشده و آن بیگانه و ناشیواست حال آن که پیامبر و مخاطب آن عرب زبان هستند؟ بگو آن برای مومنان هدایت و شفابخش است و کسانی که ایمان ندارند در گوش هایشان سنگینی ای است و قرآن برای آنها مایه سردرگمی است؛ اینانند که از جایی دور دست ندایشان می دهند*

از بهانه های کفار یکی این بود که چرا قرآن به زبان غیر عربی نازل نشد؟ اگر قرآن را اعجمی می کردیم آن وقت کلامش به گونه ای بود که مقصودش را به اعراب نمی رساند در این صورت کفار می گفتند چرا آیات قرآن روشن نیست و پیچیده است و ما از آن سر در نمی آوریم یا اینکه می گفتند آیا کتابی اعجمی و گنگ برای مردمی عربی؟ بگو اثر و خاصیت این کتاب به خاطر عربی بودن آن نیست بلکه قرآن برای هر کسی که دارای ایمان باشد مایه هدایت است و شک و اضطرابش را بهبود می بخشد. اما کسانی که ایمان نمی آورند یعنی آنهایی که گوششان سنگین است آن را درک نمی کنند و حقایق آن را نمی بینند درست مانند کسانی که از راه دور صدایشان می زنند و معلوم است اینها نه صدایی می شنوند و نه صاحب صدا را می بینند و این مثالی است برای کفاری که هیچ استدلال و نصیحتی را نمی پذیرند

پاسخ 387 = گزینه (1) صحیح است، آیه 82 سوره نساء

آیا در قرآن نمی اندیشند؟ و اگر از جانب غیر خدا بود قطعاً در آن اختلاف بسیاری می یافتند*

به صورت سوال همه را تشویق می کند که درباره اصول دین مانند صدق دعوی پیامبر و حقانیت قرآن اندیشه کنند و از تقلید یا قضاوت کورکورانه پرهیز نمایند. یکی از دلایل

حقانیت قرآن عدم اختلاف در آنست که نشان می دهد زاده فکر بشر نیست زیرا انسان هم مانند دیگر موجودات دائماً در تحول بوده و افکارش در طی زمان تغییر می یابد. از آیه معلوم می شود قرآن برای همه قابل فهم است والا دستور به تدبر در آن را نمی داد

پاسخ 388= گزینه (3) صحیح است، آیات 41 و 42 سوره فصلت

بی گمان کسانی که به قرآن چون بر آنان نازل شد، کافر شدند به کیفر خود می رسند و آن کتابی است عزیز*

آنها که به قرآن وقتی به سراغ آنها آمد، کافر شدند در آتش خواهند افتاد. به طور مسلم قرآن کتابی عزیز است و هیچ چیز بر او غلبه نمی کند چون استدلالش قوی و تعلیماتش موافق فطرت انسان و برای تمام شئون زندگی اوست

از پیش روی آن و از پشت سرش باطل به سویش نمی آید؛ نازل شده ای است از سوی حکیم حمید*

هیچگونه باطلی نه از پیش روی و نه از پشت سر به سراغ قرآن نمی آید و تا روز قیامت در آیات آن تناقضی و در اخبارش دروغی و در احکام و دستوراتش باطلی نخواهد بود، نه دستخوش دگرگونی می شود و نه چیزی که از قرآن نیست در آن راه می یابد چون از سوی خدایی است که کارش محکم است و هیچ سستی و ضعفی در عملش نیست حکیمی که به خاطر کمالاتش شایسته هر گونه حمد و ستایش است

پاسخ 389= گزینه (1) صحیح است، آیه 3 سوره ابراهیم

همان کسانی که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح می دهند و مانع راه خدا می شوند و آن را کج نشان می دهند. آنانند که در گمراهی دور و درازی هستند*

دو راه بیشتر در مقابل انسان نیست یا ترجیح آخرت به دنیا و هدف قرار دادن آخرت یا ترجیح دنیا و هدف قرار دادن آن. کفار آنهایی هستند که با تمام وجود زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح می دهند و از آخرت اعراض کرده و در نهایت آن را انکار می کنند. البته به این هم اکتفا نمی کنند بلکه به خاطر دشمنی با حق، مردم را نیز از ایمان آوردن به خدا و آخرت منصرف می کنند و بسیار تلاش می نمایند تا راه و دین خدا را دگرگون کنند و آن را با انواع تحریف ها، افزودن خرافات،

بدعت های زشت و... کج و معوج نشان دهند بلکه خود را موجه جلوه دهند و به مقاصد خویش برسند. اینها با داشتن چنین صفاتی در گمراهی بسیار دوری قرار دارند و به راحتی امکان برگشتشان به راه حق وجود ندارد و این نتیجه اعمال خود آنهاست. "حب" یعنی دوست داشتن و استحباب نیز به معنی دوست داشتن است اما دوست داشتنی که بر خلاف فطرت است و بر خود تحمیل می کند

پاسخ 390 = گزینه «3» صحیح است، آیه 2 سوره محمد (ص)

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند و به آنچه بر محمد نازل شده ایمان آورده اند، همان که حق و از جانب پروردگارشان است، خدا نیز بدی هایشان را می پوشاند و امورشان را اصلاح می کند*

خدا در مقابل گم کردن اعمال کفار، ایمان و عمل صالح مؤمنان را به نتیجه رسانده و تمام شئون حیات دنیوی و اخروی آنها را اصلاح می کند اما چون این اصلاح و هدایت تمام نمی شود مگر با پوشاندن گناهان (چون با بودن گناهان، وصول به سعادت دست نمی دهد) لذا می فرماید اول سیئات ایشان را می پوشانم و بعد امور آنها را اصلاح می کنم.

پاسخ 391 = گزینه «4» صحیح است، آیه 9 سوره حدید

اوست که بر بنده اش آیاتی روشنگر نازل می کند تا شما را از تاریکی ها به سوی نور خارج سازد و بی گمان خدا در حق شما رئوف مهربان است*

خدا چون می خواهد شما را از ظلمت ها به سوی نور بیرون آورد، قرآن و آیات آن را برای شما نازل کرد پس اگر دستور می دهد که ایمان آورید و انفاق کنید به خاطر این است که او رئوف و رحیم است و می خواهد شما را به خیر و صلاح برساند نه اینکه سودی عاید خدا یا رسولش بشود

پاسخ 392 = گزینه «3» صحیح است، آیه 12 سوره احقاف

و پیش از آن کتاب موسی، امام و رحمت بود؛ و این کتابی است به زبان عربی که تصدیق کننده آن است تا کسانی را که ستم کرده اند هشدار دهد و برای نیکوکاران مؤده ای باشد*

در نفی تهمت کفار می فرماید: از نشانه های صدق قرآن این است که قبل از آن، کتاب موسی که امام و رحمت بود و قرآن هم آن را تصدیق دارد، خبر از اوصاف پیامبر بعد از خود داده بود با این حال چگونه می گویند این دروغ قدیمی است؟ اگر قرآن مصدق تورات و انجیل است به این معناست که هماهنگ با نشانه هایی است که در این دو کتاب درباره رسول (ص) و کتابش آمده است. امام بودن تورات یعنی اینکه مقتدای بنی اسرائیل است و باید در اعمال خود از آن پیروی کنند و رحمت است چون مایه اصلاح نفوس مردم بود. فرمود: قرآن به زبان عربی فصیح بیان شد و هدفش انذار دائمی ظالمان و بشارت مستمر نیکوکاران است

پاسخ 393 = گزینه (3) صحیح است، آیه 7 سوره عنکبوت

و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند قطعاً سیئاتشان را از آنان می پوشانیم و به بهترین عملی که انجام داده اند پاداششان می دهیم*

توضیح می دهد چگونه نفع ایمان واقعی که همراه با جهاد است عاید صاحبش می شود و نه خدا. اولاً گناهان آنها را می پوشانیم ثانیاً به هنگام محاسبه هر عمل جهات نقص و عیب آن به حساب نمی آید مثلاً نمازش به جای بهترین نماز قبول می شود. معلوم می شود جهاد در راه خدا همان ایمان و عمل صالح است

پاسخ 394 = گزینه (2) صحیح است، آیه 34 سوره مائده

مگر کسانی که پیش از آن که بر ایشان دست یابید، توبه کرده باشند پس بدانید که خدا آمرزنده و مهربان است*

خدا برای این جانیان نیز راه بازگشت را باز می گذارد تا امکان اصلاح رفتارشان وجود داشته باشد. توبه اگر قبل از دستگیری باشد حق الله را ساقط می کند اما حق الناس همچنان وجود دارد لذا با او به عنوان یک محارب برخورد نمی شود بلکه مثل یک قاتل یا سارق عادی رفتار می شود. برای پذیرش توبه گاهی دو شاهد عادل که گویای توبه شخص قبل از دستگیری باشد کفایت می کند.

پاسخ 395 = گزینه (3) صحیح است، آیه 146 سوره نساء

مگر کسانی که توبه کرده و اصلاح کنند و به خدا چنگ زنند و دین خویش را برای خدا خالص سازند، اینان در زمره مومنانند و خدا به زودی به مومنان پاداشی عظیم می بخشد*

خدا راه بازگشت را حتی برای آلوده ترین افراد باز می گذارد اما برای خشکاندن ریشه نفاق شرایط سختی را در نظر می گیرد: منافقین اگر 1- به سوی خدا برگردند 2- مفسدی را که به بار آورده، اصلاح کنند 3- به خدا چنگ زنند و از قرآن و پیامبر پیروی نمایند یعنی از همان راهی که خدا معین کرده به خدا نزدیک شوند و نه راه های دیگر که همه شیطانی اند 4- این چنگ زدیشان خالص باشد و آلودگی های شرک را از دین بزاینند در این صورت با مومنین بوده و به زودی خدا مومنین را مشمول پاداش عظیم خود می کند. اما "با مومنین بودن" تفاوت دارد با "از مومنین بودن" لذا باید آنچنان عمل کنند که صفت ایمان در دلهایشان مستقر شود تا از مومنین شوند

پاسخ 396 = گزینه (3) صحیح است، آیه 117 سوره صافات

و به آن دو کتاب رازگشا بخشیدیم*

سومین نعمت دادن کتابی روشنگر بود که هر آنچه مورد احتیاج بنی اسرائیل در دنیا و آخرت بود در آن آمده بود

پاسخ 397 = گزینه (1) صحیح است، آیه 46 سوره غافر

صبح و شام بر آتش عرضه می شوند و روزی که قیامت برپا شود فریاد می رسد: آل فرعون را در سخت ترین عذاب داخل کنید*

عذاب شدید فرعونیان را توضیح می دهد. معلوم می شود 1- در عالم برزخ بر آنها آتش عرضه می شود و در قیامت داخل آتش می شوند که هر دو عذاب سخت است اما دومی سخت تر است 2- تعبیر صبح و شام می فهماند که اهل برزخ به کلی از دنیا منقطع نشده و مانند اهل دنیا صبح و شام دارند

ص: 181

پاسخ 398 = گزینه (3) صحیح است، آیه 38 سوره نساء

و کسانی که اموالشان را برای نشان دادن به مردم انفاق می کنند و به خدا و روز آخرت ایمان ندارند و هرکس شیطان یار او باشد چه بد همدمی است*

آنها اگر اموالشان را هم انفاق می کنند بخاطر تظاهر و کسب موقعیت است و هدفشان جلب رضایت خدا نیست به همین دلیل رعایت استحقاق ها را نمی کنند. ریاکار چون به نظر مردم تکیه و اعتماد دارد لذا بی ایمان به خداست و چون دنبال ثواب اخروی نیست بلکه فقط نتیجه کارش را در دنیا جستجو می کند لذا دچار شرک عملی است. در واقع چنین کسی شیطان را دوست خود انتخاب کرده و او نیز انگیزه ها را مادی ساخته و وعده فقر می دهد. رابطه شیطان با متکبران دائمی است و نه موقتی زیرا شیطان همنشین آنهاست و او چه همنشین بدی است

پاسخ 399 = گزینه (3) صحیح است، آیه 38 سوره روم

پس حق خویشاوند و مسکین و در راه مانده را بده. این انفاق برای کسانی که خواهان وجه الله هستند بهتر است و اینان همان رستگارانند*

چون رزق و تنگی و وسعت آن بدست خداست در نتیجه انسان مالک آنچه دارد، نیست بلکه دیگران نیز در اموالش سهم دارند پس حق آنها را ادا کن، این برای آنها که وجه الله را می طلبند بهتر است. "حق آنها را ادا کن" بیانگر این واقعیت است که اگر چیزی به دیگران پرداخته می شود حق خود آنهاست بنابراین منتی به گردن آنها نیست. عبارت "وجه الله" می فهماند تنها انفاق کردن کافی نیست بلکه آنچه مهم است اخلاص، دوری از ریا و منت، اجتناب از تحقیر و انتظار پاداش می باشد. حتی در مراتب بالای ایمان نیز نباید بخاطر بهشت یا نجات از جهنم انفاق کرد

پاسخ 400 = گزینه (1) صحیح است، آیه 9 سوره مائده

خدا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده اند به آمرزش و پاداشی بزرگ وعده داده است*

آیه تاکیدی بر لزوم رعایت عدالت و تحریک مردم به گواهی دادن به حق است

ص: 182

= آ

آمزش گناهان 400

آخت 389

آش در شكم 376

آفزش مرگ و زندگى 241

آدم منفور 237

= الف

انفاق 305-383-316-271-367

اثر قرآن 353

امتحان الهى 347-273

اولين مكان عبادت 337

آراستگى در عبادت 334

اعراف چيست؟ 327

اكثريت و اقليت 324

اجر دنيا و آخرت 319

ابرار 260

اقرار كافران 243

انسان عجول و كم صبر 210

اولى الامر 211

ص: 185

= ب

بخشیدن از آنچه دوست می داریم 381

برادران یوسف 345

بهترین توشه 339

بیعت با خدا 347

باغ سوخته 239

برتر از نماز 233

بهانه کفار 212

= پ

پیمان بنی اسرائیل 379 پاداش خدا به داود(ع) 375

پاداش قرض الحسنه 371

پدرخوانده ابراهیم(ع) 325

پاداش نیک و بد 311

پاداش خداوند 289

پاداش در دو جهان 277

پاسخ محبت 253

پسران خدا 232

پرهیزگاران 230

پیشوایان ظلم 222

پیروان ظلم 222

پاداش فرمانبرداری 224

= ت

تدبر 387

تفاوت بین پیامبران الهی 378

تفاوت وحی به پیامبران 373

تمسخر پیامبر 368

توجه خدا به بنده 367

توبه پذیرفته شده 362

توجیه بت پرستی 356

تمسخر منافقین 348

تغییر نعمات 326

ترس از دشمنان خدا 247

تجارت سودمند 265

تکلیف فقیر و غنی 260

تهدید پیامبر (ص) 254

توبه نصوح 242

توهین به خدا 232

تقلید از پدران 209

= ج

جنیان 358-255

= چ

چهل سال در بیابان 346

چوب خشک تکیه بر دیوار 261

ص: 187

= ح

حقوق زن و مرد 282

حسادت قایل 351

حمله شیطان 323

حسابرسی در قیامت 307

حزب الله 228-298

حیوانات در قیامت 291

حزب شیطان 237

= خ

خدا یاور کیست؟ 364

خنده و گریه 349

خاتمه جنگ و جهاد 332

خیر کثیر 317

خیانت چشم 387

خدا ترسان 389

خوارترین مردم 229

خشوع کوه 225

خلقت زمین و آسمان 206

= د

دروغ اهل کتاب 380

دروغ یهودیان 377

دعای لشکریان طالوت 376

دوستی مسلمان 361

دین جنیان 358

ص: 188

داود(ع) 290

دین ابراهیم(ع) 248

دوستان خدا 281

دلیل بهشتیان 235

دین اقوام 201

دوزخیان 202

= ذ

ذات انسان 248 ذلیل ترین مردم 229

= ر

روح القدس 363

روح 360

ریا 303

رابطه خدا با بنده 251

رفتار پیامبر 238

= ز

زندگی دنیا 389

زبان عربی 386

زبور 385

زینت حلال و حرام 366

زینت اعمال زشت 350

زکریا 301-315

زندگی راحت 299

زیبایی خلقت 263

زشت ترین آدم 237

زکات در رکوع 218

= س

ستمکاران 392

سخن خدا در قیامت 369

سرپیچی شیطان 357

سخن لغو 355

سرگردانی بنی اسرائیل 346

ستمگران و پیروان 328

سوره حمد 300

سزاوارتر از مومن 266

= ش

شرط توبه 394

شعور پدیده های طبیعی 370

شکستن قسم 330

شتر و سوراخ سوزن 283 شرط پیروزی 269

شق القمر 246

شهادت اعضای بدن 234

شیطان 215- 398- 205

= ص

صورت گنهکاران 342

صحف ابراهیم (ع) 245

= ض

ضمانت حفظ قرآن 388

ضبط افکار 341

= ط

طالوت 344

= ظ

ظلمات 391

ظالم ترین آدم ها 284 - 259

= ع

عالم برزخ 397

عمر اقوام 304

عذاب در دو جهان 286 - 262

= ف

فقط یک ساعت زندگی 282

= ق

قیامت 309

قرض الحسنه 293

ص: 191

قیامت حیوانات 291

قوم عاد 240

قلب های سنگی 225

قرآن 203-226

قطع رابطه با خدا 216ک =

کتاب داود(ع) 385

کثرت مال و اولاد 285

کتاب ابراهیم(ع) 245

کمک خدا در جنگ 217

= گ

گذشت از گناهان 390

گناهان کوچک 279

گریختن بسوی خدا 250

= ل

لباس انسان 322

لعنت خدا 314

= م

مشتاقان دیدار خدا 399

منافقین 395

مژده به نیکوکاران 393

مصائب انسان 354

منشا خوبی و بدی 336

میزان انفاق 331

محکمت و متشابهات 320

مقایسه بهشت با دنیا 308

مجازات کافران 306

مژده به نیکوکاران 296

مجسمه پرنده 280

مهلت به کفار 276

مستضعفین در جهنم 264

محبت به مردم 253

مرگ و زندگی 241

مشرکین 208

= ن

نیکوکاران 392

نور 391

نفرین موسی (ع) 340 نزول قرآن 295

نفس مطمئنه 275

نیکوترین امت 219

نماز در جنگ 204

= و

وحی 329

وسعت بهشت 270

واسطه خیر و شر 236

ص: 193

= ه

هدایت شدگان 359

هدف خلقت 313

هجرت برای خدا 256

هوای نفس 214

= ی

یاران شیطان 398

یوسف در چاه 345

ص: 194

پاسخ شماره 201: آیه 48 سوره مائده

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَحْتَلِفُونَ

پاسخ شماره 202: آیه 77 سوره زخرف

وَنَادُوا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كَثُونَ

پاسخ شماره 203: آیه 82 سوره اسراء

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

پاسخ شماره 204: آیات 102 و 103 سوره نساء

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أذىٌ مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

ص: 197

پاسخ شماره 205: آیه 36 سوره فصلت

وَأِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

پاسخ شماره 206: آیه 9 تا 12 سوره فصلت

قُلْ أَنتُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلنَّاسِ لِيَوْمِ

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

پاسخ شماره 207: آیات 54 و 55 سوره ذاریات

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ

وَذَكَرْنَا لِلَّذِينَ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

پاسخ شماره 208: آیه 7 سوره فصلت

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ

پاسخ شماره 209: آیه 22 سوره زخرف

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَارِهِم مُّهْتَدُونَ

ص: 198

پاسخ شماره 210: آیه 11 سوره اسراء

وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا

پاسخ شماره 211: آیه 59 سوره نساء

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

پاسخ شماره 212: آیه 93 سوره اسراء

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرَفٍ أَوْ تَرْقَى فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُفَيْكَ حَتَّى تَنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا

پاسخ شماره 213: آیه 63 سوره فرقان

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا

پاسخ شماره 214: آیه 23 سوره جاثیه

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

پاسخ شماره 215: آیه 22 سوره ابراهيم

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي
فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا

ص: 199

أَنَا بِمُصْرٍ خِمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرٍ خِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونَ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

پاسخ شماره 216: آیه 28 سوره آل عمران

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ

پاسخ شماره 217: آیه 13 سوره آل عمران

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلِهِمْ رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَأُولِي الْأَبْصَارِ

پاسخ شماره 218: آیه 55 سوره مائده

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

پاسخ شماره 219: آیه 110 سوره آل عمران

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

پاسخ شماره 220: آیه 55 سوره غافر

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ

ص: 200

پاسخ شماره 221: آیه 42 سوره نساء

يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا

پاسخ شماره 222: آیات 47 و 48 سوره غافر

وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعْفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

پاسخ شماره 223: آیات 160 و 161 سوره نساء

فَبَطَّلِمِ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا

وَأَخَذَهُمُ الرَّبُّ وَقَدْ نُهِوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

پاسخ شماره 224: آیه 150 سوره بقره

وَمَنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا

مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ

پاسخ شماره 225: آیه 74 سوره بقره

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ

مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا

ص: 201

اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

پاسخ شماره 226: آیه 16 سوره مائده

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

پاسخ شماره 227: آیه 19 سوره مجادله

اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ

پاسخ شماره 228: آیه 22 سوره مجادله

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

پاسخ شماره 229: آیه 20 سوره مجادله

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذَلِّينَ

پاسخ شماره 230: آیه 34 سوره ق

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ

ص: 202

پاسخ شماره 231: آیه 5 سوره فاتحه

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

پاسخ شماره 232: آیه 18 سوره مائده

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ، قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

پاسخ شماره 233: آیه 45 سوره عنكبوت

أَتْلُ مَا أُوْحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

پاسخ شماره 234: آیه 20 سوره فصلت

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

پاسخ شماره 235: آیه 26 سوره طور

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ

پاسخ شماره 236: آیه 85 سوره نساء

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْبِلًا

ص: 203

پاسخ شماره 237: آیه 14 سوره قلم

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ

پاسخ شماره 238: آیه 28 سوره ملک

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ اللَّهُ وَمَنْ مَعَى أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

پاسخ شماره 239: آیه 25 سوره قلم

وَعَدُوا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ

پاسخ شماره 240: آیات 6 و 7 سوره حاقه

وَأَمَّا عَادُ فَأُهْلِكُوا بِرِيحِ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ

پاسخ شماره 241: آیه 2 سوره ملک

الَّذِى خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ

پاسخ شماره 242: آیه 8 سوره تحریم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزَىٰ اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ص: 204

پاسخ شماره 243: آیه 10 سوره ملک

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

پاسخ شماره 244: آیه 8 سوره طلاق

وَكَايْنٍ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاَهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاَهَا عَذَابًا نُكْرًا

پاسخ شماره 245: آیه 19 سوره اعلی

صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى

پاسخ شماره 246: آیه 2 سوره قمر

وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ

پاسخ شماره 247: آیه 10 سوره فتح

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

پاسخ شماره 248: آیات 22 تا 34 سوره معارج

إِلَّا الْمُصَلِّينَ

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ

ص: 205

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

پاسخ شماره 249: آیه 279 سوره بقره

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ

پاسخ شماره 250: آیه 50 سوره ذاریات

فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ

پاسخ شماره 251: آیات 186 سوره بقره

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا

ص: 206

ابى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

پاسخ شماره 252: آیات 181 و 182 و 183 سوره شعراء

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ

وَزِنُوا بِالْقِسْطِاسِ الْمُسْتَقِيمِ

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ

پاسخ شماره 253: آیه 86 سوره نساء

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا

پاسخ شماره 254: آیات 40 تا 48 سوره حاقه

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ

وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ

تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ

لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ

وَإِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ

ص: 207

پاسخ شماره 255: آیات 12 و 13 سوره جن

وَأَنَا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا

وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا

پاسخ شماره 256: آیه 100 سوره نساء

وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ
عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

پاسخ شماره 257: آیه 33 سوره فصلت

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

پاسخ شماره 258: آیه 25 سوره رعد

وَالَّذِينَ يَتَّقُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيُقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ

پاسخ شماره 259: آیه 7 سوره صف

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

ص: 208

پاسخ شماره 260: آیه 7 سوره طلاق

لِيُنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

پاسخ شماره 261: آیه 4 سوره منافقين

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنْهُمْ خُشْبٌ مَسْنَدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

پاسخ شماره 262: آیه 5 سوره تغابن

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

پاسخ شماره 263: آیه 3 سوره تغابن

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

پاسخ شماره 264: آیه 97 سوره نساء

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا

پاسخ شماره 265: آیات 10 و 11 سوره صف

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

ص: 209

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

پاسخ شماره 266: آیه 6 سوره احزاب

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

پاسخ شماره 267: آیه 271 سوره بقره

إِنْ تَبَدُّوا الصَّدَاقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ

پاسخ شماره 268: آیات 13 و 14 سوره انفطار

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ

وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ

پاسخ شماره 269: آیه 139 سوره آل عمران

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزِنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

پاسخ شماره 270: آیه 133 سوره آل عمران

وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

ص: 210

پاسخ شماره 271: آیه 134 سوره آل عمران

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

پاسخ شماره 272: آیه 38 سوره عنكبوت

وَعَادًا وَثَمُودَ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِنِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ

پاسخ شماره 273: آیه 186 سوره آل عمران

لَيَتَلَوْنَهُ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْأَلَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذَى كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

پاسخ شماره 274: آیه 175 سوره آل عمران

إِنَّمَا ذَلِكَمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِيَّانَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

پاسخ شماره 275: آیه 27 و 28 سوره فجر

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً

پاسخ شماره 276: آیه 178 سوره آل عمران

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلِّئُ لَهُمْ خَيْرًا لِّأَنْفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمَلِّئُ لَهُمْ لِيُزَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ

ص: 211

پاسخ شماره 277: آیه 30 سوره نحل

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ

پاسخ شماره 278: آیه 10 سوره نساء

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا

پاسخ شماره 279: آیه 32 سوره نجم

الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ

پاسخ شماره 280: آیه 49 سوره آل عمران

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقْتُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفَخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخُرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

پاسخ شماره 281: آیه 62 سوره يونس

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

پاسخ شماره 282: آیه 35 سوره احقاف

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَرْصِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرُونَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ
الْفَاسِقُونَ

پاسخ شماره 283: آیه 40 سوره اعراف

إِنَّ الَّذِينَ كَذَبُوا بآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتِّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُجْرِمِينَ

پاسخ شماره 284: آیه 37 سوره اعراف

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ أُولَئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ

پاسخ شماره 285: آیه 55 سوره توبه

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

پاسخ شماره 286: آیه 56 سوره آل عمران

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ

ص: 213

پاسخ شماره 287: آیه 19 سوره غافر

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

پاسخ شماره 288: آیه 67 سوره آل عمران

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ

پاسخ شماره 289: آیه 11 سوره يس

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ

پاسخ شماره 290: آیه 26 سوره ص

يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ

پاسخ شماره 291: آیه 5 سوره تكوير

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ

پاسخ شماره 292: آیه 17 سوره نساء

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

پاسخ شماره 293: آیه 17 سوره تغابن

إِنْ تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ

ص: 214

پاسخ شماره 294: آیه 104 سوره آل عمران

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

پاسخ شماره 295: آیه 1 سوره قدر

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

پاسخ شماره 296: آیه 112 سوره بقره

بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

پاسخ شماره 297: آیه 7 سوره زخرف

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

پاسخ شماره 298: آیه 56 سوره مائده

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ

پاسخ شماره 299: آیات 1 تا 7 سوره لیل

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَى

ص: 215

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى

فَسَنِّيئِرُهُ لِيُسْرَى

پاسخ شماره 300: آیه 87 سوره حجر

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ

پاسخ شماره 301: آیه 10 سوره مریم

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا

پاسخ شماره 302: آیات 8 تا 11 سوره لیل

وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى

فَسَنِّيئِرُهُ لِلْعُسْرَى

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى

پاسخ شماره 303: آیه 264 سوره بقره

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانَ عَلَيْهِ تُرَابٌ
فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

ص: 216

پاسخ شماره 304: آیات 4 و 5 سوره حجر

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ

ا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ

پاسخ شماره 305: آیه 267 سوره بقره

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذِهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

پاسخ شماره 306: آیه 34 سوره رعد

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ

پاسخ شماره 307: آیات 13 و 14 سوره اسراء

وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنْشُورًا

اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا

پاسخ شماره 308: آیات 118 و 119 سوره طه

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ

ص: 217

پاسخ شماره 309: آیه 46 سوره نازعات

كَانَتْهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبُثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا

پاسخ شماره 310: آیه 19 سوره نساء

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضَلُوهُنَّ لِتَذَهَبُوا بِبَعْضِ مَآءِئْتِمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا

پاسخ شماره 311: آیات 83 و 84 سوره قصص

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

پاسخ شماره 312: آیه 37 سوره نساء

الَّذِينَ يَتَخَلَّفُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

پاسخ شماره 313: آیه 7 سوره كهف

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

ص: 218

پاسخ شماره 314: آیات 86 و 87 سوره آل عمران

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ
أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَنْ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ

پاسخ شماره 315: آیات 89 و 90 سوره انبياء

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

پاسخ شماره 316: آیه 265 سوره بقره

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

پاسخ شماره 317: آیه 269 سوره بقره

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

پاسخ شماره 318: آیه 54 سوره مائده

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ

ص: 219

يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

پاسخ شماره 319: آیات 41 و 42 سوره نحل

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَا جُزْءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ

پاسخ شماره 320: آیه 7 سوره آل عمران

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

پاسخ شماره 321: آیه 49 سوره مائده

أَنْ أَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحِدًا ذَرَهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ

پاسخ شماره 322: آیه 26 سوره اعراف

يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ

ص: 220

پاسخ شماره 323: آیه 121 سوره انعام

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ

پاسخ شماره 324: آیه 116 سوره انعام

وَإِنْ تَطَعُوا أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ

پاسخ شماره 325: آیات 46 و 47 سوره مریم

قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمَ لَئِن لَّمْ تَتَّبِعِ لِأَرْجَمَتَكَ وَأَهْجُرْنِي مَلِيًّا

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا

پاسخ شماره 326: آیه 53 سوره انفال

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

پاسخ شماره 327: آیه 46 سوره اعراف

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ

ص: 221

پاسخ شماره 328: آیه 38 سوره اعراف

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَّمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا آذَرَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأَوْلَاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ

پاسخ شماره 329: آیه 7 سوره قصص

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

پاسخ شماره 330: آیه 89 سوره مائده

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيءٌ يَوْمَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

پاسخ شماره 331: آیه 29 سوره اسراء

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا

پاسخ شماره 332: آیه 193 سوره بقره

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ

ص: 222

پاسخ شماره 333: آیه 54 سوره مائده

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَحَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

پاسخ شماره 334: آیه 31 سوره اعراف

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

پاسخ شماره 335: آیه 64 سوره مائده

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالَّذِينَ بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

پاسخ شماره 336: آیه 79 سوره نساء

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا

پاسخ شماره 337: آیه 96 سوره آل عمران

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ

ص: 223

پاسخ شماره 338: آیه 12 سوره حجرات

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيَحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا
فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

پاسخ شماره 339: آیه 197 سوره بقره

الْحَاحُّ أَحَدُهُمْ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَاحَّ فَلَا رَفْثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَاحِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوَى وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

پاسخ شماره 340: آیه 88 سوره يونس

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ

پاسخ شماره 341: آیه 21 سوره يونس

وَإِذَا أَدْفَنَّا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ صَرَائِعِ مَسْئَلِهِمْ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ

پاسخ شماره 342: آیه 27 سوره يونس

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَزْهِقُهُمْ ذَلَّةٌ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا أُولَئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

ص: 224

پاسخ شماره 343: آیه 104 سوره كهف

الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا

پاسخ شماره 344: آیه 247 سوره بقره

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلَكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكُهُ مِنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ

پاسخ شماره 345: آیه 15 سوره يوسف

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَأَجْمَعُوا أَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

پاسخ شماره 346: آیات 25 و 26 سوره مائده

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

پاسخ شماره 347: آیه 16 سوره توبه

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

ص: 225

پاسخ شماره 348: آیه 79 سوره توبه

الَّذِينَ يَلْمُزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

پاسخ شماره 349: آیه 82 سوره توبه

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

پاسخ شماره 350: آیه 43 سوره انعام

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

پاسخ شماره 351: آیه 30 سوره مائده

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ

پاسخ شماره 352: آیات 30 و 31 سوره فصلت

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ

ص: 226

پاسخ شماره 353: آیه 44 سوره فصلت

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَلَعَجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ
عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ

پاسخ شماره 354: آیه 30 سوره شوری

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ

پاسخ شماره 355: آیه 225 سوره بقره

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ

پاسخ شماره 356: آیه 3 سوره زمر

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ

پاسخ شماره 357: آیات 73 و 74 سوره ص

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

پاسخ شماره 358: آیات 30 و 31 سوره احقاف

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ

ص: 227

وَالِى طَرِيقِ مُسْتَقِيمٍ

يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ

پاسخ شماره 359: آیات 156 و 157 سوره بقره

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

پاسخ شماره 360: آیه 4 سوره قدر

تَنْزِيلَ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ

پاسخ شماره 361: آیه 9 سوره متحنه

إِنَّمَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَنْ تَوَلَّوهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

پاسخ شماره 362: آیه 119 سوره نحل

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ

پاسخ شماره 363: آیه 102 سوره نحل

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ

ص: 228

پاسخ شماره 364: آیه 128 سوره نحل

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

پاسخ شماره 365: آیه 10 سوره ملک

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ

پاسخ شماره 366: آیه 32 سوره اعراف

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

پاسخ شماره 367: آیه 152 سوره بقره

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ

پاسخ شماره 368: آیه 12 سوره هود

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

پاسخ شماره 369: آیه 174 سوره بقره

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

ص: 229

پاسخ شماره 370: آیات 12 و 13 سوره رعد

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ

پاسخ شماره 371: آیه 11 سوره حدید

مَنْ ذَا الَّذِي يُقرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ

پاسخ شماره 372: آیه 54 سوره زمر

وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

پاسخ شماره 373: آیه 285 سوره بقره

أَمَّا الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفِرُّ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ

پاسخ شماره 374: آیه 195 سوره بقره

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تَتْلُوا بآيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

پاسخ شماره 375: آیه 251 سوره بقره

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

ص: 230

پاسخ شماره 376: آیه 250 سوره بقره

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أفرغ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ

پاسخ شماره 377: آیات 91 و 92 سوره بقره

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا تُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ

پاسخ شماره 378: آیه 136 سوره بقره

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ

پاسخ شماره 379: آیه 93 سوره بقره

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَنشُرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَ مَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيْمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

پاسخ شماره 380: آیه 111 سوره بقره

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ

پاسخ شماره 381: آیه 177 سوره بقره

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالصَّرَاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

پاسخ شماره 382: آیه 228 سوره بقره

وَالْمُطَلَّقاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

پاسخ شماره 383: آیه 262 سوره بقره

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتَّبَعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

پاسخ شماره 384: آیات 19 و 20 سوره بلد

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ

ص: 232

پاسخ شماره 385: آیه 163 سوره نساء

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا

پاسخ شماره 386: آیه 44 سوره فصلت

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَلْعَجَمِيُّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ

پاسخ شماره 387: آیه 82 سوره نساء

أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

پاسخ شماره 388: آیات 41 و 42 سوره فصلت

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

پاسخ شماره 389: آیه 3 سوره ابراهيم

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ

پاسخ شماره 390: آیه 2 سوره محمد (ص)

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ

پاسخ شماره 391: آیه 9 سوره حدید

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ

پاسخ شماره 392: آیه 12 سوره احقاف

وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّنُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَى لِلْمُحْسِنِينَ

پاسخ شماره 393: آیه 7 سوره عنكبوت

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ

پاسخ شماره 394: آیه 34 سوره مائده

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

پاسخ شماره 395: آیه 146 سوره نساء

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

ص: 234

وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا

پاسخ شماره 396: آیه 114 سوره صافات

وَلَقَدْ مَتَّأْنَا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ

پاسخ شماره 397: آیه 46 سوره غافر

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ

پاسخ شماره 398: آیه 38 سوره نساء

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا

پاسخ شماره 399: آیه 38 سوره روم

فَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذَلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

پاسخ شماره 400: آیه 9 سوره مائده

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

صدق الله العلي العظيم*

الحمد لله رب العالمين

پایان جلد دوم

ص: 235

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

